EILANDSRAAD VAN ARUBA

Notulen 1968 **No.** 1

NOTULEN

van de openbare vergadering van de Eilandsraad

op dinsdag 16 januari 1968 des avonds om 20.00 uur.

Behandelde onderwerpen:

1. Afbreuk aan het zelfbeschikkingsrecht van het eilandgebied Aruba.

VOORZITTER: N.E.Henriquez Jr., waarnemend Gezaghebber.

SEKRETARIS: A.J.Booi, Sekretaris van het eilandgebied.

Aanwezig zijn de leden: M.Croes, C.E.Lacle, D.G.Croes, G.F.Croes, A.M.Arends, C.Yarzagaray, C.B.Boekhoudt, D.I.Leo, F.L.Maduro, A.Werleman, V.Kock, E.R.Finck, B.R.Werleman, J.A.C.Alders, H.R.Dennert, O.Croes, G.A.Oduber, D.Tromp, E.M. de Kort, L.A.I.Chance, alsmede de gedeputeerde T.Leest.

Afwezig is het lid: D.C.Mathew.

DE VOORZITTER: Ik open hiermede deze Raadsvergadering en heet U allen van harte welkom. Alvorens over te gaan tot het eerste en enig agendapunt moet de Raad zich uitspreken over het verzoek van de heer Albertico M.Arends, directeur van de Voz di Aruba om hem toestemming te verlenen voor het uitzenden van deze openbare Raadsvergadering.
Wenst iemand hieromtrent het woord?

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, permiti, promer cu nos drenta den e punto di agenda cu ta worde trata, pa na nomber di e fraccion aki mi extende nos mas cordial bienvenida na bo persona cu e motibo di bo promer asistencia como Gobernador interino di territorio insular di Aruba na un reunion di nos Raad.
Nos ta spera y nos ta sigur cu lo bo sa di continua e beleid imparcial cu lo bo sa di hustifica cu argumentonan na un manera debido y cu lo bo worde respeta como president di Raad manera, afortunadamente, semper tabata e costumber aki den.
Cu bo permiso mi kier cuminsa riba e punto cu bo a cuminsa cunele, esta e trasmision di radio. Mi kier a haci algun pregunta en cuanto esaki.
Na promer lugar si e peticion di e fraccionnan concerni ta pa trasmiti e reunion aki sol atrobe como prueba of no. Di dos mi kier sabi si e idea ta pa sigui trasmision di tur reunion di Raad, locual ta di elogia.
Di tres mi kier sa si e caso aki no ta muy similar na opinion di College cu e di dos trasmision di radio caminda promer cu e reunion a worde publica ou e reunion aki lo worde trasmiti.
Te aki mi preguntanan, Señor Presidente.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, permiti mi tambe duna un palabra di bonbini na bo persona como Presidente awe nochi.

A pesar cu nos tabata y nos ta contra e accion cu a ser tuma door di Gobierno Central, no contra bo persona - nos conoce bo como un persona husto y como un bon hende, te hasta nos por bisa como un bon amigo y sigur lo bo trata tur bo posibel pa defende interes di Aruba - pero esey no ta kita cu segun nos opinion articulo 66 di Reglamento Insular di Antillas Holandes a ser violá, ya cu den tal articulo ta ser menciona cu e waarnemend Gezaghebber ta worde scohí, si ta posibel, for di un di e diputadonan. Nos no a mira ningun imposibilidad pero como cu e ta trata di puntonan importante y como cu contra bo persona nos no tin nada di remarca nos kier duna bo un bonbini y nos ta spera, mescos cu mi colega na otro banda, cu lo bo conduci e reunion aki den imparcialidad.
Tocante e punto pa trasmiti e reunion aki, mi colega na otro banda a puntra si atrobe ta pa prueba of si ta worde continua.
Ami lo bisa esaki, no importa cual emisora, sea Voz di Aruba of Kelkboom of Radio Antiliana, cu pidi pa trasmiti un reunion di Eilandsraad ami ta totalmente na acuerdo pasobra di e manera aki pueblo ta ser informa y pueblo por sigui e discursonan y e debatenan den e Conseho aki.
Asina ta si ta pa 1, 2 of 3 biaha mi ta kere cu pa defende interes general, pa defende libertad di expresion di opinion, ningun no ta bay contra, aunke cu lo tabata manera den e caso anterior, pa hisamento di belasting. Masha danki.

<u>DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE</u>: Señor Presidente, permiti mi contesta den nomber di Bestuurscollege e puntonan trecí door di e apreciable miembro Señor Oduber.
E peticion cu a worde haci door di Voz di Aruba pa trasmiti e reunion aki ta un peticion pa un solo bes. Nada a worde menciona cu e ta worde haci como prueba. Ta un peticion isolá riba su mes.
Señor Oduber a puntra tambe si ta idea pa sigui trasmitision di tur reunion di Raad. Algun tempo pasa Bestuurscollege a acerca tur radio-emisoranan di e isla aki y a puntra nan si nan ta dispuesto pa trasmiti reunionnan di Eilandsraad.
Di uno nos a haya un contesta negativo y di algun otro e ta bao consideracion. Hunto cu peticion di Voz di Aruba pa trasmiti e reunionnan aki a alcansa Bestuurscollege tambe un peticion pa e emisora aki trasmiti reunionnan di Raad bao di cierto condicionnan cu gerencia di e empresa aki ta impone.
E condicionnan aki lo worde studiá y posiblemente nan lo worde mandá pa Raad pa Raad dicidi si nan ta acceptabel, si of no, pa worde usá como un guia den tur casonan den futuro.
Tambe Señor Oduber a puntra si e caso aki tin algun similaridad cu e peticion di trasmision di e segunda reunion, esta peticion di Radio Antiliana pa trasmiti e reunion den cual aumento di opcenten a worde trata. E caso aki no ta similar pasobra ora mi a informa di Voz di Aruba, si e a anuncia cu e reunion aki lo worde trasmiti, mi a tende cu si y cu nan a agrega acerca cu ta dependiente di e permiso di Eilandsraad.

<u>DE HEER G.A.ODUBER</u>: Señor Presidente, den e contestanan corto cu mi a tende di mi colega Maduro y diputado Max Croes, mi a ripara un cierto inconsecuencia. Di un banda mi ta tende cu pueblo mester worde informa continuamente di e libertad di palabra, pueblo mester worde tení na haltura di e discursonan y debatenan cu ta tuma lugar den nos Conseho representativo. Awor diputado Max Croes ta bisa cu e peticion aki ta pa un solo bes, cu e no ta forma di prueba y cu ta un peticion isolá.
Señor Presidente, mi conclusion anto ta cu nan kier duna pueblo libertad pa sigui nos debatenan pero isoladamente y segun e politica partidaria lo permiti.
Cu esaki nos ta haya na mi opinion un engaño riba libertad di palabra.

Si en berdad e coalicion cu ta sostene Gobierno ta pensa y locual nos fraccion no ta di acuerdo di dje, pa duna pueblo tende tur e reunionnan cu Raad aki ta tene, anto nan mester ta consecuente y rechasa algun peticion isolá of por lo menos duna oportunidad na otronan pa nan tambe sigui trasmiti e otro reunionnan. Ta duel mi cu esaki ta un peticion isolá, Señor Presidente, pasobra awe nochi ta di spera cu lo tin masha politica partidario papiá. Sinembargo nos ta respeta opinion di mayoria si door di e trasmision isolá aki nan ta kere cu nan lo por convence pueblo cu toch pueblo ta haya libertad di palabra, e segundo punto di agenda mi ta sigur lo mustra otro. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, otra bes nos ta mira cu, segun mi opinion, e portador di voz di e banda di Partido Patriotico Arubano ya a bin caba cu nan ideanan predestiná, prepará caba cu politica partidaria lo worde papiá den e reunion aki. Ta straña mi cu den e reunion anterior cu a ser trasmiti y cu a ser pidi di banda di oposicion dia cu tabata trata di aumento di impuesto, e dia ey henter e fraccion a bula lanta y tabata masha sorpresa di tende cu pa cierto motibonan y principionan nos tabata contra, pero toch nos a bin back y duna e libertad pa pueblo tende e debatenan aunke politicamente por ta e reunion ey tabata poco duro. Awor e mesun peticion isolá tambe a bin padilanti y pa voz di Señor Oduber nos por tende cu ya nan ta contra.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, un punto di orde. Mi no a bisa ningun momento cu mi ta contra.

DE VOORZITTER: De heer Maduro is aan het woord, Mijnheer Oduber.

DE HEER F.L.MADURO: Ta parce cu banda di oposicion no ta di acuerdo pa duna libertad di expresion di opinion na publico si no tabata mal conveniencia. Ami como representante di Partido Revolucionario ta bisa y sigui bisa cu mi ta dispuesto pa duna na tur radio-emisora isolá of no-isolá e derecho pa trasmiti cual reunion cu nan ta desea.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER M.CROES,GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi reaccion riba e apreciable miembro Señor Oduber, cu a demostra ya caba den ki direccion nan kier hiba e debatenan awe nochi ta lo siguiente.
Durante su corto actuacion como portavoz di Partido Patriotico Arubano e a demostra hopi cos cu e no por haci bon y e a demostra awor aki atrobe cu e no ta scucha bon. Mi a bisa cu esaki ta un peticion isolá. Pero hunto cu e peticion aki cual ta worde trata a alcansa Bestuurscollege un otro peticion cual ta di un caracter mas permanente y den cual bao cierto condicionnan di acuerdo cu Bestuurscollege a pidi, Voz di Aruba ta ofrece pa trasmiti e reunionnan. Señor Presidente, e competencia pa duna e autoridad aki ta keda den man di Raad. Bestuurscollege por haci solamente e trabaonan preparativo y nos ta haciendo esey y na debido tempo nos lo presenta un proposicion na Raad pa accepta of rechasa. Na ningun momento tal peticion aya ta bao discusion awor. Pero si mi ta kere cu e hecho cu Voz di Aruba a haci tambe tal peticion ta demostra cu nan peticion awe nochi pa trasmiti e reunion aki ta hustificá. Esaki ta e di dos bes cu nan a pidi pa trasmiti un reunion y nan a demostra cu nan ta dispuesto pa haci esaki na tur otro ocasion, loke ningun otro emisora aki na Aruba a haci. Tal bes Señor Oduber ta papia di duna oportunidad na otro pa tambe trasmiti. Tur emisora aki na Aruba ta haya e oportunidad pa trasmiti cualkier reunion con tal cu nan haci e peticion na Eilandsraad. Cual peticion cu alcansa nos lo ricibi consideracion favorabel.
Ta straña mi si, Señor Presidente, cu awor aki cu Señor Oduber ta forma parti di oposicion e mester reclama pa duna oportunidad na otro.

Pakiko durante 12 aña largo cu su fraccion tabata den Gobierno nan no tabatin e balor di invita e stacionnan di radio pa trasmiti nan reunionnan of a lo menos pa sugeri na Eilandsraad di Aruba pa trasmisionnan tuma lugar. E tempo ey nan tabata tin miedo di opinion publico pero awor cu nos ta haciële tin cantidad di critica.
Señor Presidente, critica no ta stroba nos trabao. Nos ta sigui. Tin un proverbio Spaño ta bisa: "Los perros ladran y la caravana pasa".
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Wenst iemand hoofdelijke stemming?

De heer F.L.Maduro wenst hoofdelijke stemming.

DE HEER G.A.ODUBER: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even het woord?

DE VOORZITTER: De tweede ronde is afgelopen, Mijnheer Oduber. U hebt zo even de gelegenheid gehad. U hebt het woord gevoerd in de tweede ronde. Ik heb gevraagd of iemand hoofdelijke stemming wilde hebben en iemand heeft hoofdelijke stemming gevraagd. U kunt nu niet meer met een motie komen.

Het verzoek van de heer A.M.Arends wordt aangenomen met 20 stemmen vóór en 0 (nul) stemmen tegen.

Voor stemden de leden: D.Tromp, A.Werleman, L.A.I.Chance, G.A.Oduber, V. Kock, G.F.Croes, C.Yarzagaray, D.G.Croes, F.L.Maduro, M.Croes, D.I.Leo, B.R.Werleman, J.A.C.Alders, C.E.Lacle, C.B.Boekhoudt, E.R.Finck, O.Croes, H.R.Dennert, A.M.Arends, E.M. de Kort.

De Voorzitter schorst de vergadering.

De Voorzitter heropent de vergadering.

DE VOORZITTER: Alvorens over te gaan tot het agendapunt wil ik even een woord van welkom heten aan de vier journalisten uit Nederland, die hier als gasten zijn vanavond.

1. Afbreuk aan het zelfbeschikkingsrecht van het eilandgebied Aruba.

DE HEER F.L.MADURO: Een punt van orde, Mijnheer de Voorzitter. Misschien bent U vergeten. Er zijn ook twee leden van de Nationale Volks Partij hier en ik zou graag ook een woord van welkom heten aan die heren.

DE VOORZITTER: Dank U, Mijnheer Maduro. Aan de Curacaose raadsleden wil ik ook een woord van welkom heten.

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, algun siman pasa mi tabatin e privilegio di a papia den e reunion aki tocante "zelfbeschikkingsrecht" cual ta e libertad di autodeterminacion. Autodetermicion pa e Territorionan insular y muy en especial pa e territorio insular di Aruba.
E debatenan den e reunion menciona tabatin como consecuencia, acceptacion di un mocion den cual e president di Eilandsraad a worde invita pa nombra un comision, cual lo tin como tarea studia posibilidadnan pa realisa un zelfbeschikkingsrecht, libertad di autodeterminacion mas amplio. Esaki a worde pidi pa worde haci lo mas amplio posibel pa Aruba. Tambe nan a worde pidi pa duna un rapport tocante esaki mas pronto posibel na Eilandsraad.

E comision aki a worde formá y mi tin e honor di ta forma parti dendje. Pa e motibo aki mi sabi cu e comision a reuni y a cuminsa cu nan trabao. Sin adelantá mucho riba e rapport cu lo worde duna mi por constata desde awor caba cu e comision aki a tuma riba su schouder un trabao masha extenso, un trabao cu lo dura algun tempo promer cu e comision por trece e resultadonan den forma di un rapport y presentele na Eilandsraad.
Señor Presidente, desde algun tempo ta circula rumornan cu Gobierno Central tin intencion di pronto trece un proposicion na Staten pa haci cambionan radical den Eilandenregeling.
Gobierno Central tabatin e plan pa trece un proposicion pa cambionan den Eilandenregeling maske cu e contenido di e proposicionnan no ta conoci. Esaki tabata, na mi opinion, un di e motibonan principal cu a conduci na e presentacion di acceptacion di e mocion anterior pa pidi Eilandsraad nombra un comision pa studia lo mas pronto posibel e posibilidad pa Aruba haya un autonomia mas amplio.
Gobierno Central tambe a haya un copia di e mocion aki y nos tur a spera cu Gobierno Central por lo pronto lo a desisti di nan proposicion di presenta proposicionnan na Staten pa cambio den Eilandenregeling y cu Gobierno lo a spera promer pa tende e deseonan cu e comision lo a trece padilanti.
Na un cambio di e Eilandenregeling - Statuut pa e territorionan insular - ta masha natural cu ta tene cuenta cu deseonan di e territorionan insular. E mihor manera cu esaki por tuma lugar ta si Gobierno Central spera e rapport di e comision, of pidi representantenan di Eilandsraad directamente pa duna nan opinion promer cu presenta un proposicion asina pa cambia e Eilandenregeling di Aruba. Lastimamente, Señor Presidente, mi mester constata cu ni un ni otro a tuma lugar. Recientemente a worde entrega na Staten e proposicion di Gobierno Central pa cambia Eilandenregeling di cual desde basta tempo caba nos a tende cu nan tabata prepara. Segun splicacion di Gobierno Central e proposicionnan entrega mester worde considera unicamente como e promer paso y ta intencion di Gobierno Central den un segundo fase bay mas leuw ainda cu e proposicionnan presentá na Staten pa cambio den Eilandenregeling. Si e proposicionnan di Gobierno Central ta concerni asuntonan cu no por worde posponí of cu ta trata pa duna mas relieve na e autonomia di e territorionan insular, Señor Presidente, awe nochi lo mi no a bay den tanto detaye tocante esaki. Pero mi mester constata, Señor Presidente, cu e proposicionnan no ta concerni asuntonan urgente mientras cu tampoco por worde bisá cu door di e proposicionnan aki e autonomia di e territorio insular lo por resulta mihor. Na mi opinion e proposicionnan di Gobierno Central na Corsow ta prematuro y ademas nan ta produci un restriccion grave di e autonomia insular.
Mi a bisa caba cu na Aruba nos no ta completamente satisfecho cu e Eilandenregeling y cu Aruba desde principio caba a considera esaki como un compromiso, un arreglo temporal, di locual den practica mester mustra te na ki grado e a satisface e deseonan di Aruba mientras cu tur hende cu tabata envolvi den e formacion di Eilandenregeling tabata di acuerdo cu esaki na su debido tempo, despues cu e practica necesario a worde adqueri, lo mester worde revisa y weita cual ta e reforma cu esaki mester worde haci na dje.
Y cu esaki mester worde haci un revision pa aumenta e autorizacion insular.
Señor Presidente, e proposicion di Gobierno Central di Corsow ta contene 4 punto. E promer punto ta consisti di kita tur cos cu tin relacion cu legislacion en cuanto e ley di trafico di e territorionan insular y pasa e autorizacion aki pa Land.
Esaki ta un restriccion directo di e autonomia cu ta existi caba, cu no ta worde hustifica door di e motibonan duná door di Gobierno Central na Corsow.

E segundo punto di e proposicion mester worde mira como un restriccion di e autonomia insular.
Gobierno Central di Corsow kier acapara tur loke ta concerni e eleccion di miembronan di Raad y tambe nan mes lo stipula tur regla en coneccion cu esey.
Señor Presidente, e autorizacion aki di e territorionan insular semper a parce mi un di e mihor garantianan pa e autonomia insular y aprobacion di e proposicion di Gobierno Central na Corsow lo ta un gran paso patras pa Aruba. Contra di e proposicion di Gobierno Central den e caso aki mi ta opone mi decisivamente.
E di tres parti di e proposicion di Gobierno Central ta encera pa crea posibilidad cu si resulta cu un diputado no tin e confiansa mas di Raad e por worde mandá cas.
E parte aki no ta parce mi un atake directo riba e autonomia insular. Sinembargo e proposicion manera e a worde haci ta mucho poco mas pisá. Na mi opinion, Señor Presidente, e proposicion mester worde mas elabora. Y e comision mencioná anteriormente indudablemente lo tuma esaki como nan tarea. Ta mucho mihor pa laga e punto aki, pasobra segun mi e no tin urgencia.
E di cuater punto di e proposicion di Gobierno Central ta suprimi e dificultadnan di interpretacion, asociá na e redaccion di articulo 24 juncto articulo 57 di Eilandenregeling.
Contra e proposicion aki, como tal, mi no tin ningun objecion, pero mirando loke mi a bisa caba, Señor Presidente, lo ta evidente cu mi no ta haya e tempo aki apropiado pa pasa na e cambionan incidental aki di Eilandenregeling. Na mi opinion e territorionan insular mester haya e oportunidad promer pa formula nan deseonan tocante Eilandenregeling y unicamente despues por haci proposicionnan pa cambionan den Staten.
Awor cu ya Gobierno Central na Corsow a presenta nan proposicion caba na Staten e desicion awor ta den man di Staten. Pesey, Señor Presidente, mi ta propone pa Eilandsraad aproba un mocion den cual nan ta haci un apelacion na Staten pa no trata e proposicion di Gobierno Central na Corsow of mihor ainda rechasa esaki of conseha Gobierno Central na Corsow pa retira esaki te ora cu e territorionan insular ta den condicion pa formula nan deseonan en cuanto e cambio di Eilandenregeling.
Señor Presidente, mi tin plena confiansa cu tur e miembronan di Staten di Aruba lo acede na e peticion aki y cu den Staten nan lo no permiti cu e autonomia di nan isla worde trapá.
Awor, Señor Presidente, mi mocion.

M O T I E

De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba op heden 17 januari 1968 in openbare vergadering bijeen,

Gelet op de motie aangenomen in de openbare vergadering van de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba op 20 november 1967, waarin tot uitdrukking kwam het streven van de Arubaanse bevolking tot realisatie van een zo groot mogelijk zelfbeschikkingsrecht voor het Eilandgebied Aruba;

Overwegende:

dat de Regering van de Nederlandse Antillen bij de Staten van de Nederlandse Antillen heeft ingediend een ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen;

dat het tijdstip van indiening van dit ontwerp bijzonder slecht gekozen is nu de Eilandgebieden en meer speciaal het Eilandgebied Aruba nog niet voldoende tijd hebben gehad om hun wensen op het stuk van wijziging van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen nader te formuleren;

dat immers, naar het de Regering bekend moet zijn, de in de motie van de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba bedoelde commissie pas geformeerd is en haar werkzaamheden nog bij lange na niet voltooid heeft;

dat van de Regering verwacht mocht worden, dat zij rekening zou houden met de door vorenbedoelde commissie te verrichten werkzaamheden, die zullen moeten resulteren in een rapport, waarvan ook aan de Regering afschrift zal worden aangeboden en waarvan verwacht mag worden, dat het, nu de bedoelde commissie vertegenwoordigers van alle partijen in de Eilandsraad telt, de mening van de Arubaanse bevolking zal weerspiegelen;

dat bovendien uit anderen hoofde gewichtige bezwaren tegen de door de Regering voorgestelde wijzigingen zijn aan te voeren;

dat toch de voorstellen der Regering, wel verre van de eilandelijke autonomie tot verdere ontplooiing te brengen, gezien moeten worden als een ernstige aantasting en beperking van de eilandelijke autonomie;

dat er toch geen enkele noodzaak bestaat de wetgeving inzake het wegverkeer aan de bevoegdheid der Eilandgebieden te onttrekken nu tot dusverre in de praktijk niet gebleken is, dat de bestaande regeling tot bezwaren aanleiding geeft en zulks wel nooit het geval zal zijn nu de politie onder de Regering valt en het deze tak van dienst is, die het nauwst betrokken is bij de wetgeving inzake het wegverkeer en bij verandering in die wetgeving daaromtrent moet adviseren;

dat ieder vertegenwoordigend lichaam zelf regelingen wenst te treffen omtrent de wijze waarop zijn leden dienen te worden gekozen en alles wat daarmede samenhangt terwijl in het voorstel van de Regering ook deze fundamentele bevoegheid - alweder zonder dat de noodzaak daartoe in de praktijk gebleken is - aan de Eilandgebieden zal worden onttrokken;

dat het voorstel van de Regering om een gedeputeerde naar huis te sturen, indien deze niet langer het vertrouwen van de Eilandsraad geniet in onvoldoende mate rekening houdt met het feit dat het Bestuurscollege in feite een collegiaal beleid dient te voeren en dat het daarom beter voorkomt af te wachten met welke voorstellen hiervorenbedoelde commissie ter tafel zal komen;

dat alleen het vierde voorstel van de Regering wellicht zonder bedenkingen kan worden aanvaard, ware het niet dat het de voorkeur verdient iedere wijziging achterwege te laten totdat de Eilandgebieden zelf hun verlangens zullen hebben kunnen formuleren;

dat toch niet uit het oog mag worden verloren, dat de Nederlandse Antillen in feite een sterk federatief karakter vertonen en de bedoeling steeds heeft voorgezeten om zoveel mogelijk autonomie aan de Eilandgebieden te verlenen;

dat bij herhaling is geconstateerd, dat de Eilandenregeling Nederlandse Antillen een compromis is daar de verlangens - o.a. van het Eilandgebied Aruba - veel verder gingen en vanwege de Arubaanse bevolking alleen maar ingestemd is met de Eilandenregeling Nederlandse Antillen en het statuut onder uitdrukkelijk beding, dat de eilandelijke autonomie niet tekort zou worden gedaan maar deze integendeel in de toekomst meer relief zou krijgen;

dat de voorstellen der Regering tot grote onrust onder de Arubaanse bevolking hebben geleid daar algemeen het gevoelen heerst, dat de voorstellen tot een beknotting van de eilandelijke autonomie zullen leiden;

dat het daarom geraden voorkomt aan de Staten der Nederlandse Antillen, zonder wier goedkeuring de voorstellen der Regering geen werkelijkheid kunnen worden, te benaderen met het in voege hieronder te omschrijven beroep;

B E S L U I T:

1. De Landsregering dringend te verzoeken de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen d.d. 27 december 1967 No. 1967-1968-65 in te trekken;

2. Ter kennis van de Staten der Nederlandse Antillen te brengen, dat de Eilandsraad van Aruba van oordeel is dat de voorstellen der Regering tot wijziging van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen onaanvaardbaar zijn en door de Arubaanse bevolking als een beknotting van de eilandelijke autonomie worden gevoeld, zodat het aanbeveling verdient dat de Staten hun goedkeuring aan de voorstellen der Regering zullen onthouden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Het voorstel wordt ondersteund door de leden F.L.Maduro en A.Werleman.

DE HEER F.L.MADURO: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag eerst in het Papiaments willen spreken en daarna in het Nederlands ten gerieve van de pers-mensen uit Nederland.
Señor Presidente, un biaha mas nos ta haya nos confrontá, realmente amenasá cu proposicionnan cu a ser haci door di Gobierno Central, den nos opinion pa destrui cierto parti di nos autonomia insular.
Biaha pasa cu nos a tene un reunion y un comision a ser formá di e diferente partidonan pa studia e posibilidad pa amplia e autonomia insular y pa trece cambionan necesario den e reglamento insular di Antillas Holandes e problema tabata cu e Teniente Gobernador interino a ser nombrá fuera di e diputadonan manera ta stipula den articulo 66 di e reglamento insular di Antillas Holandes. E tempo ya caba nos a mira cu nos autonomia ta den peligro. Mescos cu den historia unda cu diferente partidonan politico a uni pa trata di haya cierto concesionnan pa mas autonomia pa Aruba mescos den e reunion anterior cu nos a trata riba e punto aki tambe e Conseho aki den unanimidad a decidi pa tuma parti den e comision aki cu lo bay trata e asunto aki.
A pesar cu e comision aki solamente un biaha a reuni ya nos ta mira cu Gobierno Central a tuma pasonan. Por ta cu e motibo ta cu Gobierno Central tin tur e islanan bao su poder menos Aruba. Aruba no a someti na e deseonan di Gobierno Central.
Esey, segun mi ta e motibo cu nan mester trata di tur forma pa haya Aruba back den nan poder. Señor Presidenté, lo mi no ta mucho largo y lo mi kier a trata e puntonan cu ta worde treci padilanti pa cambio den Gobierno Central. Lo mi kier trata nan un pa un. Un di nan ta asunto di e ley di trafico den cual Gobierno Central ta bisa cu di acuerdo cu e Acuerdo di Geneve mester tin uniformidad.
Señor Presidente, dan mi opinion te ainda no tabatin ningun problema. Segun mi opinion nos mes aki na Aruba por y mester tuma e arreglonan di e Acuerdo di Geneve den consideracion. Nos no por bay contra dje. Manera mi colega a bisa caba, polis tin masha hopi di haci cu e leynan aki worde pasá na Aruba.

Asina ta cu segun mi no tin ningun problema pero esey ta solamente un capa pa loke cu ta bin atras. E otro ta pa trece e ley electoral di e territorio insular di Aruba bao di poder di Gobierno Central.
Esaki seguramente ta un infraccion riba nos autonomia insular.
Den practico ningun biaha a bin padilanti cu tabatin problemanan den e ley electoral insular, cu un excepcion.
E excepcion ta e asunto di votamento pa apoderado, e bon conoci "volmacht".
Si tabata tratando pa kita e volmacht, pa kita e votacion pa apoderado, nan lo tin mi apoyo. Hopi abuso a ser haci en lo pasado door di e partido di otro banda den colectamento di volmacht y mi partido no ta dispuesto pa continua cu e abuso aki. Mi partido ta aboga pa kita totalmente e sistema aki di vota pa volmacht. Si esey tabata e cambio cu nan kier a haci nan tin tur mi cooperacion. Pero tanto tempo cu nan tabata na poder nan no a hacië. Nan a haci mal uso di dje. Mi no kier cu e Gobierno actual, ni Arubaanse Volks Partij, ni Union Nacional Arubano, ni Partido Revolucionario di Obrero, ni Partido Independiente Arubano haci e mesun abuso cu nos a grita contra di dje.
Señor Presidente, un otro punto ta e cuestion di manda un diputado cas.
Mi otro colega eynan ta masha di acuerdo mes cu si un diputado na cierto momento no ta gosa di e confiansa di e mayoria aki, anto lo e mester bay cas. Mi partido por bay mas leuw, Señor Presidente.
Si e Colegio den su totalidad no ta gosa mas di e confiansa di e Conseho aki tambe nan lo mester bay cas. Segun mi, e punto aki no ta urgente, Señor Presidente.
Pa motibo cu si en caso e posibilidad surgi cu e Colegio di Diputado mester bay cas anto segun mi opinion, cu un mocion di desconfiansa e Colegio di Diputado lo mester bay cas sin cu e ta stipula den ley.
Mi no por kere cu nos Gobierno ta consisti di sinberguensanan.
Mi no ta dispuesto pa bay den un Gobierno di cual si nan perde confiansa di mayoria di Conseho cu a pone nan eynan, toch nan ta keda na poder, pasobra ley ta bisa asina. Pero si en caso mi a kiboca mi, si en caso en berdad tin sinberguensa anto e ora ey e urgencia lo surgi pa cambia e ley. Pero conociendo mi coleganan mi sabi cu si na dado momento nan no tin e confiansa mas di e Conseho aki nan lo tuma nan retiro. Esey lo mi no por a bisa di e Conseho anterior.
Señor Presidente, mi ta bay sigui mas leuw. Por ta cu nan kier uni e ley aki bao Gobierno Central pa pone tur dos eleccion hunto - di Eiland y di Land. Pero ta masha straño pasobra practico lo mustra cu si acaso cu Staten mester bay cas, anto esey automaticamente ta bolbe pidi un atraso den e dos eleccionnan of lo nan mester exigi cu tambe Bestuurscollege mester bay cas. Esey segun mi, Señor Presidente, ta un locura.
Un otro punto ta e determinacion di e poder entre e Colegio di Diputado y e Conseho Insular. Segun mi te ainda no tabatin problema. Mi kier meen cu urgencia no ta existi atrobe. Pero, Señor Presidente, si ta existi urgencia pa cambia e Reglamento Insular anto 2 punto di urgencia mi tin. Un di nan lo ta pa e reparticion di entrada di impuesto ser cambia door di cual Aruba ta haya mas di e belasting - esey ta un punto economico masha importante pa nos territorio insular - y e otro lo ta tambe di e mesun urgencia pa corta e poder semi-dictatorial di Teniente Gobernador. Y segun mi, mi colega, Señor Chance, ta full di acuerdo cu e punto ey. Si acaso ta existi cierto urgencia anto e dos puntonan aki sigur sigur tin prioridad. Den otro caso mi no por bay di acuerdo y mi ta protesta energicamente contra e sistema di e asunto aki, cual pa cierto motibonan - tal bes politica - ta ser haci.
Manera mi a bisa caba e comision a ser formá, tur partido a tuma parti den dje. Mi ta spera cu nan lo tuma parti den dje honestamente y mi ta spera cu di acuerdo cu nan consenshi y nan honor nan a drenta den e comision aki.

Mi ta spera cu pronto nan lo bin cu cambionan na interes di e territorio insular di Aruba. Ta mi deseo cu esfuerso di partido revolucionario lo contribui constructivamente na e desaroyo di e dignidad di conservacion di autonomia di e territorio insular di Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, graag zou ik eventjes in het Nederlands willen doorgaan.
Mijnheer de Voorzitter, wij zijn vanavond weer bijeengekomen om de positie van Aruba inzake de autonomie te bespreken.
Wij zijn reeds een keer bij elkaar geweest, een paar weken geleden.
Toen was het omdat de Landsregering een waarnemend Gezaghebber gekozen had, niet zoals vermeld in artikel 66 van de Eilandenregeling, dat luidt; "Bij afwezigheid, belet of onstentenis wordt de Gezaghebber vervangen door de waarnemend Gezaghebber, die door de Gouverneur zo mogelijk uit de gedeputeerden wordt aangewezen". Men heeft de mogelijkheid helemaal niet bezien om de waarnemend Gezaghebber uit de gedeputeerden te kiezen of aan te stellen. Dat is volgens mij een inbreuk op onze eilandelijke autonomie en afbreuk aan de Eilandenregeling.
Toentertijd werd een commissie ingesteld om de hele Eilandenregeling te bestuderen en een rapport aan de Raad uit te brengen, omdat er zeker enige veranderingen in deze Eilandenregeling moeten komen - zeker inzake de belastinggelden die van Aruba wegvloeien naar de Centrale Regering.
Nu, Mijnheer de Voorzitter, komt de Landsregering, niettegenstaande, dat de commissie is gevormd van het eilandgebied Aruba, gauw met enige punten en ik zou kort willen zijn.
Een punt gaat over het wegverkeer, dat zo uniform moet zijn volgens de Conventie van Geneve. Ik geloof, dat wij inzake wegverkeer ons ook moeten houden aan wat in het Akkoord van Geneve is bereikt. Wij kunnen ons daar niet aan onttrekken. Het heeft in de praktijk, zover ik weet, helemaal geen problemen opgebracht.
Ten tweede om de verkiezingen van het eiland terug te brengen bij het land. Er is maar één klein probleem geweest, Mijnheer de Voorzitter, en dat gaat over de volmacht.
Mijnheer de Voorzitter, U bent er misschien niet van bewust, maar in het verleden is er zeer veel onrecht gedaan met deze volmachten.
Er zijn zelfs mensen voor de rechter geweest.
Als het was om de volmacht in deze af te schaffen dan zou ik graag vóór willen zijn, Mijnheer de Voorzitter, want ik ben het niet eens, noch met de vroegere regeringspartij, noch met deze regeringspartij, om door te gaan met deze asociale praktijken om volmachten te krijgen van gewone burgers die zelf kunnen stemmen maar die per ongeluk bij één of andere dienst werken. Dus indien het ging om de volmacht af te schaffen, dan zou ik daar 100% vóór zijn.
Maar om dit te onttrekken aan het eilandgebied Aruba moet ik zeer zeker tegen zijn.
Mijnheer de Voorzitter, met het denkpunt om een gedeputeerde naar huis te sturen ben ik het eens, indien een gedeputeerde niet meer het vertrouwen geniet van deze Raad. Indien het hele College ook niet meer het vertrouwen heeft van deze Raad, dan moet zij ook naar huis.
Dat is voor mij zo klaar als een pond suiker. Maar ik zie de noodzaak van de urgentie niet in. Want indien een motie van wantrouwen tegen één of tegen meerdere gedeputeerden of tegen het hele College wordt aangenomen hier in deze Raad dan neem ik aan, dat zij zelf hun ontslag zullen nemen en dat zij niet zullen zeggen, dat het niet bepaald is bij de Wet.
Hoe kunnen wij anders werken, Mijnheer de Voorzitter.
Ik geloof, dat wij met rechtgeaarde mensen te doen hebben. Ik geloof, niet, dat wij hier te doen hebben met schaamteloze mensen. Dus ik zie er de urgentie weer niet van in.

Wat betreft de machtsverhouding tussen de Eilandsraad en het Bestuurscollege zijn er volgens mij ook hier geen problemen gerezen.
Ik zie dus de urgentie niet weer in.
Mijnheer de Voorzitter, als er urgentie is, dan is het op twee punten. Ten eerste, dat er meer gelden van onze belasting op Aruba blijven en niet wegvloeien naar de Centrale Regering - hetgeen zeer noodzakelijk is voor de economische opbouw van het eilandgebied - en ten tweede, Mijnheer de Voorzitter, een punt waar mijn collega, Mijnheer Chance, het met mij eens is en dat is om de semi-dictatoriale positie van de Gezaghebber van Aruba wat in te korten. Dus als er urgentie is, dan is het op deze twee punten, Mijnheer de Voorzitter.
Maar voor de andere punten geloof ik het niet. Ik hoop, dat de heren aan de overkant en speciaal de drie leden, die Aruba vertegenwoordigen in de Centrale Regering op Curacao, niet mee zullen werken om die 2/3 meerderheid te vormen om dit voorstel aan te nemen.
Mijnheer de Voorzitter, ik zeg 2/3 meerderheid. Eigenlijk is het geen 2/3 meerderheid, want van de 2/3 zijn er 3 bij die overgelopen zijn van de Nationale Volks Partij. Dus eigenlijk is het niet volgens de wil van de Arubaanse bevolking.
Volgens mij moet daar terdege rekening mee gehouden worden. Waarom die drie leden overgelopen zijn, weet ik niet. Misschien om een ministerschap.
Tot zover mijn betoog. Ik hoop van harte, dat mijn partij in het vervolg een positieve bijdrage zal leveren aan de opbouw en aan de autonomie van het eilandgebied Aruba. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag eerst willen beginnen in het Nederlands en dan doorgaan in het Papiaments.
Mijnheer de Voorzitter, zoals bekend hebben wij onze autonomie die neergelegd is in de Eilandenregeling verworven na een zeer harde strijd. Ik wil hier niet alle namen van mensen opsommen die hieraan hebben gewerkt, maar als ik twee mag noemen, dan zijn deze wijlen de heren Eman en Irausquin. Ik wil verder naar voren brengen, dat het nooit de bedoeling geweest was van deze mensen of van enig vertegenwoordiger van de Arubaanse bevolking om de autonomie die wij reeds verkregen hebben te beknotten op enige wijze, doch veeleer om de Arubaanse gemeenschap meer zeggingschap te geven op alle mogelijk gebieden.
Dit kunnen wij lezen in de gewisselde stukken waarbij onze eilandelijke autonomie werd behandeld.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, in de 17 jaren van de Eilandenregeling is het nog nooit gebleken, dat een vergaande wijziging, zoals thans door de Centrale Regering wordt voorgesteld, noodzakelijk is of verantwoord is. Wij weten allemaal welke wijzigingen thans de Centrale Regering wil maken in onze Eilandenregeling.
Verschillende sprekers hebben dit reeds naar voren gebracht. Ik zal in het kort herhalen.
Ten eerste willen zij een punt 12 bijvoegen in artikel 2 onder letter e, om het wegverkeer aan de eilandgebieden te onttrekken, dus alles wat betreft het wegverkeer. In punt dertien, een ongeluksnummer, wil men alles wat het kiesrecht en de wijze van verkiezing van de Eilandsraad betreft onttrekken aan de bevoegdheden van het Eilandsbestuur en de Eilandsraad. Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds gezegd heb, is het na 17 jaar zo urgent geworden, dat deze Eilandenregeling gewijzigd moet worden. Ik vraag mij af wat voor redenen de Regering aanvoert. Wij hebben die reeds gehoord. Men zegt, dat er uniformiteit moet zijn in de verschillende wettelijke regelingen op de verschillende eilanden. Wij zijn het roerend mee eens, Mijnheer de Voorzitter, maar is het dan wel nodig om de eilandelijke autonomie te beknotten? Moeten de eilanden daarvoor boeten? Is er geen andere weg? Deze zijn vragen die de Regering nog moet beantwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, deze regelingen van wegverkeer en verkiezingen van de Eilandsraad moeten zich weerspiegelen naar de internationale wet, speciaal het wegverkeer, Mijnheer de Voorzitter.
Als ik het goed heb, dan zijn de eilandsverordeningen van Aruba en Curacao, speciaal betreffende het wegverkeer, nagenoeg gelijkluidend.
Ik denk, dat zij in overleg met elkaar zijn opgesteld.
Mijnheer de Voorzitter, wij hebben nooit van de Regering vernomen dat er iets aan verkeerd was. Plotseling moeten er wijzigingen komen.
Plotseling moet men de autonomie gaan beknotten om deze zaak aan de Regering voor te leggen.
Mijnheer de Voorzitter, ik denk, dat de Democraten op Curacao, die een positie hebben niet als een dictator die macht willen uitbreiden op Aruba. Ik kan niet indenken dat de partij van de Partido Patriotico Arubano van wie wijlen de heer Irausquin de leider was, die zoveel heeft gestreden voor de autonomie van Aruba, zal kunnen medewerken om onze autonomie te gaan beknotten.
Mijnheer de Voorzitter, zoals wij in het Piapaments zeggen, wijlen de heerIrausquin zou zich in zijn graf omkeren als hij dat zou kunnen horen.

Wat het kiesreglement betreft wil men dit ook aan de Eilandsraad onttrekken. Men wil ook hier in dit opzicht uniformiteit betrachten.
Mijnheer de Voorzitter, deze kiesreglementen voor de Eilandsraad van Aruba en Curacao, die hebben voor meer dan 17 jaar goed gewerkt, bijzonder goed voor de Democraten wat betreft de volmachtenregeling die daarin is opgenomen.
Ik denk niet, dat de Partido Patriotico Arubano daarover iets te klagen heeft, Mijnheer de Voorzitter.
Die regelingen hebben ontzettend goed gewerkt, maar nu moet alles plotseling worden overgedragen aan de Centrale Regering.
Mijnheer de Voorzitter, met de door de Regering thans voorgestelde wijzigingen wordt getornd aan een reeds verkregen recht. Het is meer dan een recht, Mijnheer de Voorzitter. Het is een stuk van de autonomie van Aruba. Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet aannemen, dat de vertegenwoordigers van de Partido Patriotico Arubano hieraan hun medewerking zullen verlenen. Ik kan niet aannemen, dat Nederland straks ook zijn medewerking hieraan zal kunnen verlenen om de partijpolitiek van de Democraten door te laten gaan tot het eilandgebied Aruba, waar zij proberen dominerend op te treden.
Wij zijn bereid om de Partido Patriotico Arubano in deze te helpen, want wij weten dat zij de Democraten niet meer aan kunnen. Wij kunnen nooit geloven of indenken, dat de Nederlandse Regering ooit medewerking zal kunnen verlenen om de Democraten van Curacao uit te breiden tot Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, wij heben het volste vertrouwen dat Nederland in deze een wijs beleid zal volgen.

Señor Presidente, awor mi kier sigui mi discurso na Papiamento.
Nos tur sabi cu nos autonomia a worde alcansa door di hopi lucha.
Esaki ta algo masha sagrado pa pueblo di Aruba. Nunca nos por a lesa den ningun di e papelnan cu nan a scirbi tocante autonomia cu tabata intencion pa kita ningun parti di nos autonomia for di nos.
Tur parti nan ta papia cu lo por worde duna na e islanan aki mas autonomia segun cu nan haya mas experiencia den gobernacion di e islanan respectivo. Señor Presidente, ta tristo pa nota sí cu actualmente di e bloke democratico, especialmente di e partido democratico di Corsow, nan ta busca di trapa nos autonomia. Manera nos por a lesa den corantnan nan kier kita dos punto importante for di e derecho y e poder cu Aruba y Eilandsraad tin. E promer ta e asunto di trafico riba caminda.
E segundo punto ta tur asunto cu ta toca e ley electoral y e sistema di eleccion di Eilandsraad.

Señor Presidente, den e 17 aña cu Eilandenregeling ta existi nunca ainda nos a tende nada en contra di ningun di e leynan aki.
Gobierno Central ta bisa cu e leynan aki mester tin uniformidad riba tur isla. Señor Presidente, nan ta bisa cu nos mester cumpli cu e ley internacional di Geneve di aña 1949.
Señor Presidente, na aña 1949 e ley internacional aki tabata existi caba. Nos a haya nos Eilandenregeling na aña 1951.
E personanan cu a traha e ley e tempo ey no tabata sabi cu tabata existi un tal ley internacional. Nos leynan mester a tene nan mes na e leynan internacional.Ta deber di Gobierno Central como instancia supervisorio pa indica den cual casonan y pa mustra na e Eilandsraadnan y e Gobernacion di Aruba, Corsow y lo demas, si en caso nan ley di trafico ta contra tal leynan internacional. Pero p'esey ta necesario pa kita e autonomia di e isla? No tin otro forma di haciële?
Nos ta kere cu seguramente tin otro forma. Tambe e cambio cu nan kier haci pa kita tur loke ta toca eleccion di Eilandsraad nos mester bisa cu e leynan cu ta existi tur a traha masha bon 17 aña largo pa Democratnan y pa Partido Patriotico Arubano. E asunto di volmacht no a traha malo pa nan. Pakiko mester cambio? Pakiko mester bay bao di Gobierno Central? Si mester bin uniformidad seguramente den otro forma nan por logre. Pero mi sabi cu nan no a purba mes pa studia ki otro forma por tin. Señor Presidente, mi no por kere ningun momento cu partido di P.P.A. por coopera cu e Democratnan pa kita nos autonomia - ni un parti di dje.
Algo sagrado cu tambe nan lider, difunto Juancho Irausquin, q.e.p.d., a bringa pé. Manera nan ta bisa na Papiamento, si e difunto mester tende di e cambio aki e ta bolter den su graf.
Mi ta spera tambe, Señor Presidente, cu Gobierno Holandes lo ta mas huicioso den e asunto aki y cu nan tampoco lo permiti pa ningun Gobierno Central, ni cu ta Democrat of cu mañan ta Nationale Volks Partij of cualkier partido cu ta na mando aya, bin kita derechonan cu ya nos a alcansa. Señor Presidente, esakinan ta mas cu derechonan. Ta autonomia di varios isla ta worde trapá - derechonan sagrado.
Señor Presidente, nos tin full confiansa den Gobierno Holandes cu lo no por tolera ningun sorto di inhusticia, especialmente pa cu Aruba cu nunca lo permiti pa nos autonomia worde menasá of trapá door di ningun poder ni aki na Aruba ni na Corsow. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.YARZAGARAY: Señor Presidente, di mi persona un palabra di bienvenida den e Conseho Insular aki di territorio insular di Aruba como Gobernador interino di Aruba, a pesar manera a worde bisa caba cu nos Bestuurscollege no tabata di acuerdo y a protesta contra e nombramento di un Gobernador interino pafor di e Colegio di Diputadonan. A pesar di e palabranan bunita di Gobierno Central di un cooperacion nos ta weita contra deseo di e pueblo Arubano, Gobierno Central a cumpli cu su sistema autocratico door di nombra Señor Presidente como Gobernador interino di Aruba.
Personalmente, Señor Presidente, mi conoce bo como un persona capabel. Mi no tin nada contra bo persona, pero e hecho aki ta un hecho politica, un hecho di principio, un hecho cual nos a protesta tambe den Staten di Antillas contra dje. Esaki ta promer paso cu cual Gobierno Central a mustra su forsa contra e deseo di e mayoria di pueblo Arubano.
Nan ta bisa "Vox populo vox Dei". Nan lo ta spera cu nos aki como miembro di e Conseho aki lo haci un protesta y no atende reunion y asina trece un chaos politica na Aruba.
Ningun momento, Señor Presidente, mescos cu Señor Presidente ta un persona capabel y responsabel, nos tambe ta representantenan responsabel den e Colegio Insular di Aruba. Manera mi a bisa caba personalmente mi no tin nada contra e persona pero ta un cuestion di principio.

Awe nochi nos ta papia di mas autonomia pa Aruba den un mocion caminda e pueblo Arubano ta masha spanta y cu tin menasanan cu ta den aire y cu por trece efectonan detrimente riba e pueblo Arubano. Nos ta sorpresa cu Gobierno Central na e tempo moderno aki ta bin cu clase di proposicionnan asina aki den e territorio di Antillas, cambiando asina e reglamento di cada isla nan derechonan autonomo.
Mi kier bay un rato den historia pa mi refresca memoria di politiconan di pueblo Arubano ariba e lucha pa un Statuut pa nos ta miembronan igual den Reinado Holandes. E lucha aki a cuminsa desde añanan atras tempo cu nos tabata den sistema colonial bao di un era dictatorial. Un era caminda un ciudadano no tabatin su derecho di expresion. Tabata un era tristo, un historia cu a caba na aña 1951 door di a trece e Interim Regeling y despues e Statuut. Un pueblo sin historia, un pueblo sin principio no por compara su mes den ningun comparacionnan mundial como un pueblo independiente. Nos ta bayendo back den e tempo di colonia, tempo cu varios politiconan bien conoci den e pueblo Antiyano a lanta y a lucha pa e libertad autonomo di Antillas. Nos por menciona aki na Aruba un persona pa kende ningun sacrificio tabata masha grandi pé y e a bringa te na morto pa trece asina e Statuut y cu esperansa cu nos aki como representante lo a haya e base pa asina sigui traha riba djelo y asina sigui engrandece nos independencia politica.
E historia aki ta bayendo back pa Señor Henny Eman, gran luchador Arubano pa e Statuut y awe atrobe nos ta bolbe back den historia en bes di progresa. Ainda, Señor Presidente, mi kier refresca memoria di historianan ariba e desaroyonan politica den Antillas referiendo asina na e boeki scirbi pa Doctor Anna Marie Kasteel, -"Staatkundige ontwikkeling van de Nederlandse Antillen", kende a scirbi un historia completamente ariba e trecemento di autonomia y Statuut. Den esaki tambe mi kier nombra un otro persona dinamico cu ya ta un difunto, un persona di Corsow, Doctor Da Costa Gomez den su principio na Corsow pa cambio den constelacion Antiyano, un cambio for di tempo colonial pa un tempo autonomo. Den su declaracion e ta duna su ideanan tocante e politica pa henter e constelacion Antiyano. Esaki ta bisa lo siguiente na Holandes:
"De autonomie der afzonderlijke eilanden. Doctor Da Costa Gomez wenste elk eiland de bevoegdheid te geven zelf te beslissen welke bestuursvorm zij zouden wensen. Hij stelde voor dat de bewoners van elk eiland een hoofd van het bestuur zouden kiezen alsmede een volksvertegenwoordiging. Dit hoofd zou zitting moeten hebben voor de duur van de zitting van de volksvertegenwoordiging en zou de departementhoofden benoemen op Aruba en Curacao en indien nodig ook op de andere eilanden.
De departementhoofden zouden tegenover de volksvertegenwoordiging verantwoordelijk moeten zijn".
Esaki tabata un principio di e pensamento di e politica di Antillas. Esaki a worde debati varios biaha na Ronde Tafel Conferentie na Holanda. Componiendo nos situacion e tempo di colonia nos por a ripara cu nos no tabatin e forsa como nos ta un di e territorionan mas hoben den e constelacion mundial di politica cu nos a yega na un Statuut cu e Reinado Holandes.
Bayendo back den historia, Señor Presidente, esaki ta un speech di Staten tempo cu nan a accepta e Statuut di Antillas. Aki mi ta referi na notulennan di 26 di augustus 1954 den Staten, caminda Señor Henny Eman a tira su discurso na ocasion di acceptacion di Statuut.
E ta bisa na Holandes: "Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet zoals de vorige spreker het Statuut in bijzonderheden gaan beoordelen.
Ik acht het Statuut voor de Nederlandse Antillen zeer zeker een heilig staatkundig bouwstuk. Echter had het enthousiasme, waarmee mijn partij voor het Statuut zal stemmen, veel groter kunnen zijn, indien ik er in geslaagd was, dat daarin de afscheiding van Aruba en Curacao opgenomen was.

De afscheiding van Aruba en Curacao is, naar mijn inzicht, in het belang in de eerste plaats van deze twee daarbij betrokken eilanden, ten tweede ook in het belang van de Antillen in zijn geheel en tenslotte in het belang van Nederland. De gevoelens van liefde van het eiland Aruba voor het Oranjehuis zijn wel enigszins getemperd door het feit, dat de bestaande verhouding tussen Aruba en Curacao tot nog toe niet doelmatig geregeld is. Ik zie echter, dat het Statuut de mogelijkheid daartoe opent en Aruba zal zeer zeker te zijner tijd gretig gebruik maken van deze mogelijkheid, althans trachten deze mogelijkheid werkelijkheid te doen worden. Het Statuut verheft de Nederlandse Antillen in het aanzicht van de wereld door alle veronderstellingen, dat in de Antillen nog koloniale verhoudingen bestaan, uit te sluiten.

Señor Presidente, historia ta un base firme pa cualkier nacion.

Y ainda den e 12 añanan cu a pasa nos no a weita e deseonan di e luchadornan bira un realidad. Actualmente ainda ta tristo pa constata cu nos den e mundo moderno ta worde considera como "neo-kolonialisme".

Y ta deber di cada un aki den como representante digno di pueblo di accepta nos responsabilidad como tal y asina hiba e deseo di e pueblo Arubano padilanti. Nos no por considera e deseo di e pueblo Arubano como un base politica. E deseo di e pueblo no por worde defini politicamente. Señor Presidente, e unico modo cu nos por logra e deseo di e pueblo Arubano ta door di unidad y cu tur ciudadano mustra su deseo libremente. Mescos cu den pasado a worde haci door di e hombernan cu mi a menciona, Henny Eman, Da Costa Gomez kendenan a trece un enquete na vigor pa asina por a proba Mesa Redonda di Holanda cu e pueblo Arubano kier bira independiente. Mi ta casi sigur cu conhuntamente e pueblo Arubano cu nos ta representa aki den, a pesar di nos color politica, lo duna su cooperacion pa bienestar general di nos isla. Pesey mi no ta bay den ningun debate politica. Esakinan no ta casonan politica. Esakinan ta urgencianan di e mundo cu nos ta biba den. Asina ta nos no por keda tras den e mundo moderno den e base politica.

Economicamente Aruba ta fuerte pa para ariba su mes.

Pero a pesar di esaki Aruba tin cu haci hopi sacrificio door di hiba hopi placa for di Aruba pa mantene un Gobierno cu ta tanto costoso den Antillas. E cambionan aki ta necesario. Kende cu bay contra e cambionan lo keda perhudica y lo keda atras. Pesey, Señor Presidente, e mocion aki ta un punto importante pa nos tur aki den como representante di e pueblo Arubano sin distincion di nos sentimentonan personal politica y sin distincion di rasa - un union grandi di e pueblo Arubano pa enfrenta nos derecho contra cualkier partido politico cu kier trapa nos derecho aki na Aruba. Esey ta un derecho democratico cu ta poní den e unionnan di e pueblo mundial. Pesey, Señor Presidente, promer cu e cambionan aki worde hiba al cabo, Gobierno Central, si e mester tin intencion di hiba e cambionan aki, e tin cu haya aprobacion di e Gobierno Holandes. Mi kier haci un remarca breve den e Colegio Insular di Aruba cu ya den pasado nos a weita e peligronan aki y nos a papia cu e autoridadnan apropiado y nos a pone nan na haltura di e deseo di e pueblo Arubano en cuanto e situacion politica entre e Gobierno Central y Aruba. E autoridadnan aki - lo mi no menciona nomber - pero si e tende di esaki lo e sabi kiko mi ta bisa aki den, pasobra nos ta sigui nos lucha cu principio y cu idealnan. Pasobra den e lucha aki bida a worde duna. Señor Cornelis Albert Eman a wanta te cu Aruba a haya un Gobierno propio, un Gobierno poni pa pueblo segun deseo di e pueblo Arubano cu nos ta representa. Pa e lucha aki e mester a paga te hasta cu su bida. Nos aki den no por pone e idealnan un banda pa interesnan personal y ningun momento pa perhudica e pueblo Arubano. Nos mester ta responsabel sin distincion y na otro banda ta nos cu ta carga responsabilidad pa mañan e hechonan aki no refleha riba nos cu e tempo di historia nos no a cumpli cu nos deber.

Pesey, Señor Presidente, mi ta termina mi discurso den promer ronde y mi ta spera cu Holanda promer cu e tuma decision di un Algemene Maatregel van Bestuur lo considera e deseo profundamente di e pueblo Arubano y di pueblo di cada isla tambe. Ya na Isla Ariba ta un partido tin. Esey ta masha tristo, pasobra sistema politica mester tin oposicion. Mester tin diferente partida pa asina proteha y sali na vanguardia di un pueblo. E base politica ta traha especialmente den e mundo pa democracia sino nos ta bay over na dictatura.
Pesey ta deseo di e pueblo Arubano aki pa nos tur usa nos cabes y nos sintimento y responsabilidad como representante pa asina nos conhuntamente por bisa cu nos tambe a contribui na engrandece nos isla di Aruba. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER D.G.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, awe nochi nos tin nos dilanti tratamento di e unico punto di agenda cual ta referi na un projekto di ley cu Staten di Antillas muy pronto lo bay discuti publicamente na Corsow. Lamentablemente ta, Señor Presidente, cu pueblo di Aruba lo haya tende di e debatenan aki unicamente for di corantnan Antiyano. Pues lo tabata sumamente util y correcto si e reunion di Staten na unda cambionan drastico y peligroso pa futuro di e pueblo di Aruba lo worde trata por a worde trasmiti pa asina pueblo di Aruba keda na haltura y haya sabi kendenan ta dunando Aruba un representacion digno, husto, bon y loyal den Staten na Corsow. Mi ta comprende, Señor Presidente, cu esaki ta cay bao competencia di Gobierno Central pa laga trasmiti e reunion ey. E projekto di ley cu Staten muy pronto lo bay trata ta un infraccion gravisimo riba nos sistema autonomo insular. Laga nos no gaña nos mes. Ta keda un hecho innegabel cu si en caso Staten dicidi di pasa e ley aki toch contra deseo di e pueblo di Aruba anto lo ta pa Aruba un atraso di centenares di aña.
Esnan cu awe ta poniendo pia abao y a forsa pa pasa e ley aki tin mal intencion cu e isla di Aruba. Esnan cu yuda nan den nan mal intento aki lo corda malay despues. Pa bolbe cambia e ley aki mester atrobe di 2/3 parti di Staten pa haci esey. E consecuencianan cu lo tin den e ley aki lo ta fatal y funesto pa e pueblo Arubano. Nos por bolbe baha cabes atrobe pa dominacion door di Gobierno Central. E pueblo Arubano lo worde humilia y nos lo worde trapá y peor ainda, Señor Presidente, durante ultimo añanan di victoria di historia di autonomia Antiyano varios nacionnan di America Latino a expresa nan duda den Nacion Uni tocante balor y sinceridad di nos autonomia. Señor Presidente, kiko lo pasa awor si mañan pa desgracia di Aruba nacionnan di mundo haya sabi cu e autonomia aki por worde cambia segun deseo di cierto gruponan oportunista politico. E ora, Señor Presidente, cu tur rason nacionnan cu ya caba a haya nan independencia lo compara nos autonomia como un farsa politica. Unda garantia di nos leynan constitucional lo keda?
Holanda ta bien conoci como un pais cu ta gosa di un seguridad di garantia legal. Pues asina tambe nos autonomia insular mester tin e seguridad of sea e garantia pa por hiba un bon gobernacion.
Señor Presidente, mi ta sigur cu nunca nos pioneronan politico kendenan tanto a lucha pa logra nos derechonan autonomo lo a pensa ningun momento cu e sistema colonial cual a worde cambia basta tempo caba, awor pa un of otro motibo lo bolbe worde restableci. Esaki, Señor Presidente, ta lastimamente loke Gobierno Central tin intencion di haci - esta ranca derechonan di Aruba unicamente pa motibonan politica partidario y motibonan di cierto gruponan oportunista. Despues di tanto lucha, luchanan di añanan largo pa mas autonomia, nos a logra haya algo di loke ta deseo continuo di nos pueblo Arubano y awor nubianan scur, nubianan preto ta acercando e pueblo di Aruba y un amenasa di peligro grandi ta den porta caba pa destrosa e ultimo rosea cu e pueblo di Aruba tin pa haya mas libertad.

No ta mucho tempo pasa, Señor Presidente, cu den e mesun colegio aki e fraccion di Partido Patriotico Arubano, pa boca di su lider di fraccion den Eilandsraad y diferente otro componentenan di Partido Patriotico Arubano a ser priminti solemnemente cu hamas nan lo permiti pa kita for di pueblo e minimo derechonan cu ta pertenece na Aruba.
Señor Presidente, e mocion pa mas autonomia den e reunion historico di dia 20 di november 1967 a ser accepta unanimamente cu hopi promesas pa banda di Partido Patriotico Arubano, cu hopi entusiasmo y cu hopi optimismo pa continua e trabaonan pa Aruba haya mas autonomia dentro di Reinado Holandes. Awe ta pena nos ora nos ta corda nos pueblo, ora nos ta corda nos yuinan y yui di nos yuinan cu mañan mester soporta e humiliacionnan aki anto pa nan mester bisa e ora ey: ta asina nos antepasadonan a percura pa nos futuro. Humiliacion di nos yuinan, dominio di otro riba nos yuinan of riba yui di nos mes, trapamento di derechonan di nos pueblo Señor Presidente, hamas pueblo di Aruba por tolera semehante abuso ser cometi cune. Pueblo di Aruba hamas por permiti ni sikiera un di su representantenan tribi ni pa pensa of soña di duna apoyo na semehante leynan tan colonial y tan di mala fe. Manera e ley cu Gobierno Central di Antillas kier hinca den stoma di pueblo di Aruba lo hiba nos atrobe den e era di añanan atras.
Segun Gobierno Central tin hopi mas cambionan cu lo bin despues.
Señor Presidente, si pa principia cu cambionan asina, mal intenciona y adverti tambe cu lo bin mas cambio, anto lo ta sigur cu otro cambionan tambe ló bin.
Señor Presidente, lo caba pa entrega Aruba y futuro di su pueblo totalmente y completamente den man di Corsow. Nos tur aki ta conciente di e competencia cu ta reina entre e dos islanan aki tanto riba tereno economico como riba tereno turistico y hasta riba tereno deportivo, Señor Presidente. Rumornan cu ta circulando tocante boycoteamiento di e projekto di e dok pa Aruba, boycoteamiento di coneccion entre Aruba y Venezuela door di cierto gruponan na Corsow y tambe boycoteamento di coneccion di Ferry entre Aruba y Venezuela. Esaki no ta un secreto, Señor Presidente, Pueblo di Aruba ta exigi mas autonomia pasobra ta pueblo di Aruba ta ser representa den e Colegio Insular aki y ta e Colegio aki a accepta unanimamente pa cumpli cu deseo di pueblo pa mas autonomia. Den e sala aki ta 22.854 votador ta papia mediante mocion di dia 20 di november 1967. Aki ta pueblo a papia, Señor Presidente.
E tempo ey cu Aruba a consenti den aprobacion di autonomia di Antillas pa boca di tur representante politico na Conferencia di Mesa Redonda na Holanda, a ser solemnemente priminti cu hamas lo ser tolera pa un di e islanan di Antillas domina e otro. Awor nos por ripara cu Aruba no tin un representacion husto den Gobierno Antillano pasobra si esaki tabata e caso anto ta con e representacion di Partido Patriotico Arubano den Staten y Gobierno Central cu tin coalicion cu e otro partidonan cu ta forma Gobierno Central por permiti semehante humiliacion?
Ta con nan por permiti pa entrega pueblo Arubano su suerte y su futuro den man di Corsow? Ta con nan por permiti e derechonan cu ta pertenece na Aruba y cu a worde haya cu asina tanto lucha ser malamente ranca for di nos pueblo, door di solo permiti Gobierno Central trece clase di projekto di leynan asina? No a straña nos tampoco, Señor Presidente, cu dos di e componentenan di e comision pa studia e posibilidad pa mas autonomia cu ta den representacion di Partido Patriotico Arubano lo a declara cu nan no sabi di nada loke ta concerni e mal intentonan cu Gobierno Central tin pa autonomia di Aruba.
E mes componentenan aki ta forma parti di Partido Patriotico Arubano cual partido su representacion den Eilandsraad tambe ta conta cu 3 di su miembronan cu ta forma e Cuerpo Legislativo di Antillas, esta Staten. Nan tambe a vota na fabor di e mocion historico dia 20 di november 1967.

Awor nan ta kere cu e pueblo Arubano por guli e pildora aki, esta cu den e seno di Partido Patriotico Arubano nan no sabi ki intencion nan mes hendenan tin pa cu autonomia di Aruba. Anto, Señor Presidente, nos por deduci cu berdaderamente representacion di e partido ey den Staten no tin nada di bisa. Ta solamente cu nan voto esta e voto di e tres miembro den Staten, e projekto di mala fé y mal intento pa Aruba por worde accepta. Pa cambia Eilandenregeling den Staten mester di respaldo di 2/3 parti di miembronan.
Loke nos fraccion ta concerni, pueblo di Aruba por ta sigur cu nos representacion den Staten cu ta forma oposicion lo defende interes di Aruba te na ultimo momento. Señor Presidente, mi kier tuma e oportunidad aki pa haci un yamamento na henter e pueblo di Aruba, Arubiano y no-Arubiano cu esaki no ta cuestion di color politico pero di interes di nos propio futuro y futuro di nos yuinan pa uni hunto fuertemente manera un baranca sólido. Nos no ta laga ningun clase di intimidacion spanta nos.
Nos lo sigui lucha awor mas fuerte cu nunca pa salba Aruba y su pueblo for di garanan di hendenan di mala fé. Union di nos pueblo ta grandesa y seguridad di Aruba pa un mihor futuro. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER J.A.C.ALDERS: Mijnheer de Voorzitter, het lag niet in mijn bedoeling om vanavond het woord in het Nederlands te voeren doch aangezien er heren uit het buitenland zijn die het Papiaments zeer waarschijnlijk moeilijk kunnen volgen, voel ik mij genoodzaakt van die kant mij in het Nederlands uit te drukken. Van de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, omdat er heren zijn die als vertalers optreden eventueel voor deze heren en aangezien deze vertalers geen computers zijn en die het een en ander zeker kunnen vergeten zou ik zelf het woord in het Nederlands willen voeren.
Mijnheer de Voorzitter, deze vergadering is bijeengeroepen heden 16 januari 1968, één dag na de vergadering van de commissie die benoemd is door de Voorzitter van de Raad, de heer Oscar Henriquez, Gezaghebber van Aruba. Mijnheer de Voorzitter, indien de indieners van deze motie het urgent hebben geacht om een vergadering bijeen te roepen en te spreken over meer autonomie voor Aruba dan moet ik beginnen te zeggen, dat het in ieder geval de plicht is van de Voorzitter van deze commissie de heer Albertico Arends, om alvorens via alle media van publiciteit bekend te maken wie deel uitmaken van deze commissie nog, voordat zij benoemd is, eerst de leden van deze commissie op de hoogte dient te stellen, namelijk de heer Frans Figaroa, de heer G.A.Oduber, Julius S. Eman en mijn persoon.
Mijnheer de Voorzitter, in de eerste vergadering van deze commissie werd namelijk gesteld, dat de Voorzitter benoemd is met algemene stemmen en dat de vice-voorzitter, de heer Frans Figaroa, let op mijn woorden, Mijnheer de Voorzitter - benoemd is met algemene stemmen en dat er genoemd zijn de namen van de Sekretaris en van de twee heren van de juridische afdeling. Ik had verwacht, als lid van de commissie, dat deze heren benoemd zouden worden gisteravond in de vergadering die wij gehad hebben. Mijnheer de Voorzitter, als wij praten over autonomie dan moet men eerst eerbied hebben voor de persoonlijke autonomie van ieder persoon op zich, ongeacht waar hij ook deel van uit maakt, van welke commissie van welke beweging of van welke raad.
Mijnheer de Voorzitter, het zou helemaal niet prettig zijn voor de heer Arends indien hij niet Voorzitter was van deze commissie maar gewoon lid en dat hij zich gepasseerd zou voelen wanneer er via radio en televisie en kranten bekend gemaakt wordt wie allemaal deel uit maken van deze commissie. Mijnheer de Voorzitter, als de Voorzitter van de commissie die unaniem benoemd is - en zoals het uitgedrukt is door de heer D.G.Croes, gedeputeerde, de stem van ruim 22.000 - dan is het de taak van de Voorzitter van deze commissie,om, indien dit zo urgent is, dus het concept, dat ingediend is aan de leden van de Staten, dat wanneer

deze zo urgent is, dat hij de commissie, die benoemd is en die tot taak heeft om de eventuele mogelijkheden ter bestudering van de uitbreiding en meer autonomie voor Aruba dat hij deze urgentie naar voren had gebracht in deze vergadering.
Daarom betreur ik de vergadering van vanavond. Het is eigenlijk overbodig dat de Raad weer hier komt om te praten over een zaak, die eigenlijk gedelegeerd is in handen van de commissie. Deze commissie bestaat en hij is benoemd en hij zal werken ongeacht of deze commissie praat over landsverordeningen tot wijzigingen in de Eilandenregeling die reeds gedaan zijn of die nog moeten gebeuren. De taak van de commissie is, zoals het staat in het eerste lid van de motie: "De Voorzitter uit te nodigen in overleg met de Raadsfrakties een commissie te benoemen vertegenwoordigende alle politieke groeperingen in deze Raad om de mogelijkheden tot realisatie van een zo groot mogelijke zelfbeschikkingsrecht voor Aruba te bestuderen en daarvoor rapport uit te brengen aan de Eilandsraad". Dat is de taak van de commissie. Daarvoor hebben wij een commissie ingesteld. Mijnheer de Voorzitter, dat was alvorens in te gaan op de zogenaamde afbreuk aan het zelfbeschikkingsrecht van het eilandgebied Aruba, zoals het uitgedrukt is in het agendapunt van vanavond. Wanneer deze concepten ingediend zijn - dat speelt op het ogenblik voor mij niet zo'n bijzondere rol. Wel weet ik dat het Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba een zekere datum heeft gehad om het nodige commentaar te leveren betreffende deze concepten omtrent de wijzigingen van de Eilandenregeling.
Mijnheer de Voorzitter, indien wij erkennen en ik geloof wel dat dit erkend moet worden, dat de Nederlandse Antillen een eenheid vormt , dan geloof ik ook, dat betreffende de wegverkeer- en kieswet dat deze twee in ieder geval, ongeacht welke Regering daar zit, centraal dient geregeld te worden zoals het in ieder land ook gebeurt.
Bijvoorbeeld Nederland, Mijnheer de Voorzitter. De hele kieswet van Nederland wordt centraal geregeld vanuit Den Haag.
Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet begrijpen waarom zoveel partijpolitiek gespeeld moet worden vanavond via de radio en via een pamflet om onderwerpen te bespreken die eigenlijk weinig afbreuk doen aan het zelfbeschikkingsrecht van het eilandgebied Aruba. Dit is een kwestie van het organiseren van een of ander in de Eilandenregeling.
Hoe de mening is van de leden van de overkant ongeacht wie zij zijn, daar moet ik eerbied voor hebben.
Ik hoop ook, dat de heren aan de overkant eerbied hebben voor de mening van ieder ander lid hier in deze Raad. Ik hoop, dat straks wanneer wij in stemming zullen gaan voor wat betreft deze motie en dat van deze kant tegen of vóór gestemd wordt dat in ieder geval de mening gerespecteerd wordt en dat geen partijpolitiek gevoerd wordt morgen wanneer de een of ander pamflet weer op straat komt waarin staat dat die heren "traidores" zijn. Dit is een serieuze zaak en deze zaak is reeds gelegd unaniem door middel van ruim 22.000 mensen in handen van de commissie tot bestudering van meer autonomie voor Aruba. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, toen wij enkele dagen geleden een oproepingsbrief ontvingen van het geachte Bestuurscollege en daar zagen als enig agendapunt "afbreuk aan het zelfbeschikkingsrecht van het eilandgebied Aruba en dat deze vergadering aangevraagd werd door drie leden van deze Raad, begreep ik wel in welke moeilijke positie wij ons bevonden, omdat hierover gesproken kan worden over feitelijk elk onderwerp. Het was voor ons dus praktisch niet mogelijk om enige voorbereidingen te treffen om hier te komen om onze zienswijze kenbaar te maken.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb echter geluk gehad om enkele stukken te hebben die ik dus gauw heb laten halen omdat ik, nadat ik het betoog van de heer Arends beluisterd heb, ongeveer begreep waar het naar toe ging.
Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen deze zaak in twee delen verdelen.
Ten eerste, de inhoud van de voorstellen die gedaan zijn door de Centrale Regering, ingediend bij het College van de Staten op 8 januari j.l. en wij moeten ook de hele procedure van deze geschiedenis behandelen.
Bij de proceduren zal uiteindelijk duidelijk komen vast te staan of dit Bestuurscollege en de heren die dit Bestuurscollege steunen, de heren die vanavond zeer theatraal en dramatische voorstellen hebben gegeven van de zaak, Mijnheer de Voorzitter, of zij wel recht hebben om te spreken over eigen autonomie. Ik spreek dus niet over autonomie van het eiland Aruba maar over autonomie van dit Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, wie zichzelf niet respecteert kan onmogelijk anderen respecteren. Ik zal straks bewijzen hoe deze heren hier zo spelen met organisaties en met de Landsregering en met de Minister-President.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil beginnen met de drie voorstellen die in het concept zijn voorgelegd. Ten eerste wil ik spreken over het naar huis sturen van een gedeputeerde die niet langer het vertrouwen heeft van de meerderheid van de Raad. Mijnheer de Voorzitter, een minister die gekozen is tot lid van de Staten - niet allen, maar vele van de ministers worden gekozen tot lid van de Staten, tot lid van het Parlement - worden benoemd door het Staten-College tot minister.
Gedurende het termijn van 4 jaren kunnen deze ministers te allen tijde a bout portant naar huis gestuurd worden. Anders is het gesteld met de gedeputeerden. Ik weet dat de positie van zo'n gedeputeerde van een eilandgebied een ietsje anders ligt dan de positie van een minister van de Centrale Regering. Maar, Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij een voorstel van de Regering ontvangen om langs een speciale procedure die enigszins anders ligt en langer loopt dan het naar huis sturen van een gedeputeerde hier zo wettelijk vaststellen dan zijn er mensen die zeggen "waarom moet dat"?
Als wij het vertrouwen opzeggen van een of meerdere gedeputeerden, dan zullen zij wel naar huis gaan".
Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen niet werken met de gedachte of deze heren naar huis zullen gaan of niet. Op het zustereiland is het enkele jaren gebeurd dat er een motie ingediend werd waarbij het vertrouwen opgezegd werd tegen de gedeputeerden. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat er één zo beleefd was en gezegd heeft, "ik ga naar huis". De andere heren die bleven maar. De begroting werd ingediend door dat Bestuurscollege en de begroting werd helemaal verworpen van begin tot einde, maar, Mijnheer de Voorzitter, de gedeputeerden bleven zitten.
Dat gebeurde toen en geen enkele eilandelijke orgaan van Curacao kon deze heren naar huis sturen. De Landsregering kon deze heren niet naar huis sturen. Mijnheer de Voorzitter, dat moest helemaal uit Den Haag komen. Dát is koloniaal, Mijnheer de Voorzitter. Als wij hier, gekozen door de kiezers van Aruba, de gedeputeerden niet langer het vertrouwen schenken dan moet het een eilandelijke zaak zijn - dán spreken wij over autonomie. Dus deze wijziging houdt eerder in, meer autonomie geven aan haar vertegenwoordigers van het eiland dan het nu is. Uit Den Haag moest de minister komen. Dat is 50 jaar geleden gebeurd in de koloniale tijd. Nu moet de Eilandsraad op verzoek gaan naar de Landsregeringen die doet dat via de Gouverneur weer en de Gouverneur doet het via Den Haag en dan zegt Den Haag "jongens, allemaal naar huis. Speciale maatregelen van Rijksbestuur". Mijnheer de Voorzitter, nu is het koloniaal. Mijnheer de Voorzitter, wijlen de heer Albert Eman, leider van de Arubaanse Volks Partij, heeft het gevraagd, niet alleen in de Eilandsraad, maar ook in de Statenvergadering. Ik zeg nogmaals, dat ik hier niet voorbereid ben. Ik kan U niet zeggen welke vergadering het is maar als ik mij niet vergis heeft de heer gedeputeerde van Onderwijs het nog voorgelezen in de laatste vergadering. Ik kan mij vergissen.

Als ik mij vergis, mijn excuses. Maar het is eenmaal gezegd in de Raad door de heer Albert Eman enkele jaren geleden dat het nu tijd is, dat wij de volksvertegenwoordigers op Aruba het recht hebben om een gedeputeerde die niet langer het vertrouwen van ons geniet naar huis te sturen.
Mijnheer de Voorzitter, over het andere punt over wegverkeer, wil ik slechts uit de Memorie van Toelichting van de Landsregering even één zinsnede lezen, niet dat ik zo graag voorlees wat anderen schrijven, maar nogmaals wij wisten helemaal niet waarover wij gingen spreken vandaag. Hier zegt de Regering in haar Memorie van Toelichting, " in verband met het Verdrag van Geneve van 19 september 1949, nopens het wegverkeer en het protocol en nopens verkeerstekens vereist een uniformiteit en het gezindelijkheid van het wegenverkeersrecht is evenwel bijzonder moeilijk te verwezenlijken nu er even zovele bij wegenverkeersverordeningen tot stand kunnen worden gebracht als er eilandgebieden zijn".
Mijnheer de Voorzitter, een Eilandenregeling, als daarin wijzigingen komen dan hangt het vanaf welke wijzigingen daarin voorkomen om te spreken van het beknotten van het autonome recht van het eiland.
In het verleden zijn reeds wijzigingen aangebracht in de Eilandenregeling. Wanneer nu de Regering vraagt of voorstelt om een wijziging hierin te brengen en dat de wegverkeerverordening centraal wordt geregeld, dan is dit niets anders dan om centraal iets te regelen, omdat de Centrale Regering gebonden is aan het Verdrag van Geneve van 1949.
Het kan misschien zo zijn dat in de afgelopen jaren er nooit moeilijkheden gerezen zijn. Dat is best mogelijk, Mijnheer de Voorzitter. Maar het is ook niet uitgesloten dat er in de toekomst moeilijkheden rijzen.
Wie zegt mij nou dat Aruba niet het recht heeft om te zeggen dat - om maar een voorbeeld te noemen - op een T-weg-kruising rechtsverkeer voorrang heeft terwijl Bonaire zou zeggen, "T, bocht moet wachten".
Het is maar een klein voorbeeld. Maar, Mijnheer de Voorzitter, niemand kan Aruba het recht ontnemen om haar verkeersregels vast te stellen. Maar dan krijgen wij weer natuurlijk, als wij straks in het buitenland gaan, dan vraagt men of een Arubaans rijbewijs hetzelfde is als een Curacaosch rijbewijs of als een rijbewijs van Saba. Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan, dat de Regering niets anders op het oog heeft dan een raamwet in te dienen en de eilandgebieden bevoegdheden te geven voor wat betreft misschien maximum snelheid en dergelijke dingen.
Ik geloof niet, dat de Regering het plan heeft om de autonomie van Aruba te beknotten. Mijnheer de Voorzitter, wij van de Partido Patriotico Arubano, die al 12 jaren aan de Regering zijn, hebben samen met de Democraten gewerkt aan de vooruitgang van Aruba. Wanneer hier namen genoemd worden - ik zal ze niet noemen omdat de bewuste personen reeds overleden zijn - dan wil ik zeggen, dat de Nationale Volks Partij samen met de Arubaanse Volks Partij de grootste tegenwerking hebben gegeven voor de vooruitgang van Aruba. Ook dat kunnen wij zwart op wit bewijzen, Mijnheer de Voorzitter. Niemand minder dan de heer Piet van der Hoeven als lid van de Staten en als gedeputeerde van het eilandgebied Curacao heeft zwart op wit in zijn wit boek verklaard dat Aruba te veel gelden krijgt van de hulp, die de Antillen krijgen uit Nederland en de E.E.G.-fondsen. Dat staat zwart op wit, Mijnheer de Voorzitter, in het witboek van de Nationale Volks Partij/Curacaose Onafhankelijke Partij.
En meerdere malen, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Nationale Volks Partij met aan het hoofd zijn leider de zaal verlaten van de Staten wanneer het er op aankwam om leningen goed te keuren voor de vooruitgang van Aruba. Het is mooi om nu theatraal te gaan doen en te zeggen, dat deze mensen hebben gewerkt voor Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, dankzij de Democraten in samenwerking met de Partido Patriotico Arubano is Aruba nu waar het is.
Wij hebben niet alleen gewerkt toen wij daar waren. Wij hebben veel gewerkt en veel aangeboden op een schotel opdat dit Bestuurscollege verder kon voortbouwen.

Mijnheer de Voorzitter, dat er hier een centrale kieswet in het leven geroepen zou worden door de Centrale Regering is niets vreemds.
Het is in het verleden voorgekomen - en aldoende leert men - dat bij de verkiezingen voor de Eilandsraden van de vier eilandgebieden, onverschillig waar zij werden gehouden, er ergens volmachtstemming was en op een ander eiland niet en de Regering is niet zomaar gekomen met dit voorstel.
Het is de wens geweest van het Statencollege. Er is meerdere malen in de Staten overgesproken om dit een kieswet te maken, zoals het uiteindelijk overal ter wereld is, Mijnheer de Voorzitter. In elk land waar men gemeenten heeft, heeft men ook deze gecentraliseerde kieswet.
Je hebt het in Nederland en in Frankrijk. Mijnheer de Voorzitter, omdat deze fraktie niet van mening is en niet kan inzien dat de autonomie van Aruba beknot wordt door deze voorstellen aan te nemen,moet ik al vooruit zeggen, dat, tenzij wij andere punten hier te horen krijgen vanavond, die ons kunnen overtuigen dat het autonome recht van Aruba beknot wordt, wij in de Staten voor zullen stemmen. Maar zoals de zaken zijn, Mijnheer de Voorzitter, geloof ik wel, dat wij dit voorstel zullen aannemen vooral omdat het een wens geweest is, gedeeltelijk voor sommige punten, ook van de heren aan de overkant.
Nu kom ik op het ander deel van deze zaak. De heer Maduro zegt, dat op 20 november werd er in deze zaal met algemene stemmen aangenomen een motie ingediend door de heren aan de overkant waarin besloten werd om een commissie in het leven te roepen om Aruba meer autonomie te geven, dus meer vrijheid. En dan zegt de heer Maduro, daar wij op 20 november deze beslissing hebben genomen in de Raad heeft de Regering bewust direkt daarna dit voorstel ingediend.
Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij erg dit te zeggen, maar het is de verkeerde voorstelling van zaken - foutief tot en met. In dit zie ik niets anders, dan dat de luisteraars iets foutiefs wordt medegedeeld.
Het valt mij op dat dezelfde heer Maduro wel kon zeggen, enkele weken geleden dat de begroting voor ons onderwijs 100.000 meer zou kosten dan het vorige jaar en dat dit departement zoveel meer zou kosten.
Toen heb ik gevraagd hoe het mogelijk is, dat enkele raadsleden wel deze dingen weten, terwijl wij niets wisten. Ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, waarom de heren gedeputeerden ook niet andere zaken vertellen aan deze heren. Dan zouden deze dingen niet gezegd zijn vanavond.
Daarom wil ik zeggen om tegelijk daarmee het zelfrespect dat dit Bestuurscollege moet tonen te behandelen.
Mijnheer de Voorzitter, op 22 september 1967 heeft de Landsregering een exemplaar van dit concept gestuurd aan het Bestuurscollege.
Luistert U goed naar de datum, Mijnheer de Voorzitter, 22 september.
Dus ongeveer op 2 dagen na, twee maanden voor die motie hier werd ingediend. Dus 60 dagen voor die motie hier werd ingediend en aangenomen heeft de Centrale Regering een exemplaar van het concept gestuurd aan het Bestuurscollege. Nu draait de heer Maduro de zaak om. Hij zegt, dat de Regering deze motie heeft ingediend in december of in januari, ik weet niet precies, maar in ieder geval na deze motie. De gang van zaken ligt anders. De Regering heeft, zoals het de Regering betaamt een briefje gestuurd met dit concept en gevraagd: "wilt U mij op de korst mogelijke tijd Uw bevindingen mededelen over dit voorstel?"
Mijnheer de Voorzitter, kan er een andere procedure of een andere houding verwacht worden van de Centrale Regering?
De Regering is zo beleefd geweest, zoals het hoort aan U een exemplaar van dit concept te sturen. Dat was 22 september, maar het is nog niet helemaal afgelopen, Mijnheer de Voorzitter.
Op 18 november, dus bijna een maand later, stuurt de Regering een telegram naar het Bestuurscollege en vraagt, of het Bestuurscollege a.u.b. wilt antwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, er kwam geen antwoord van dit Bestuurscollege, dat zichzelf respecteren moet. Men zegt in het Nederlands, "wie zwijgt stemt toe". Dus geen antwoord, goed antwoord. De Regering zegt dus, dat zij doorgaan, want de heren van Aruba antwoorden niet, terwijl de andere eilanden wel op tijd geantwoord hebben. En nu komt het mooie van het geval. Op 8 januari, dus enkele dagen geleden dient de Regering officieel het concept in aan de Staten. Mijnheer de Voorzitter, weet U wanneer men antwoord ontving van het Bestuurscollege?
Op 10 januari, 2 dagen later. Nu wil ik dit zeggen, Mijnheer de Voorzitter. Wanneer Uw Bestuurscollege minder aan partij politiek deed, wanneer dit Bestuurscollege positief ver te werk ging, wanneer dit Bestuurscollege inderdaad de belangen van Aruba wilde behartigen, dan had zij dit toen moeten doen. Het Bestuurscollege kón de Landsregering antwoorden. Maar het beste zou zijn om deze kwestie in de Eilandsraad te brengen. Dan heeft de Landsregering de opinie van de leden van de Raad en van de volksvertegenwoordiging. Het Bestuurscollege kon deze zaak brengen ter bespreking, eventueel in een commissievergadering met de volksvertegenwoordigers en dan kon het Bestuurscollege aan de hand van de beslissing van deze volksvertegenwoordiging de Landsregering dit antwoorden. Maar, Mijnheer de Voorzitter, de heren hebben anders gewild, want het moest uitkomen, dat wij overvallen werden met deze voorstellen, met dit concept. Wij werden overvallen met het beknotten van het autonome recht van het eilandgebied Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, dat is juist het foutieve in deze gang van zaken, want wanneer er een brief geschreven wordt, wanneer een telegram gestuurd wordt en wanneer deze zaak uiteindelijk aan de volksvertegenwoordiging der Staten aangeboden werd, dan komt twee dagen daarna een brief met het antwoord van het Bestuurscollege. Over de inhoud van de brief weet ik niets en ik hoef het ook niet te weten.
Ook al zijn deze dingen nog zo geargumenteerd dat het niet aanvaardbaar is voor Aruba, ook al is er goedkeuring hieraan gehecht, dat doet nu niets terzake. Het feit is, dat het Bestuurscollege, na terzijdeschuiving van de volksvertegenwoordiging met alle andere leden gemeend heeft niet te moeten antwoorden. Dat is juist nu niet goed. Want of je nou deze Regering een goed hart toedraagt of niet, of, of je de Minister-Presidente een leuke jongen vindt of niet, Mijnheer de Voorzitter, hij ís Minister-President en namens de Landsregering schrijft hij een brief aan het Bestuurscollege.
Mijnheer de Voorzitter, ik zal het voorlopig hierbij laten. Ik heb echter de mening gegeven van deze fraktie dat wij hoogstwaarschijnlijk deze motie niet zullen aanvaarden, omdat wij de noodzaak hier niet van inzien. Verder, Mijnheer de Voorzitter, er is een commissie in het leven geroepen en deze commissie werkt feitelijk zonder enkele basis en zonder enkele voorschriften. Maar goed, deze commissie zal te zijner tijd rapport uitbrengen en ik geloof, dat als wij dit rapport ontvangen, dat wij hier dus voortvarend kunnen gaan werken en hopen dat wij een zakelijk en grondig debat hebben op dat punt, wanneer het aan de orde komt.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, permiti mi awe nochi dirigi palabra como miembro di Raad.
Primeramente ami tambe lo kier extende palabranan di bonbini na Señor Presidente su persona. Conociendo Señor Presidente como un persona sympatico y intelectual, nos Colegio y tur miembro lo respeta su persona. Pero ami tambe como varios miembro kier trece padilanti cu a pesar di loke ta para scirbi den Eilandenregeling en coneccion cu nombramento di Gezaghebber interino lo mi kier lesa e Memorie van Toelichting ya cu Señor Maduro a lesa e articulo cu ta bisa cu "Teniente Gobernador interino mester worde escohi mas tanto posibel for di diputadonan".

Ta para ariba e toelichting, "het advies van de Staten trof bovendien een regeling voor het geval geen der gedeputeerden, bijvoorbeeld door gebrek aan tijd in aanmerking kon komen de Gezaghebber te vervangen. Hierin is op eenvoudige wijze voorzien door voor de woorden "uit de gedeputeerden" in te voegen " zo mogelijk".
Un bes mas, Señor Presidente, e tendencia den Eilandenregeling ta pa nombra e Gobernador interino for di e Colegio di Diputado y no un persona cu no ta diputado.
Un bes mas, Señor Presidente, no ta un atake contra bo persona pero contra e abuso cu ta socede door di Gobierno Central.
Señor Presidente, awe nochi atrobe nos ta hunto den un reunion masha importante pa nos isla. Conociendo e sentimentonan cu ta reina den curazon di e pueblo Arubano pa yega na un forma di constitucion cu ta duna nos isla mas autonomia y completamente convenci cu e anhelonan aki ta bon fundá, mi ta desea promer cu mi drenta mas directo riba e motibo di e reunion, di bay back un rato den historia pa trata di demostra cu e estimulonan tabata predominante pa nos a yama e reunion aki.
Ta data for di hopi tempo pasa.
Señor Presidente, na aña 1845 e islanan di Antillas a worde reuni den un solo colonia. Esaki mas en especial cu motibonan economico cu tabata concerni Gobierno Holandes.
Sinembargo for di e tempo ey e necesidad di decentralisacion tabata bisto pa un y tur. Na aña 1865 Gobierno Holandes a tuma medidanan di leynan pa duna e diferente islanan un cierto forma di gobernacion propio. E isla di Aruba a haya esaki den forma di Raad van Politie cu tabata consisti di un Gezaghebber y dos Landraad di cual e ultimonan tabata worde nombra pa medio di voto. Cierto poder limita a worde duna na Conseho di Raad van Politie, pero como casi tur e poder a worde concentra den un colegio di gobernacion di asiento na Corsow e Gobierno Holandes no a haya necesario pa duna e isla di Corsow tambe un Raad van Politie. Señor Presidente, como cu hopi miembro caba a papia tocante di historia lo mi kier referi na e personanan cu ta interesa na e diferente estudionan di Mr. Van Helsdingen en coneccion cu e desaroyo politico, e desaroyo pa mas autonomia di Antillas Holandes y pa e diferente islanan.
Señor Presidente, en todo caso semper a worde trecí padilanti door di autoridadnan destaca na Holanda cu semper Aruba por haya un status aparte. Y e tempo ey, Señor Presidente, nos por bisa cu e pueblo Arubano no solamente tabata kier decentralisacion, pero e deseo di pueblo tabata bay mas leuw. E deseo di pueblo Arubano tabata bay te hasta cu e pueblo a grita totalmente separacion for di Corsow cu lasonan directamente bao di Corona Holandes.
Señor Presidente, pero cierto momento un compromiso mester a worde haci pa duna Antillas un autonomia mas liher cu ta posibel.
Pasobra 6 di december 1942 su Mahestad Reina Wilhelmina a bisa na Inglaterra cu e lo haci tur su esfuerso pa duna Antillas Holandes y Surinam nan autonomia. Despues, Señor Presidente, Aruba cu tabata gritando pa separacion for di Corsow mester, door di esfuersonan di Gobierno Holandes, manera mi por a referi den mi discurso pasa, Gobierno Holandes a nenga Aruba su peticion pa asina Antillas por a haya nan autonomia mas pronto cu ta posibel.
En todo caso promesanan a worde haci cu cualkier momento cu Aruba kier bin back y ta mira cu e ta worde oprimi door di un of otro di e islanan e lo haya e oportunidad pa bin na Mesa Redonda atrobe pa papia pa mas decentralisacion, pa mas autonomia, pa un status aparte.
Pero awor, Señor Presidente, Gobierno Central sin escrúpulo ninguno ta bin cu sugestionnan cu ta contra espirito di nos Eilandenregeling.
En bes di e promesanan cu a worde haci cu ningun isla lo bay domina otro y cu islanan por haya mas decentralisacion, awor Gobierno ta bin cu proposicionnan pa centralisa cierto cosnan.

Por ehempel, eleccion, wegverkeer, esta leynan di transporte y e derecho pa Raad por manda un diputado na cas, locual ta henteramente contra locual tabata priminti.
Señor Presidente, ya caba e aña aki nos Bestuurscollege ta bay presenta un begroting cu un deficit di mas o menos f.700.000 y ariba Kapitaaldienst di 2 a 3 miyon. En cambio cu Corsow a presenta un presupuesto será cu placanan di Aruba cu ta worde manda pa Gobierno Central.
Cierto inversionnan ta worde haci na Corsow. Aruba ta sali den tur sentido desventahoso. Isla Ariba su deficit ta worde cubri door di Gobierno Central. Bonaire su deficit ta worde cubri door di Gobierno Central.
Na Corsow nos por lesa riba e Kapitaaldienst di Gobierno Central cu mayoria di e placanan ta worde inverti na Corsow, te hasta na Corsow tin un autobusbedrijf cu ta worde furni door di Gobierno Central mientras cu esey ta toca netamente na e Gobierno Insular di Corsow.
Aña pasa Gobierno Central a pone disponibel 100 beca pa Antiyanonan por bay studia den exterior. Aruba a haya solamente 17 beca. Corsow a haya 5 bes mas tanto cu Aruba. Asina nos por sigui duna mas ehempel.
Tur esakinan ta socede na desventaha di Aruba mientras cu Aruba pa medio di impuestos y derechos ta contribui 3 bes mas tanto pa cabes di populacion na Gobierno Central en comparacion cu Corsow.
Pesey, Señor Presidente, aparte di e aspecto sentimental nos tin tur seguransa cu na e momento cu nos logra mas autonomia pa nos isla y cu nos por dispone di entradanan na beneficio di Aruba, esey lo tin pa consecuencia un elevacion enorme riba terreno financiero y economico di nos isla. Señor Presidente, ta con bin Gobierno Central, pura pura, ta purba trece awor locual den 12 aña nan no a haci, treciendo e cambionan aki den Eilandenregering? Pa esunnan cu no ta na haltura, Gobierno Central a scirbi cu esey ta promer fase.
Señor Presidente, kiko lo ta e segundo fase di Gobierno Central?
Pa pone nos Arubianonan bao pia di e dictadornan di Corsow?.
Señor Presidente, cuanto miembro por cambia Eilandenregeling den Staten? 2/3 parte, Señor Presidente. 2/3 parte di 22 ta 15. Segun e resultado di e eleccion di 1966 pa Staten Democraatnan di Corsow a obtene 7.
E partido cu ta sinta na mi banda locual ta forma e oposicion aki na Aruba a haya 4. Isla Ariba 1 y Bonaire uno. En total nan a haya 13 miembro.
Pero den un cierto momento 3 miembro di e fraccion di Nationale Volks Partij, manera ya a worde menciona pa interesnan personal a bula bay na otro banda, te hasta un yui di Statenlid a bira ministro.
Democratische Partij a logra haya 16 den Staten. Pero, Señor Presidente, un Arubiano cu sentimento pa su pueblo a laga tur carrera politica un banda, a laga tur interes personal un banda, a pone su partido un banda, pasobra e a mira e peliger kiko nan lo a bay haci cu e pueblo Arubiano. Esey ta e respetable Statenlid Señor Jose Geerman.
E a bay sinta banda di nos hendenan cu ta lucha pa e pueblo Arubano.
Awor, Señor Presidente, a keda solamente como representante di Aruba den Staten, Señores Finck, Chance y Osbaldo Croes. Si nos analisa e lista aki, Señor Presidente, mi ta comprende pa Señor Finck.
E no tin sentimento ninguno pa autonomia pa Aruba. Nos por exigi autonomia pa Aruba, pasobra e ta den nos pecho, e no ta sali pa boca sol.
Señor Presidente, tambe pa Señor Chance mi ta bisa mes un cos, pasobra Señor Chance ta un Isla Aribeño. Y ta keda mi por ultimo e unico miembro Señor Osbaldo Croes, e unico Arubiano cu lo bay vota pa Corsow trapa Aruba. Señor Presidente, mi ta spera, y ta un deseo ferviente, cu e lo cambia di idea. Mi ta spera cu e no bay actua manera su fraktieleider cu nan lo bay vota den Staten pa pasa e cambionan aki den Eilandenregeling. Señor Presidente, en total tin 10 Curazoleño na Corsow, 1 Boneriano di Bonaire, un Isla Aribeño di Isla Ariba. un Chance Isla Aribeño gosando di hospitalidad na Aruba, un Finck Surinameño biba na grandi na Aruba gosando di hospitalidad.

E unico persona cu a resta, e unico Arubiano, Osbaldo Croes ta e persona cu ta completa e 15 cu ta necesario pa trece cambio den e Eilandenregeling. Señor Presidente, ay di e personanan aki, si nan mester bay vota pa e cambio den e Eilandenregeling. Nos ta avisa nan. Nos ta haci nos esfuerso pa convence nan. Pero si acaso nan no haci causa di nos apelacion, nan cuenta cu pueblo.
Awor, Señor Presidente, en coneccion cu locual varios miembro a bisa tocante bahamento di diputado, di acuerdo. Nos no ta aki pa semper.
Na e momento cu mayoria di Raad kier pa baha un diputado, manera varios miembro a bisa caba, nos lo baha. Nos mester cambio y nos no tin mester di ningun hende di otro pais pa bin bisa nos pa cambié pa nos baha.
Nos mes ta dicidi.........

De Voorzitter klopt de heer Croes af.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, wilt U zich aan het onderwerp houden.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, awor tambe nan kier centralisa eleccionnan. Ta nifica cu ora pueblo ta haya cu ta bon pa tene un referendum, pa tene un plebisiet, pa dicidi e destino di nos pueblo, awor ta e Gobierno di Corsow mester bay dicidi pa nos ta aki ora nos por.
Señor Presidente, sin escrúpulo ninguno Gobierno Central ta actua.
Señor Presidente, awor lo mi kier comenta un rato tocante di loke mi a tende di e personanan di oposicion.

Señor Alders no a bisa mucho cos. Solamente e a comenta tocante di e comision cu a worde forma pa autonomia. Esey no ta terzake, Señor Presidente. Awe nochi nos a bin pa trata e puntonan cu Gobierno Central a propone y pa nos duna nos punto di bista riba djé, pasobra Gobierno Central ta mucho pura.
E no por warda e trabao di e comision pa autonomia, pasobra e sabi cu Aruba tin e forsa y cu Aruba tin apoyo moral di Holanda pa na momento cu e ta exigi mas autonomia e lo hayé.
Señor Alders a papia di respeta "persoonlijke autonomie". E ta bisa cu autonomia ta zelfbestuur.
Mi no por comprende locual Señor Alders kier bisa.

En cuanto locual Señor Finck a bisa cu nos ta hunga cu Su Excelencia Ministro-Presidente, aki no ta hunga nos ta hunga. Aki no tin wega pa un persona cu tin e sentimento pa su pueblo.
E ta un hende cu a bandona su patria pa bay otro lugar pa gana placa cu un posicion grandi. Naturalmente, Señor Presidente, e no por sabi kiko ta reina den nos curazon. Den nos curazon locual nos ta haci awe nochi ta serio. Si e ta haya cu ta hunga nos ta hunga anto lagá e bay su tera pa e sinti y despues cualkier dia e tambe, hunto cu e hendenan aya, lo bringa pa mas autonomia. Si, Señor Presidente, ta pa nos Arubianonan tristo awe nochi di por tende pa banda di partidonan di oposicion cu nan lo bay vota pa e cambionan aki den Eilandenregeling den Staten.
Y, Señor Presidente, nos sabi cu nan no por yuda. Ya nan a perde tur speransa den cualkier autonomia pa cualkier isla, pasobra ta dicta nan ta dicta na Corsow. Na un cierto momento den tempo di tratamento di accijnzen, ora un persona bisa cu e no ta di acuerdo anto e lider di Corsow a bisa, "si bo no ta gusta laga cay".
Señor Presidente, emocioná mi ta awe nochi.
Y mi ta bisa cu nos lucha mester worde lográ. Difunto Henny Eman a sacrifica su bida pa autonomia di e lugarnan aki, pero e no a miré realisa completamente. E a pasa pa e yui, Cornelis Albert Eman. q.e.p.d. cu tampoco a weita e autonomia lográ. Pero sí e a weita e Gobierno di territorio insular di Aruba poni den man di Arubianonan.

Cu esey, Señor Presidente, mi ta kere cu e tabata cansá y e a bay sosega. Pero e a laga den nos e ideal di sigui lucha pa logra mas autonomia, mas decentralisacion pa nos pueblo. Mañan nos lo no t'ey mas. Nos lo percura pa nos criaturanan worde inculcá cu e deseo mas sagrado cu mañan nan lo sigui bringa pa nos autonomia, pa nos zelfbeschikkingsrecht. Nos ta bay pero e causa ta keda. Si mil Surinameño, mil Isla Aribeño bin protesta aki riba, nan lo keda lucha pa cualkier dia cualkier generacion Arubiano por mira e ideal tan desea. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER T.LEEST, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, cu emocion mi a scucha diferente oradornan haci uso di e palabra den Conseho Arubano aki.
Mi a tende varios biaha menciona Gobierno Central. Laga nos analisa awor kendenan ta representa Aruba den e Gobierno Central.
Su excelencia Ministro Jossy Tromp, Arubiano.
Su Excelencia Ministro Beaujon, Arubiano.
Su Excelencia Ministro Petronia, Arubiano. Tres cu nos tin den e Conseho di Ministronan na Corsow. Tres cu mester proteha nos interes den e Gobierno Central na Corsow. Mi colega diputado Betico Croes a menciona caba con nos representacion ta den e Gobierno mes na Corsow. Siete di Partido Democraat, 3 di Partido Nacional cual ta forma 10 di Corsow.
Y manera mi a menciona caba tres a bula di Nacional bay na Democraat pa motibonan personal Aruba a keda anto cu un minimo di chance pa aboga pa nos interes. Henter e situacion di 12 - 8, segun mi, mester worde cambia pasobra ki ora cu socede cu na Corsow nan kier forma un mayoria completo contra nos, nan por haci esey. Pakiko en bes di haci esfuersonan pa cambia e Eilandenregeling den e sentido di duna nos menos autonomia pakiko no acudi cerca Holanda pa cambia Statenregeling di 12 - 8 y trece na un mihor verhouding, si ta gana pa cambia Eilandenregeling pa Statenregeling tin.
Señor Presidente, na Bonaire 40% a bay vota pa volmacht biaha pasa. Ta casi imposibel pa imagina cu 40% di un populacion ta malo.
Aki na Aruba nos tabatin un problema. Hopi hende mester a parece dilanti Husticia pa volmachten cu a worde entrega. Pakiko si mester haci cambio nan no ta haci cambio pa kita bagamunderia. Esey sol mi tabata kier bisa, Señor Presidente. Ami ta contra di delaster un cambio cu ta kita e minimo di nos autonomia alcansa door di e luchanan di nos precedentenan. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi tambe kier a yama bo bonbini na e reunion aki aunke cu manera varios di mi partidarionan a trece padilanti cu bo persona semper ta bonbini den nos, pero cu Gobierno Central a nombra bo contra di reglamento di Eilandenregeling. Mi a pidi palabra awor aki, Señor Presidente, unicamente pa mi por tin e derecho di bolbe despues den segundo ronde.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER O.CROES: Señor Presidente, nos a worde yama pa reunion di awe nochi cu un punto riba e agenda, pidi door di 3 miembro di Eilandsraad pa papia tocante supuesto kiebra di e autonomia di Aruba. Na Holandes, afbreuk aan het zelfbeschikkingsrecht van het eilandgebied Aruba. Sinembargo door di varios oradornan cu a precede mi awe nochi a worde menciona e asunto di un waarnemend Gezaghebber tambe, cual den e caso aki bo persona, Señor Presidente,
Naturalmente mi no ta bay papia di bo persona, Señor Presidente.
Mi ta bay papia di e waarnemend Gezaghebber, e Gezaghebber interino. Stemnan ta bay awe nochi den un manera cu lo ta bisa cu loke lo a pasa door di nombra un persona como waarnemend Gezaghebber cu no ta un miembro di Bestuurscollege lo tabata un actuacion contra Eilandenregeling.

Esey no ta berdad. Atrobe e señornan cu ta papia kier duna un informacion robes. Nan kier papia na un manera pa laga pasa cu algo a worde haci contra di e reglamentonan. Mientras tanto e reglamento ta bisa cu un Gezaghebber interino, si por, worde nombra for di un di e miembronan di Bestuurscollege. Pero ningun momento ta para cu e mester ta un miembro di Bestuurscollege. E biaha aki cu a worde nombra un persona cu no ta miembro di Bestuurscollege como waarnemend Gezaghebber no ta promer biaha cu esaki a socede na Aruba.
Ya tabatin anteriormente waarnemend Gezaghebber di Aruba cu no tabata miembro di Bestuurscollege. Na Corsow nos tin actualmente e mes un cos tambe. Asina riba diferente islanan di Antillas a socede cu na cierto momentonan bao di cierto circumstancianan a worde nombra personanan cu no ta diputado como waarnemend Gezaghebber. Asina ta locual ta socede aki no ta algo cu no a pasa nunca antes, no ta un kiebra contra e reglamento di e islanan sino, normalmente, algo normal segun ley a worde haci. Pero, Señor Presidente, biniendo back riba e punto mes cu nos a worde yama pele awe nochi mi a scucha e diferente oradores cu a precede mi atrobe ta bin na e punto cu Gobierno Central di Antillas lo tin idea pa bay entrega cambionan di ley cu lo tin como consecuencia pa kibra e autonomia di Aruba. Señor Presidente, mi kier sabi cu e hendenan aki ta weita spirito sigur sigur. Locual a worde entrega na Staten siman pasa ta un concepto pa haci tres cambio den e Eilandenregeling di Antillas cu e parte ta algo cu a worde pidi masha tempo caba door di e Staten College. Ta algo cu a worde pidi door di diferente miembronan. Si mi tuma por ehempel e punto unda ta bisa cu e asunto di trafico ariba cada isla worde regla centralmente no ta worde, ningun momento, mishí cu ningun sorto di autonomia di ningun di e islanan di Antillas. Kiko ta bay socede. Ta worde bisa cu lo worde haci cu e reglamentonan di trafico ariba e islanan aki ta worde traha y esey ta worde entrega na e islanan y cada isla ta dirigi su mes trafico manera cu ta worde haci te hasta awor aki. Ningun momento lo worde manda e order for di ningun instancia otro cu no ta e isla mes pa haci tal y tal cambio den e reglamento di trafico despues cu e ley aki worde accepta. Ademas cu esey, Señor Presidente. Lagando un banda, pa cual motibo cu por ta cu e asunto aki no a worde regla anteriormente ainda, un hecho ta cu nos como parti di Antillas y como parti di e Reino Holandes ta mara na un acuerdo di Geneve cu ta mara nos internacionalmente cu nos mester regla e asunto aki di wegverkeer segun e proposicion cu a bin aki den.
Lagando un banda e hecho cu e ta hopi laat, laga nos bisa, pero no ta esey ta e motibo. pa bisa cu si e cos aki a dura tanto aña sin worde regla e no mester worde regla nunca. Señor Presidente, e segundo punto cu e proposicion aki cu a worde entrega na Staten tin ta encerra e posibilidad cu cada Eilandsraad por na un cierto momento manda su Bestuurscollege cas of manda un of mas diputado cas. Esta cu e mayoria di e Raad ta bisa e diputado of diputadonan concerni cu nan no tin e confiansa mas di e mayoria di Raad y cu e mester bay cas. E cos aki a worde regla manera e ta aki asina suave cu e Raad ta bisa e diputado na un cierto momento door di un mocion, "Señor diputado e Raad aki no tin confiansa mas den bo". Mi ta dunele un cierto cantidad di dia pa e diputado mes pidi su retiro. Si por acaso e cantidad di dia pasa cu e diputado no pidi su retiro e Raad ta bin hunto un biaha mas anto e ora si e Raad ta dicidi, Mijnheer bo a haya bo tempo di pidi Bo retiro. Bo no a pidiële, anto awor si nos ta dicidi cu bo mester bay cas.
E ora ey si e diputado concerni mester bay cas. Pero, Señor Presidente, manera mi a tende aki den awe nochi e hendenan cu a precede mi a papia subhetivamente ariba e asunto aki.

Señor Wijki Maduro a bisa den su discurso cu e no ta kere cu ningun di e cabayeronan aki, si na cierto momento nan no ta gosa di apoyo mas di Raad - lo keda sin bay cas si e mayoria bisa nan asina.

E ta papia di e cinco cabayeronan aki, Señor Presidente. Pero ken ta bisele cu lo no tin otro mañan cu si lo no kier bay cas. E ley aki no ta traha pa e Bestuurscollege aki. E proposicion no ta traha pa e cinco cabayeronan aki. Esaki ta algo cu ta bay keda pa futuro.
Pues, Señor Presidente, ta logico cu den e Eilandenregeling bo ta habri e posibilidad unda cu e Raad, den su mayoria naturalmente por tin e posibilidad di manda un diputado cas.
Señor Finck a duna un ehempel kiko a yega di pasa na Corsow den e Bestuurscollege algun tempo pasa. Pero, Señor Presidente, cu e proposicion aki di habri posibilidad pa Eilandsraad manda na un cierto momento un of mas diputado cas, a caso esey ta mishi cu autonomia di Aruba of cu cualkier di e otro islanan di Antillas? Mi no ta kere. Al contrario. Esaki ta duna mas autonomia, mas libertad, mas derecho y mas posibilidad na Eilandsraad mes, locual nan no tin awor. Anto awe nochi mi ta tende gritonan di e hendenan aki cu ta bisa cu nan kier trapa Aruba. Nan kier traiciona Aruba. No, Señor Presidenten, esey no ta e caso. Mi ta spera cu nunca lo no bin ningun instancia, ningun partido y ningun Gobierno den ningun forma pa pensa mes pa haci tal cos, no solamente pa Aruba pero pa cualkier otro isla di Antillas tambe. Señor Presidente, tambe tin e proposicionnan pa centralisa e leynan cu lo mustra con Antillas mester vota. E proposicion aki ta pa bin cu un reglamento di votamento na Holandes yama un kieswet. Mescos cu tin na Holanda - mayoria di nos ora nos ta papia di e asuntonan aki ta tuma Holanda como ehempel, esey ta un orguyo pasobra Holanda ta worde considera un di e paisnan mas democratico den mundo - e kieswet na Holanda ta regla con nan ta vota pa Staten-Generaal, con nan ta vota pa Tweede Kamer, pa Eerste Kamer y con nan ta vota pa Gemeenteraden. Aya nan no a kibra cu ningun sorto di autonomia di ningun sorto di reglamento. Aki na Antillas ora cu e kieswet aki worde traha tampoco lo no por ta ningun momento cu den e kieswet lo tin cierto condicionnan cu lo bay mishi cu autonomia di ningun isla.
A worde menciona door di mas di un di e oradornan cu a precede mi en cuanto por ehempel abusonan cu a socede en lo pasado cu cohemento di volmacht den temponan di eleccion. Y cu como si fuera cu e asunto di volmachtnan ey en lo pasado lo a favorece Partido Patriotico Arubano hopi. Si acaso e volmachtnan lo a favorece Partido Patriotico Arubano mas tanto en lo pasado ta nifica cu Partido Patriotico Arubano por traha mihor den e asunto ey tambe pasobra cu meymey di e hendenan di Arubaanse Volks Partij y e otro partidonan chikito tambe hasta e partidonan cu a pashuma tambe a worde haci esfuersonan.
Tambe a worde busca volmachtnan y tambe tabatin falsificacion.
Señor Presidente, aparentemente e departamento di husticia no a huzga cu e ta necesario pa bay cu tur e ofensornan di e asunto di volmacht pa un sentencia. Pero mi por bisa cu tin hendenan cu a falsifica e asunto di votamento ey malamente.
Señor Presidente, esey mester ta un di e motibonan pakiko lo worde centralisa e asunto di votamento. Por ehempel, berdaderamente en lo pasado tabatin diferente forma di vota pa volmacht.
Mi ta corda na Corsow nan a dicidi di tene eleccionnan door di hinca dede den ink anto pa primi riba un papel pa vota.
Mi ta haya e cos ey ridiculo. Na Aruba tabatin un momento unda volmacht tabata pa e hendenan cu no por a cana at all y cu tabata drumi na cama y nan mester a duna volmacht pa un otro bay vota pa nan.
Otro biaha tabata posibel maske cu un hende no tabata tanto bon por a worde yuda door di un otro cu ta mihor cune, hasta bay den e hokkie pa bay vota pé. Na Santa Cruz por ehempel, na un di e eleccionnan ey tabatin un hende di un partido y no di Partido Patriotico Arubano tabata para ey pa purba haya tur e bieuwnan pa nan vota pa e cierto partido ey, cu no ta Partido Patriotico Arubano.

Señor Presidente, kiko ta mas logico.
Señor Maduro entre otro ta di acuerdo cu mi cu mester regla e asunto. Tin volmacht of no tin. Si tin di tal forma y si no tin kite por completo. Masha bunita. Nos ta di acuerdo cu esey. Pero por tin mas cosnan tambe den e reglamento di votamento cu nos lo kier regla mihor.
Kiko lo socede e ora ey? Henter e sistema di Antillas lo worde regla den e kieswet aki y esey atrobe ta worde delega na e islanan concerni y cada isla lo tene su eleccion. Pero kiko ta worde papia den e dianan aki door di partidonan di Gobierno aki na Aruba en cuanto e asunto aki? Rumornan ta worde plama cu lo bira di tal forma cu Gobierno Central lo bay dicidi ta ki ora Eilandsraad di Aruba mester vota, ta ki dia por vota, ta con ta vota y si nan kier nan ta manda Eilandsraad cas ki ora cu nan kier y asina ey e hendenan di e Gobierno aki atrobe ta bolbe plama e informacionnan robes. Nan ta bolbe bruha e entendimento aki malamente.
Pero, Señor Presidente, biniendo back ariba e asunto di e proposicion aki di cambio di ley cu a worde entrega na Staten Gobierno Central no a corre entregue na Staten pura pura.
Ningun momento, Señor Presidente. Gobierno Central, ora cu nan a bin cu e proposicion aki, ora cu nan a prepara e proposicion aki door di Departamento di Husticia e conceptonan aki a worde manda promer cu Staten a haye na e diferente Bestuurscollegenan di e diferente islanan pa nan comentarionan y argumentonan y pa nan contesta Gobierno Central ariba e asunto aki promer cu ningun stap worde tuma. Tabatin di e Bestuurscollegenan di Antillas cu a duna Gobierno Central nan contesta kiko nan ta opina di e asunto aki.
Bestuurscollege di Aruba no a haciële na tempo. Manera Señor Finck a mustra awor ey cu dia 22 di september 1967, Gobierno Central a manda e proposicion aki acompaña di un carta na Bestuurscollege di Aruba pidiendo Bestuurscollege pa duna Gobierno Central nan opinion aki riba cu tur sorto di argumentonan cu nan por tin pa asina sabi kiko e Bestuurscollege aki ta pensa di e tal cambio proponi.
Bestuurscollege no tabatin e decencia di contesta Gobierno Central. Dia 18 di april di aña pasa den forma di un telegram Gobierno Central atrobe a manda pidi Bestuurscollege di Aruba, "Señores, por fabor, nos ta warda riba bosonan contesta y bosonan comentario riba e asunto ainda y te awe nos no a haya contesta di bosonan". Bestuurscollege no a contesta, no a reageer ariba e asunto aki tampoco.
Señor Presidente, e momento cu e tape a caba mi tabata mencionando e correspondencia entre Gobierno Central y Bestuurscollege di Aruba en cuanto e proposicion aki cual a worde haci na Staten pa cambia tres punto den Eilandenregeling. Mi tabata menciona e datumnan di e correspondencia y cu esey mi kier a mustra pues, especialmente pa e pueblo tende, con e Bestuurscollege a actua en cuanto e asunto aki.
Ta un asunto serio manera nan mes ta bisa y cu normalmente tur hende por a spera cu Bestuurscollege lo a contesta Regering cu su argumentonan y cu su contra-argumentonan.
Pero nan no a duna nigun contesta, Señor Presidente. Sino te awor, dia 8 di e luna aki, siman pasa, cu despues cu Gobierno Central no por a warda mas, despues di un carta, despues di un telegram dirigi na Bestuurscollege, y ainda Bestuurscollege no a contesta ningun palabra na Gobierno Central, nan lo a bay for di e punto di bista anto cu Bestuurscollege lo ta di acuerdo cu e asunto aki. Manera e dicho ta bisa: " ora un hende keda keto ariba un asunto ta nifica cu lo e ta di acuerdo cune anto". Dia 8 di januari e proposicion aki a worde entrega na Staten y dia 10 di januari, dos dia despues Bestuurscollege ta corre manda Gobierno Central contesta ariba e carta aki cu tabata ey for di dia 22 di september di aña pasa den poder di Bestuurscollege. Anto mayoria di e Raad aki, cu ta apoya e Bestuurscollege aki a dicidi conhuntamente di acuerdo cu Bestuurscollege, yama e reunion aki pa awe nochi atrobe nos bin discuti ariba e asunto di autonomia pa Aruba y cu nos por a tende e speechnan bunita cu a worde teni door di diferente personanan.

Y mi mester bisa, lastima cu excepcion di e discurso di Señor Betico Croes cu berdaderamente atrobe no tabata un speech cu un diputado mester a tira den e asunto aki. E a tira ofensas na diferente di e miembronan........

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Punt van orde, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb als raadslid gesproken en niet als gedeputeerde.

DE HEER O.CROES: Permiti mi corigi esey, Señor Presidente.
Como miembro di Raad pues, Señor Betico Croes a papia y e ofensa a keda mescos.
Señor Presidente, nos fraccion den e reunion di Eilandsraad dia 20 di november aña pasa, tratando e proposicion haci na Raad door di tres miembro di partido di Gobierno pa forma un comision pa bay studia e posibilidadnan pa mas autonomia pa Aruba, a bay di acuerdo cu e proposicion ey y a accepta, hunto cu e partido di Gobierno e mocion, despues cu generosamente e hendenan cu a entrega e mocion ey a bay di acuerdo cu nos proposicion atrobe pa haci un of otro cambio ariba e mocion ey. Di tal forma tur e fraccion a vota hunto pa forma un comision pa studia e posibilidad pa mas autonomia pa Aruba.
Den mi discurso e dia ey, Señor Presidente, cu atrobe a worde trasmiti pa Radio Voz di Aruba, mi a bisa entre otro cu nos a tuma e asunto ey como un asunto serio y asina tanto leuw cu e lo worde atendi den un manera serio y correcto, nos ta dispuesto pa traha conhuntamente pa weita kiko ta e posibilidadnan pa ensanchamento di nos autonomia.
Señor Presidente, te ainda mi ta spera cu e comision aki lo haci un bon trabao aunke mi mester bisa cu nos tabata bao di e impresion cu e comision aki lo tabata netamente un comision di Eilandsraad, pero no ta asina. Sinembargo mi ta spera cu e comision aki lo traha cu masha deligencia y lo haci su trabao y entrega su rapport na Raad muy en especial ora cu bo ta weita cu di banda di partido di Gobierno a haya necesario pa pone dos miembro di djele den e comision ey cu no ta miembro di Raad y cu ta expertonan riba e asunto di autonomia cu sigur lo yuda e hendenan aki bin cu un rapport masha bon y hopi rapido.
Señor Presidente, no ta mi intencion di reacciona ariba e atakenan personal y e amenasanan cu a worde haci awe nochi door di diferente miembronan di Raad aki cu ta poya e Gobierno aki. Mi no ta kere cu ta necesario pasobra como politico durante e ultimo 18 aña, practicamente mi ta sinti mi mes suficiente capas pa dicidi y pa huzga ariba e asuntonan aki debidamente. Den Staten-College en berdad Partido Patriotico Arubano ta worde representa door di tres miembro debidamente eligi door di votadornan di Aruba. Si mi a scucha na un di e oradornan awor ey na unda nan a purba suma e cantidad di miembronan di Staten cu lo mester pa haci e proposicion aki bira ley anto nan a menciona cu door cu tres miembro di Nacional na Corsow, cu lo a corre y cu lo a bula cura pa bay over pa puesto a haci posibel cu e Gobierno por a haya un mayoria di 2/3 parte.
Señor Presidente, na e otro banda, lastimamente mi tin cu menciona nomber pasobra cu miembro di Eilandsraad Betico Croes tambe a menciona nomber awor ey ora e a bisa cu por ehempel, un representante di Aruba, un miembro di Staten, un digno cabayero Jose Geerman na cierto momento a sinti cu e asunto aki ta bay den mal forma y e a distancia su mes for di Gobierno y asina ey e a bay sinta hunto cu e miembronan cu aki ta den Gobierno y aya ta den oposicion. Mi no ta bay den detayes pero, Señor Presidente, Señor Geerman no a laga e partido aki pa bay over pa causa cu e a weita, cu e a sinti y cu e a hole cu asunto di autonomia di Aruba lo worde trapa den e tempo aki door di Gobierno Central.
Nos tur sabi masha bon, y Señor Betico Croes tambe sa masha bon, pakiko Señor Geerman a haci esey. Nos no mester bay den detayes.
No ta nodig.

Mi no ta gusta menciona cosnan desagradabel di ningun hende - ni maske e ta miembro di Eilandsraad of miembro di Staten - den un reunion asina aki. Pero, Señor Presidente, mi ta ripiti. Señor Betico Croes, y nos tur aki den sabi masha bon, pakiko e persona ey a bay over.
Tabatin mas tambe cu a bay over, Señor Presidente.
Awor mi mester bisa lo siguiente. Juist Eilandsraad di Aruba a caba di forma un comision pa studia e posibilidad pa mas autonomia pa Aruba. Esey no ta worde papia den pueblo. Den pueblo ta worde papia asunto di separacion. Ojala si e miembronan cu ta sostene Gobierno of Bestuurscollege aki, lo a expresa nan mes precies ta kiko nan ta pensa en cuanto e asunto aki? E comision ta pa studia posibilidad pa mas autonomia mientras cu den pueblo nan ta papia di separacion y awe nochi miembro di Raad Betico Croes a menciona tambe separacion.
Señor Presidente, separacion a worde grita door di e "loudspeaker" na aña 1948, un 'or di marduga ariba Aruba.
Cu loudspeakernan "full blast" banda di 12 pa un'or di anochi na aña 1948 ariba carreteranan di Aruba, tur hende a worde lanta for di soño cu e grito, "separacion a yega, separacion a yega". Na aña 1949 a bin un comision bao direccion di Drs. van Poelje. Drs. van Poelje mester a studia e posibilidad pa e asunto aki di Aruba. E rapport cu a worde trahá a mustra en berdad cu e posibilidad ta existi.
Mientras tanto a bin tambe, poco despues, for di Holanda e proposicion pa e Interimregeling. Esey lo mester a percura pa e autonomia di Antillas temporalmente te ora cu e Statuut mes lo bin na vigor.
Arubaanse Volks Partij a bay den tur reunionnan publico durante aña 1949 aki na Aruba, cu un envelop y cu den e envelop e proposicion di e Interimregeling. Den e reunionnan ey a worde bisa door di e representantenan di Arubaanse Volks Partij e tempo ey, cu e Interimregeling no ta sirbi pa Aruba y cu e ta contra di Aruba y cu na manera di papia ni habri mes Arubaanse Volks Partij no tabata kier habri e envelop ey pa waak kiko tabatin eyden. E Interimregeling tabata destina pa bari di sushi.
Dia 13 di oktober 1949 den un tenida publico di Staten, cu Señor Jose Geerman tambe como miembro di Staten di Arubaanse Volks Partij e tempo ey,nan a vota pa e mes Interimregeling contra cual Arubaanse Volks Partij a campaña durante tanto tempo aki na Aruba cu e tabata destina pa bari di sushi. Pakiko? Pa un puesto di minister cu a dura 6 siman sol. Interimregeling a duna e igualdad di 8 representante den Staten igual cu Corsow su 8 representantenan, a pesar cu e verhouding ta cu Corsow tin mas cu double di habitante cu Aruba. Sinembargo tabata existi e igualdad den Staten di Corsow. Y door di e acceptacion di esey dia 13 di oktober di aña 1949, poco dia despues tur e partidonan di Corsow a tene reunionnan publico. Nan a biaha pa Holanda y nan a percura pa e igualdad di 8 - 8 worde kibra. E resultado cu nos tin awor aki 12 pa Corsow y 8 pa Aruba.
Señor Presidente, awe nochi ami no ta papia di traidor. Esey no ta nodig. Awor cu nada ta worde mishi cu autonomia di Aruba, ta worde grita cu alta bos, "pueblo di Aruba, cuidao cu simpatisadornan di Corsow kier trapa bosonan derecho".
Esey yama informa pueblo robes. Esey yama trata di kita atencion di pueblo ariba locual ta sucediendo en berdad di otro banda ariba otro terreno. Nan ta trata pa kita atencion di pueblo pa tanto promesanan cu a worde haci y cu masha hopi di nan no por worde cumpli cune awor. Esey ta e maniobra pa sconde tras di e asunto di autonomia, e fayo cu ta existi caba den termino di 7 luna.
Señor Presidente, di e banda ey mi no kier bay den detayes awe nochi. Manera mi a bisa caba no ta nodig. Pero esey ta e causa. Cada dos siman aparentemente e partido di Gobierno ta yama reunionnan di Eilandsraad pa lansa mas mocion. Señor Presidente, duna e comision ey oportunidad di traha.

Podiser nan no tin confiansa den nan mes comision cu nan a forma.
Asina mi kier termina, Señor Presidente, y mi kier pidi e miembronan di Raad cu ta sostene e Bestuurscollege aki lo siguiente.
Por fabor no bay asina leuw pa haci Boso mes Gobierno ridiculo.
Kisas ora bosonan ta grita esey y bosonan ta pone un sticker di un florin riba e autonan cu Aruba ta exigi mas autonomia algun hende cu no sa mihor ta guli e propaganda ey.
Pero boso mester comprende cu tin mas hende cu sí ta comprende e asunto mihor y cu sí ta mas interesa pa sabi mas di e asunto aki.
No trata na haci nos Gobierno ridiculo. Pasobra al fin y al cabo, Señor Presidente, aunke sea cu nos ta sintá den oposicion pero pafor di Aruba den cualkier instancia e cinco cabayeronan aki cu ta forma Bestuurscollege ta é Gobierno di Aruba y e Gobierno di Aruba ta Gobierno di nos tur pafor aki. Pues por fabor, pensa bon cu e politica aki cu bosonan kier hiba den e forma aki pa tapa algo otro no ta un cos cu por logra a lo largo di tempo.
Señor Presidente, esey ta tur pa e promer parti y mi ta spera cu lo no ta necesario pa mi bay den detayes den segundo ronde pero si acaso mi worde forsa, sigur sigur lo mi bin cu algun punto mas cualnan lo por mustra de que se trata exactamente.
Naturalmente ora cu nan menciona cu Gobierno Central ta bisa cu den presentacion di e mocion aki cu esaki ta e promer fase y cu lo bin mas, pesey di antemano e miembronan aki di Gobierno di Aruba ta pensa cu si e segundo fase cu tin riba cambionan di Eilandenregeling lo ta cambionan contra interes pa cualkier isla di Antillas, mi kier puntra cu ta ken a bisa nan esey.
Pues ta ken ta bisa awor anto cu e cambionan cu lo bin lo ta cambionan en contra cambionan cu lo kibra autonomia di e islanan di Antillas?
Of ta e consenshinan ta sushi?
Señor Presidente, por lo pronto mi ta keda cu esaki. Masha danki.

DE HEER C.B.BOEKHOUDT: Señor Presidente, lo mi ser masha cortico.
Mi ta haya cu e reunion aki a tarda demasiado largo.
E reunion aki ta trata un simpel pero importante mocion.
Ambos banda di e mesa tabatin hopi ripiticion, Señor Presidente, y tambe hopi acusacion di Gobierno Central. Hopi detayenan di menos importancia a worde treci padilanti. Un reunion di tal calidad, Señor Presidente, mester ta mas mihor coordina y mas mihor organisa.
Nos a yega na un punto crucial awor. Nos ta cuminsando cu un movimiento progresivo pa Aruba. Esaki politicamente lo ta mas proteccion pa nos ciudadanonan, pa nos pueblo votador. Den mundo moderno, mundo industrialisá, nos no mester sinta keto y laga egoistanan haci abuso cu nos economia y tuma tur nos derechonan pa nan por fortalece nan ambicionnan personal.
Mi kier bisa Raad cu mi ta completamente di acuerdo cu e mocion cu mi compañero, Señor Albertico Arends, a propone pa mustra e miembronan di Staten y e Gobierno Insular ariba e punto tan crucial aki di nos autonomia. Nos no por permiti Gobierno Central di haci cambionan cu no ta di agrado pa nos pueblo di Aruba. Mi ta sigur cu tur miembro di Raad aki den mester por bay di acuerdo cu tal proposicion.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER E.M. DE KORT: Señor Presidente, un bes mas nos por bolbe mira con Señor Osbaldo Croes ta sconde bao di e mantel blanco.
Despues di varios promesa aki den Raad pa duna tur su apoyo awor e ta bolbe busca un motibo pa bula pipa.
Señor Presidente, Señor Osbaldo Croes ta cosecha masha hopi respet den partido politico. E ta presidente di e partida y Ondervoorzitter di Staten. Poco tempo pasa Gobierno Insular aki den Eilandsraad a dicidi di forma e comision pa studia mas autonomia insular.

Señor Osbaldo Croes, sorprendidamente, no ta den e comision.
Ora cu mi a tende di e miembronan di comision promer punto cu a dal na mi cabes ta pakiko Señor Osbaldo Croes no ta eyden.
A dura mi mas o menos 2 seconde pa mi haya e contesta. E contesta ta masha simpel. Si Señor Osbaldo Croes haci cualkier compromiso den e comision di territorio insular, obligatoriamente lo e mester respalda oposicion den Gobierno Central. Si e traha aki den e comision pa mas autonomia pa Aruba, ora e yega den Gobierno Central lo e no por vota pa kita autonomia for di Aruba.
Awor atrobe, Señor Presidente, Señor Osbaldo Croes ta tapa su mes cu mantel blanco pa pueblo no mira ta kiko e ta haci. Pero su accionnan aki den Raad mi no ta kere cu ya ta exigi mucho capacidad pa parti di pueblo pa comprende loke e kier haci.
En bes di Señor Osbaldo Croes, e partido di oposicion a bin cu un novato cu no tin ningun experiencia di politica.
Sorprendidamente mi no a mira nomber di Señor Osbaldo Croes den e comision.
Un ratico pasa, Señor Presidente, Señor Alders a papia tocante e comision cu a worde forma y e presidente di tal comision a pasa noticia pa prensa tocante ken ta presidente, ken ta vice-presidente y ken ta secretario y e no ta na haltura.
Señor Presidente, esaki ta para mi algo masha straño como cu Señor Alders ta miembro di e comision. Ami a comprende cu Señor Alders tambe a vota pa e bestuur si mi ta correcto.
Varios bes, Señor Presidente, aki den Raad hopi atake a worde haci riba nos Bestuurscollege pa motibo cu nan ta bisa cu e miembro di e fraccion aki cu ta respalda Gobierno tin informacionnan cu ta pasa den Gobierno y cu nan no sa. Entre otro awe nochi mes Señor Finck a haci un remarca tocante cu Señor Wijki Maduro a menciona tocante cuanto placa a bin extra riba e begroting pa Onderwijs y cu nan no sa.
Lo mi kier a puntra Señor Finck ta di con bin e ta na haltura cu Gobierno Central a manda informacion tocante centralisacion di cierto departamentonan?
Di con e ta na haltura ya cu e no ta den Ministerraad? Esey, Señor Presidente, lo mi tabata kier pa Señor Finck contesta ora cu e bin back na beurt.
Logicamente, Señor Presidente, tur por comprende cu atrobe Gobierno Central ta busca di trapa e derecho di e pueblo Arubano.
Un bes mas nan ta busca di trapa Aruba mescos cu pa 4 aña largo nan a trapa Corsow. Pa parti di Holanda mi mester bisa desgraciadamente cu nan no a tuma ningun accion pa yuda e territorio insular aunke cu den Statuut di Reinado ta poní cu nan mester duna asistencia - no solamente economicamente sino tambe pa protega e territorio insular loke te awor aki Holanda no a haci tampoco. Si mi ta bon informa te awor aki ainda Holanda no a reacciona den ningun sentido riba telegramnan cu a sali di Bestuurscollege pa Holanda tocante e reunion di Eilandsraad.
Akinan, Señor Presidente, mi tin cu mi un articulo cu a sali den e corant De Tijd, di dia 16 di december 1967. E a sali un dia despues di e celebracion di Koninkrijksdag. Esey ta un dia cu nos tur ta corda masha bon aki na Aruba, Señor Presidente, y especialmente mi amigo Osbaldo Croes ta corde masha bon. Nan ta remarca cu Holanda berdaderamente ta neglisha e derecho di e territorio insular na Corsow den e cuantro añanan cu a pasa y actualmente cu e movicion ta lanta aki na Aruba cu Gobierno Central no tuma e mes un accion.
Señor Presidente, lo mi kier a lesa un parti chikito di e articulo aki. E ta bisa lo siguiente: "Wanneer de Nederlandse Regering het zou wagen één provincie of één gemeente om louter politieke redenen economisch of financieel te benadelen, zou heel Nederland op zijn kop staan. Stel je voor dat een rechts getinte regering het links georienteerde Amsterdam de das probeerde om te doen!"

E ta sigui bisa, Señor Presidente: "Toch is dit precies wat de Landsregering van de Nederlandse Antillen 4 jaar lang heeft gedaan met het eiland Curacao. Het eilandsbestuur wordt benadeeld omdat het niet naar de pijpen van de Democratische Partij wenste te dansen.
En als de tekenen niet bedriegen gaat diezelfde Landsregering thans, zij het misschien iets voorzichtiger, een soortgelijke politiek voeren ten aanzien van het eiland Aruba, omdat de vriendjes en de bondgenoten van de Democratische Partij bij de laatste verkiezingen de nederlaag hebben geleden. Noch de Nederlandse Regering echter noch het Parlement reppen daarover een woord".
Señor Presidente, e articulo aki a sali for di De Tijd di dia 16 di december 1967. Claramente e ta prueba y e ta mustra cu Gobierno Holandes tambe ta responsabel pa e accion cual a tuma lugar na Corsow 4 aña largo. Y mescos mi no ta kere cu Gobierno Holandes un bes lo por kiboca su mes y purba keda keto tocante e asunto di Aruba tampoco.
Pasobra ey si, mi ta kere, cu guerra lo worde duna.
Claramente e articulo aki ta trece padilanti con Gobierno Central a trapa e pueblo Curazoleño pa 4 aña y awor Gobierno Central, gracias na e unico Arubiano cu ta respalde, Señor Osbaldo Croes, ta yuda e familia Jonckheer pa trapa e derecho pa Aruba un bes mas.
Señor Presidente, awor capa politico ta worde poni pa tapa tur e sushedad cu ta pasa bao di mesa. Pero mi no ta kere aunke cu Señor Osbaldo Croes ta papiando asina awe nochi cu e tin e corage pa vota contra Aruba cu e proposicion di Gobierno Central.
Mi ta comprende si cu tin cierto "political ties" na cual e mester mantene su mes cu e no por papia mucho pasobra Señor Finck ta bula den su lomba, mescos cu awor ey cu e tabata papiando y e a menciona algo tocante Arubiano cu ta respalda Gobierno Central y Señor Finck a dal dos tosamento poco duro.
Señor Presidente, e cos aki ta masha riparabel pa nos.
Señor Presidente, Señor Alders tambe a menciona cu den tur pais ta Gobierno Central ta regla eleccion.
Esaki ta algo absurdo. Mi no ta kere cu Señor Alders ta mucho na haltura di esaki pero toch mi kier a dunele un ehempel cu ta existi na Merca cu e Gobierno Mericano.
Den Texas ta Gobierno di Texas ta regla su eleccion, mescos cu bo ta haya na New York, New Orleans of Louisiana unda e Gobierno ta regla e eleccion. Bo ta haya por ehempel cu un hoben na Texas no por vota si e tin menos di 21 aña mientras cu na Louisiana cu ta un stap mas leuw nan por vota cu 18 aña y no solamente riba e territorio insular loke ta e estado sino pa presidente di Merca tambe. Asina ta eynan bo por haya un hoben den louisiana di 18 aña ta vota pa president di Merca mientras un stap mas leuw na Texas of cualkier estado alrededor di dje, Alabama Mississippi, tur di nan bo ta haya un hoben eynan cu tin 18 aña y no por vota. E mester cumpli su 21 aña promer.
Señor Presidente, lo mi termina pero sinceramente mi ta spera cu Señor Osbaldo Croes lo cambia su punto di bista tocante e asunto aki.
Nos ta mas tanto interesa pa e cambia su punto di bista como e ta esun cu por desgracia Aruba pa semper.

DE HEER O.CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik protesteer tegen de opmerking van de heer de Kort. Ik beschouw dit als een persoonlijke belediging.

DE HEER E.M. DE KORT: Señor Presidente, mi no por comprende con esaki por ta un ofensa.

DE VOORZITTER: Het is hier een politieke vergadering, Mijnheer Croes, U moet aanvaarden dat er bepaalde aanvallen worden gedaan.

DE HEER O.CROES: Nee, Mijnheer de Voorzitter, dat is niet waar. Het is geen politieke vergadering. Een politieke vergadering wordt buiten gehouden en niet in deze zaal.

DE VOORZITTER: Maar hier wordt over politiek gesproken. Als raadslid bent U onderhevig aan politieke aanvallen.

DE HEER D.I.LEO: Señor Presidente, ami lo ta poco cortico ya cu mi coleganan a duna un relato completo di locual ami lo kier a bisa.
Toch lo mi kier bisa cu e pueblo Arubano awe nochi, via radio, por a scucha ta kendenan ta esunnan cu ta defende e pueblo aki, un pueblo tan stima. Awe nochi nan a haya sabi kende ta esunnan cu pronto lo bay vota pa cambia Eilandenregeling. Mi por bisa e señornan di otro banda cu nan ta kere cu nan lo por bay apoya den Staten otronan di otro islanan pa vota pa kita derecho sagrado di nos pueblo.
Na Señor Finck mi kier bisa cu na su pais awor aki nan ta bringando. Nan ta cla pa defende nan pais contra otro paisnan cu kier bin trapa nan. Y aki na Aruba unda e ta haya su hospitalidad e ta bisa cu e ta bay vota den Staten pa cambia Eilandenregeling di nos pueblo.
Mi ta kere cu si Señor Pengel haya sa un cos asina aki, Señor Finck lo no por drenta Surinam mas.
Señor Osbaldo Croes a papia awor ey un cuenta di spirito. Pero Dios libra nos si nan mester vota den Staten pa cambia Eilandenregeling anto e ora si nos lo weita spirito di nan.
Señor Presidente, lo mi kier pa e reunion aki sigui riba un nivel halto pasobra ta un cos serio cu nos ta trata awe nochi. Aki nos no a bin pa zundra otro pero pa weita pa nos coopera hunto y pa lucha pa un causa husto, cu ta un causa di un pueblo.
Tur parti di mundo e pueblo ta gusta loke ta di nan y aki nan nos tambe tin di gusta loke ta di nos.
Señor Presidente, lo mi warda te di dos ronde.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, enfáticamente mi kier trece padilanti cu mi ta bay haci uso di e palabra awor aki den mi calidad como diputado y no como miembro di Eilandsraad.
Na promer lugar, Señor Presidente, di mi banda mi kier duna bo un bonbini personal. Mi ta spera cu na e oportunidadnan cu nos lo traha hunto nos cooperacion lo ta manera semper e tabata riba tur otro nivelnan.
Lo mi trata mas tanto posibel di evita ripiticion.
Pero den algun caso e ta inevitabel. Pero sí mi kier pone e enfasis ariba algun cosnan cu no a bin padilanti mucho na cla awe nochi.
Aparentemente a existi un mal comprendimento especialmente na banda di Partido Patriotico Arubano tocante e comision cu a worde forma ariba proposicion di Eilandsraad.
Cierto miembronan di e comision aki y cierto miembronan di e fraccion di Partido Patriotico Arubano ta kere cu e comision aki a haya un carta blanco di Eilandsraad den tur asuntonan cu ta toca autonomia.
Señor Presidente, si mi por recorda bon e tendencia den e discusionnan durante e reunion na luna di november tabata pa e comision aki formula e deseonan di e territorio insular di Aruba en cuanto mas autonomia.
Mientras tanto e Gobierno Central a entrega na Staten un proposicion di ley pa haci cierto cambionan den Eilandenregeling y e accion di Gobierno Central ta contempla net lo contrario di loke ta deseo di Aruba.
Nos kier mas autonomia. Gobierno Central kier corta nos autonomia.
Nos a forma un comision pa formula nos deseonan.
Gobierno Central a dicidi di actua y a propone na Staten. Segun mi e asunto aki ta cayhenteramente fuera di e competencia di e comision.

Y ta Eilandsraad su bon derecho di yama un reunion awe nochi pa dicidi ki pasonan ta worde tuma sea cu un mocion ta worde aproba of cu e comision aki lo haci cierto proposicionnan pa desolve e comision aki of pa cambia su tarea. Esey ta keda henteramente na Eilandsraad.
Pero e punto especifico di e agenda awe nochi no ta cay bao competencia di e comision cu a worde nombra algun tempo pasa.
Pesey tambe ta straña mi con un miembro di e comision ta dedica mitar di su discurso pa trece padilanti cierto cosnan cu e ta kere no a socede correctamente den e comision. Loke a socede den e comision ta asunto di e comision y no di Eilandsraad.
Señor Presidente, awe nochi den varios sentido ta un reunion remarcabel. Dos biaha mi a tende e palabra traidor cay awe nochi. Dos biaha e a cay na banda pariba. Ni un hende no a cualifica ningun como traidor.
Pero, Señor Presidente, segun mi, tin algun consenshinan cu ta cuminsa remorde. Dos biaha mi a tende e palabra ridiculo. Un Arubiano ta grita cu na Corsow algun tempo pasá a pasa un medida pa hinca dede den inkt pa hende bay vota pa identifica nan mes. Aki na Aruba ta yame un medida ridiculo. Pero como Arubiano e a bay Corsow vota den Staten pa pone e regla ridiculo aki ariba yui di Corsow.
Señor Presidente, speransa pa salvacion di autonomia di Aruba ta bira masha poco ora cu e unico Arubiano cu ta respalda e Gobierno Central ta papia asina cu dos boca.
Mi kier bay den detaya aunke lo mi cay den ripiticion tocante cierto consideracionnan cu a worde treci padilanti tanto door di Señor Finck como door di Señor Osbaldo Croes.
Door di Señor Finck na Holandes y pa un gran parti door di Señor Osbaldo Croes na Papiamento como e eco di Señor Finck.
Como parlamentario lo mi gusta di mira mi colega, especialmente un colega cu e mes apellido di mi, den un funcion mas eleva cu un eco solamente. A straña mi masha tanto pasobra mi no conoce mi digno colega como un ripitidor. Pero awe nochi aparentemente, ora cu ta trata asuntonan asina tanto importante pa Aruba, e a bira e otro banda di e disco di Señor Finck.
Papiando tocante e proposicion pa manda diputadonan cas, Señor Finck a menciona e ehempel di isla di Corsow unda door di cierto dificultadnan a bira necesario pa manda diputadonan cas.
Señor Osbaldo Croes, fiel na e eco a bin ariba e mesun ehempel.
Ningun momento nos ta contra di manda diputado cas. E por ta un bon regla. E necesidad a worde demostra aki na Aruba mas cu na Corsow.
Pasobra e ehempel cu Señor Finck a menciona di Corsow ta un ehempel unda cu un partido of un Gobierno a perde su mayoria den e Gobierno Insular pa motibo cu nos ta interpreta como maniobrana politica - cumpra y bende, cambia cashaca. Esey a causa un mayoria legitimo di bay perdi.
Ningun momento e diputadonan ey no a comete ningun delito.
Ningun di nan a horta. Ningun di nan no a worde condena pa ningun crimen. Aki na Aruba, Señor Presidente, nos ta sinti e regla mas hopi pasobra nos tabatin un cu a comete un delito y cu toch e no por a worde bahá. Esaki ta algo cu a socede den e Gobierno di Señor Finck. Diesdos aña largo e a sinta tolera e situacion.
No tabata necesario pa baha un diputado aunke e tabata waarnemend Gezaghebber y aunke e ta condená na cas pa un delito.
Pero awor si ta necesario pa propone cambio den Eilandenregeling.
Señor Presidente, Señor Finck di tur persona, ta bin referi na e medida - e Algemene Maatregel van Rijksbestuur - door di cual por fin diputadonan a worde manda cas na Corsow y cu e medida aki a worde tuma door di Holanda. Y Señor Finck ta bin bisa nos cu ta preferibel pa Gobierno Central tuma tal medida den futuro pasobra si Gobierno di Holanda tuma nan esey ta hole colonialismo.

Señor Presidente, awe nochi door di actuacion di Partido Patriotico Arubano desaroyo historico di Aruba a worde benta afor. Memoria di nan difunto lider, Juancho Irausquin, a worde laga na caya.
Aspiracion di e delaster Arubiano a worde trapa. Y un Señor Finck ta bin bisa nos aki na Aruba cu esey ta un accion colonial. Si Señor Finck sabi historia di Aruba, anto e sabi cu aki na Aruba a lanta e intento idea pa autonomia pa nos sali for di gara di Corsow. Ningun momento e intento di Aruba tabata pa kibra e laso cu Holanda. Al contrario te awe ainda nos ta aspira nos ideal di lehano futuro pa los for di Corsow bao di Holanda. Aki na Aruba, si Señor Finck conoce historia bon e sabi cu den sentimento di curazon di Arubano dominacion di Corsow no ta worde considera como algo colonial. Laga nos ser franco y bisa cos manera e ta.
Aki na Aruba e ta worde considera hasta como esclavitud. Y ta den e esclavitud aki mi a tende worde predica awe nochi door di banda pariba ey for di principio hasta fin door di Arubianonan cu nos a pone nos confiansa den nan.
Tambe, Señor Presidente, Señor Osbaldo Croes a papia ariba e asunto di manda e diputadonan cas. E a bisa cu naturalmente e a apoya e palabranan di Señor Maduro cu e cinco cabayeronan cu ta sinta aki lo tin e decencia di sa di baha. Door di e ehempel cu mi a mustra, Señor Presidente, a sali cla cu den pasado si esey no tabata e caso y toch nan no a haci nada. Pero awor cu Señor Osbaldo Croes mes ta admiti cu tin cinco cabayero, cinco homber drechi, awor si ta necesario pa manda nan cas.

Señor Osbaldo Croes a papia tambe tocante e eleccion den kieswet.
E a bisa cu Gobierno Central no kier corta nos autonomia. Ta solamente un kieswet general nan kier pone.
Señor Presidente, Señor Osbaldo Croes aparentemente no a lesa e proposicion cu Gobierno Central a mandele. Pasobra eyden Gobierno Central ta pidi pa regla tur cos loke cu tin di haci cu eleccion di Eilandsraad.
Esey ya no ta un kieswet mas. Señor Osbaldo Croes, manera e zorro ta predica pasion, ta bisa, "si pero den pueblo ta worde bisa cu Gobierno Central ta hala na su mes e poder pa manda Eilandsraad cas ki ora cu nan kier tene eleccion liber". E ta bisa cu esey ta imposibel y cu esey no a socede. Ken por duna nos e siguransa cu esey no ta socede.
Si bo tin cierto derechonan bo ta cargé y hinké den man di Gobierno Central ken ta bisa bo cu Gobierno Central no ta haci uso di djé.
Señor Osbaldo Croes mester conoce e dicho aki na Aruba cu bo no por pone pushi pa cuida pisca salo.

Er ontstaat een opschudding in het publieke tribune.

DE VOORZITTER: Wil het publiek zich rustig houden?

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Tambe tocante e asunto di trafico riba caminda probablemente nos por yega na un bon acuerdo cu esey.
Nunca tabata existi problema di trafico pa e por a bira tanto urgente pa Gobierno Central hale na su mes.
Ademas di esey Gobierno Central pa medio di Gezaghebber tin e arreglamento di hoger toezicht den su man cu por aplica den casonan unda cu tin cierto discrepancia entre reglanan entre islanan. Asina ta, esey no ta un motibo pa propone cambio den Eilandenregeling.

Tambe Señor Finck a papia tocante e correspondencia entre Gobierno Central y Bestuurscollege di Aruba. Na un dado momento mi no tabata sa mas kiko posicion di Señor Finck ta eigenlijk, portavos di Gobierno Central aki den, miembro di Eilandsraad di Aruba of mensahero di Ministronan.
Señor Presidente, en berdad tabatin correspondencia entre Gobierno Central y Gobierno Insular riba e asunto aki.

Bestuurscollege di Aruba a duna Gobierno Insular su punta di bista despues di debido estudio. Awor si Gobierno Central ta haya cu a tuma demasiado tempo y lo kier tene consideracion di e debido estudio cu esey ta merece, ami ta haya cu esey ta un disculpa di parti di Gobierno Central y esnan cu ta propaga e polisa di Gobierno Central. Ademas ta straña mi con Señor Finck por ta tanto bon na haltura di e correspondencia confidencial entre Gobierno Central y isla di Aruba. E ta menciona hasta telegram cu fecha cu a worde manda di Gobierno Central na isla di Aruba. Señor Presidente, ta bon pa Señor Finck recorda cu tabata existi un telegramgeheim y cu su mes Gobierno a yega di kita hende for di trabao pa motibo cu nan a kere cu nan a viola secreto di telegram. Pero ya cu Señor Finck ta tanto bon na haltura di correspondencia confidencial, mi kier puntra ta con bin Señor Finck no tabata bon na haltura tambe di e correspondencia confidencial unda su apreciado Gobierno Central a manda pidi Bestuurscollege pa hisa opcenten ariba belasting? Den nos decencia nos no a menciona esey. Pero awor mi kier puntra Señor Finck cu e ta na haltura di esey tambe y pakiko e no a trece esey dilanti di publico? Señor Presidente, esaki ta asina leuw e contesta ariba algun di e remarcanan sarcastico cu a bin di e banda ey. Lo mi no ta completo si mi no duna mi punta di bista en corto awe nochi ariba e desaroyo politico mes cu a trece nos aki. Señor Presidente, mi a menciona brevemente cu awe nochi Partido Patriotico Arubano a indica cu nan ta pone historia un banda, cu nan ta pone memoria di nan difunto lider politico un banda. Nan ta hasta traiciona aspiracionnan di pueblo di Aruba. Aruba ta e isla, e promer isla, e unico isla den Antillas cu a lanta y a bringa pa su dignidad y derecho di manda riba su propio asuntonan. E lucha di Aruba a culmina den e Eilandenregeling. Cu acceptacion di Eilandenregeling un compromiso a worde accepta cu esey tabata lo ideal bao di circumstancianan di e tempo ey. Pero cu segun desaroyo di tempo socede porta ta keda habri pa mas consultacion y pa liberalisacion di nos autonomia. Sinembargo, Señor Presidente, den ultimo añanan nos por mira paso pa paso, no door di cambionan di ley, pero door di cambionan den mentalidad di politiconan cu poco poco Aruba su posicion di e otro territorionan di e islanan di Antillas tabata worde corta poco poco.
Un politica di conveniencia, no door di politiconan convenci, pero door di politiconan oportunista cu ta somete na dominancia di un cierto grupo a haci cu e islanan a perde hopi di nan derecho. Hendenan cu no ta importa nan ideal di nan pueblo, pero como exponentenan di oportunistanan cu ta busca un meta cu cual e politiconan instrumento mes no ta ripara cu nan ta instrumentonan den mannan di poder cu nan no conoce. Asina a bin socede, Señor Presidente, cu e aspiracionnan di e lidernan politico manera Juancho Irausquin y Henny Eman, poco poco a para verwater.
Y awendia un ehempel no ta e guia mas, pero loke e politiconan por saca pa conveniencia personal. Asina a bin socede tambe, Señor Presidente, cu Antillas Holandes cu e lidernan aki kier a realisa nunca a bin ser realisa. Antillas Holandes a bira un amalgamacion masha los di seis isla, tres di nan hopi leuw, casi sin ningun laso cu nos. E concepto di Antiyano manera mi a bisa den e reunion cu nos a trata autonomia pa di promer bes a keda un concepto artificial. Laga nos comprende otro bon y no tene ningun hardfeelings pasobra nos no ta yega na ningun solucion cu nos problemanan. Ken ta Antiyano? Si bo puntra ken ta Arubiano mi ta bisa bo of ken ta yui di Corsow mi ta bisa bo. Pero cual ta e Antiyano? Den boca di pueblo esunnan cu ta bandera ta worde considera Holandes na Den Haag. Señor Presidente, asina anto nos ta para aki cu nos deseonan, nos deseonan pa mas libertad, nos deseonan pa posiblemente un constitucion di Antillas cu ta mas satisfactorio pa un y tur.

Pero e idealnan aki no por worde logra si na tur e islanan di Antillas no lanta politiconan hoben cu ideanan fresco cu ta mira e realidad nan dilanti y cu kier haci algo di nan pueblo, - politiconan Arubiano cu kier e bienestar di Aruba y cu ta traha pa bienestar di Aruba y no politiconan Arubiano cu ta traha pa enriquece nan mes durante e tempo cu nan ta sinta na poder, manera nos por mira ehempel na cantidad durante ultimo temponan. Y e mesun cos ta aplica tambe en berdad pa isla di Corsow, pa Isla Ariba y pa Bonaire.
Lastimamente, Señor Presidente, e luz di claridad ta hopi leuw.
En bes di bay den direccion di realisacion di ideal, nos ta cayendo den e precipicio.
Na Bonaire, un orador a menciona, 40% di voto no tabata secreto esta cu volmacht. Na Isla Ariba no tabatin eleccion pa Eilandsraad por total.
Si sigui asina, Señor Presidente, pronto mi por mira e dia cu na Corsow y Aruba tampoco lo no tin eleccion. Pasobra hende no por contra e poderío actual di gruponan cu no ta importa nan nada sagrado, cu no ta importa nan tradicion, pero solamente tin un intento y esey ta trata di domina y pone bao pía.
Señor Presidente, mi ta mas violente cu costumber den mi presentacion awe nochi. Pero mi ta kere cu e seriedad di e caso aki ta hustifica esey. Mi ta kere cu awor ta e momento cu tur representantenan cu berdaderamente bale nan nomber di representante ta haci nan trabao como representante di e pueblo cu a eligi nan pa traha pa nan pueblo y no pa bin aki como mensahero di otro islanan. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER V.KOCK: Señor Presidente, promer cu mi cuminsa papia ariba e punto di agenda mi kier expresa mi desapunto tocante e ambiente di e reunion aki, especialmente na adres di Señor Max Croes cu semper mi a kere cu ta un persona decente......

De Voorzitter onderbreekt de heer Kock.

DE VOORZITTER: Wilt U een beetje palementaire blijven, Mijnheer Kock?

DE HEER V.KOCK: Señor Croes diripiente a bira un persona cu ta zundra y a bira asina personal cu mi ta kere cu e pueblo cu ainda ta scucha lo tin poco berguensa con un representante di pueblo ta asina baho.
Anyway, asina bida ta bay.
Señor Presidente, mi a lesa e mocion di Señores Werleman, Arends y Maduro cu hopi atencion y mi a ripara cu un di e puntonan di consideracion ta bay ariba e cuenta di bahamento di diputado.
Lo mi kier lesé un rato.

DE VOORZITTER: De motie is niet aan de orde, Mijnheer Kock.

DE HEER V.KOCK: Ik heb het over de overweging.

DE VOORZITTER: Als U de motie gaat voorlezen dan is de motie aan de orde en die is niet aan de orde.

DE HEER V.KOCK: Señor Presidente, poco rato pasa nan a bisa, esta partido di otro banda, cu e presupuesto di Gobierno ta pa manda un diputado cas si e no tin e confiansa di e Eilandsraad. Den un reunion poco aña pasa mi mes a tende Señor Juancho Irausquin - cu den mi opinion ta e persona cu a haci mas tanto pa Aruba cu cualkier otro politico Arubano te awor y mi a ripara cu a worde aprecia tambe - bisa cu ora cu boso, esta pueblo Arubano, dicidi cu mi no ta sirbi mas mi ta duna boso tur e derecho pa baha mi y manda mi cas. E a bisa cu e lo purba di traha un ley pa haci esey posibel.

Un homber grandi a bisa asina. Ora mi a ripara cu un ley asina por bin na vigor mi no ta importa kende a trecele.
Si mi tabatin e poder mi mes lo mi a purba di trecele.
Mi tabata hopi contento mes cu algo a worde haci pa haci e politiek mas sano y efectivo. Pesey mi a keda asombra cu diripiente partido di Gobierno Insular no ta gusta e idea aki. Mi no ta kere cu e proyecto di ley ta destina personalmente pa e Bestuurscollege actual pero pa tur Bestuurscollegenan. Si e partido di Gobierno actual, esta Arubaanse Volks Partij y e combinacion Partido Independiente Arubano/Union Nacional Arubano/Partido Revolutionario di Obrero (P.U.P.), a trece e idea, lo mi grita vóór. Podiser e partido kier instiga e pueblo Arubano? Podiser ta pa tapa tur e faltanan cu a ser cometi den e seis lunanan cu a pasa? Aruba lo haya mas autonomia asina pasobra awor e por dicidi cu su Gobierno lo ehecuta, manera Señor Maduro a bisa den un reunion poco tempo pasa. E a bisa cu nos a pone e Gobierno pa traha y no pa studia. Algo sano. E pueblo aki ta grita pa mas pan di cada dia. E pueblo aki ta huzga su inteligencia y ta bisa cu nan kier politica sano. Poco di e hendenan di Arubaanse Volks Partij a bisa mi cu nan no a vota pa Arubaanse Volks Partij pa autonomia pero pa mas pan, progreso, atencion cu nan a priminti. Pan, progreso y atencion. Of nan a vota pesey of nan a vota pa Partido Patriotico Arubano.

DE HEER H.R.DENNERT: Señor Presidente, mi lo ta masha corto pasobra a worde bisa hopi palabra awe nochi caba ariba e asunto cu nos ta tratando. Mi kier declara si cu mi ta apoya totalmente e argumentonan treci padilanti door di mi partidarionan. Tambe mi kier a bisa cu ta duel mi masha hopi cu e reunion aki mester a bay den forma di atakenan personal. Especialmente ta duel mi cu Señor de Kort mester a usa su inmunidad parlamentario pa lansa atakenan personal contra di otro hende. Mi no a spera esey di dje. Podiser ta bon pa pasa un sugerencia pa e reunionnan aki, cu ta dura masha largo, worde trata na un nivel mas elevá. Podiser esey lo ta bon pa den futuro un miembro no reacciona riba loke un otro miembro bisa den promer ronde, manera ta costumber parlamentario otro caminda. Podiser esey lo duna e reunion aki un caracter mas eleva. Esey mi kier a bisa awor, Señor Presidente. Masha danki.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, er is al zoveel gezegd, dat er niet veel meer overblijft om over te praten. Maar, Mijnheer de Voorzitter, alhoewel er reeds zoveel gesproken is heeft men toch de kern van de zaken niet geraakt. Daarom wil ik categorisch vragen aan het Bestuurscollege of het Bestuurscollege werkelijk correspondentie van de Landsregering heeft ontvangen over deze drie wijzigingen.
Natuurlijk verwacht ik niet dat het Bestuurscollege mij de inhoud van deze brieven zal vertellen. Maar gaarne wil ik weten óf er correspondentie is geweest tussen de Landsregering en het Bestuurscollege van Aruba over de voorgestelde wijzigingen in de Eilandenregeling. Ik ben van mening, Mijnheer de Voorzitter, dat als de Landsregering deze voorstellen aan de Staten heeft ingediend, zij van tevoren het Bestuurscollege van de verschillende eilandgebieden hierin had moeten kennen.
Wat betreft de verkeersregeling, Mijnheer de Voorzitter, had ik verwacht dat er correspondentie was tussen de Landsregering en het Eilandgebied. Ik had ook verwacht dat het Bestuurscollege haar reactie op deze correspondentie aan de Landsregering zou hebben voorgelegd, of het vóór of tegen was.
Wat betreft de veranderingen in de Eilandenregeling betreffende de kieswet had ik verwacht, dat het Bestuurscollege haar meningen aan de Landsregering had laten kennen. Mijnheer de Voorzitter, ik zie in deze twee veranderingen niets anders dan veranderingen die nodig zijn voor het uitvoeren van bepaalde overeenkomsten, bijvoorbeeld, het wegverkeer en de kieswet en dat het alleen maar overgenomen is van Nederland waar er een algemene kieswet bestaat.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben er voorstander van, dat wij een algemene kieswet hebben voor de Nederlandse Antillen, want wij vormen nog steeds een geheel in de Nederlandse Antillen.
Mijnheer de Voorzitter, de vraag of wij nog steeds deel blijven uitmaken van deze Nederlandse Antillen is een grote vraag die misschien in de toekomst beantwoord zal worden. Misschien moet de Eilandsraad uiteindelijk een beslissing hierover nemen. Misschien moet het volk zichzelf bij wijze van een enquete uitspreken wat het eigenlijk wil hebben. Dus of men deel wil blijven uitmaken van de Nederlandse Antillen óf of men zich wil afscheiden en onafhankelijk worden.
Dus, Mijnheer de Voorzitter, in verband hiermede wil ik het Bestuurscollege vragen of er werkelijk correspondentie is geweest en als het Bestuurscollege het goed vindt, dat zij ook ons haar mening kan laten weten over deze zaak.
Wat betreft de wijziging, Mijnheer de Voorzitter, om een gedeputeerde naar huis te sturen was ik van mening dat wij allemaal in deze Raad voorstander waren van zo'n wettelijke regeling of van zo'n verandering in de Eilandenregeling. Ik kan mij nog herinneren, dat wijlen de heer Cornelis Albert Eman en verschillende ervaren vertegenwoordigers van het volk hier in deze Raad en in de Staten hiervoor hebben gepleit.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb zelfs gewezen toen ik er onlangs over sprak dat het niet mijn voorstel was geweest maar een voorstel van wijlen de heer Cornelis Albert Eman.
Mijnheer de Voorzitter, ik dacht dat wij allemaal voorstander van dit voorstel waren. Wat ik wel wil zeggen van de voorgestelde wijziging is dat ik persoonlijk deze verordening nog te zwak vind.
In plaats van een gedeputeerde uit te nodigen binnen veertien dagen zijn zetel beschikbaar te stellen denk ik dat wij voor moeten stellen om dit te veranderen in: wanneer een gedeputeerde geen vertrouwen van de Raad niet meer heeft, Mijnheer de Voorzitter, dat hij "onmiddellijk zijn zetel beschikbaar stelt".
Mijnheer de Voorzitter, als ik mag refereren naar hetgeen door mijn geachte collega, de heer Maduro, gezegd is over de positie van de Gezaghebber, dan ben ik er natuurlijk nog steeds een grote voorstander van dat de dictatoriale positie van de Gezaghebber veranderd moet worden.
Misschien moet het helemaal afgeschaft worden en laat het volk haar eigen beslissing, haar eigen uitspraak in deze kwestie maken.
Maar de enige manier dat wij deze veranderingen kunnen uitbrengen is door wijzigingen aan te brengen in de Eilandenregeling.
Wie is de bevoegde instantie om deze veranderingen te brengen? Dat is nog steeds de Staten van de Nederlandse Antillen. Dus ik zie dit niet anders dan de gebruikelijke en normale wijze.
En zoals gezegd door de Minister-President in zijn aanbiedingsbrief, Mijnheer de Voorzitter, dit is alleen de eerste fase. En ik kan de heer Maduro zeker mijn toezegging doen, dat,wat betreft de positie van de Gezaghebber, hoop ik, dat wij gezamenlijk hiervoor zullen strijden, zodat uiteindelijk deze dictatoriale positie zal worden afgeschaft.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Chance naar voren heeft gebracht.........

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, een punt van orde. Spreekt de heer Croes nu in de tweede ronde?

DE VOORZITTER: Mijnheer Chance, hij spreekt in de eerste ronde als gedeputeerde.

DE HEER G.A.ODUBER: Mijnheer de Voorzitter, een punt van orde. Mag ik weten wie van de gedeputeerden als raadslid gesproken heeft?

DE VOORZITTER: De heren D.G.Croes en G.F.Croes hebben als raadslid gesproken. De heer Max Croes heeft als gedeputeerde gesproken.

DE HEER G.A.ODUBER: Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, als gedeputeerde zal ik maar kort zijn door de heer Chance op zijn vragen te beantwoorden. Het lijkt mij dat deze vragen al beantwoord zijn door mijn collega de heer Max Croes, maar ik zou het toch nogmaals willen doen. Of er correspondentie is geweest, Mijnheer de Voorzitter, ja.
Wat de mening van het Bestuurscollege is, hebt U al kunnen uitmaken door de redevoeringen vanavond. Dat is alles, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, hopi a worde papia awe nochi na e punto cu ta worde trata den e reunion di Eilandsraad.
Mi kier limita mi den eerste ronde na haci algun pregunta concretisando mas riba algun otro pregunta den un sentido mas general cu a worde haci caba door di puntra Bestuurscollege lo siguiente. Ki dia Gobierno Central a notifica Bestuurscollege di Aruba tocante e proposicion di leynan aki en caso cu nan a worde notifica? Di dos. Cuanto biaha Gobierno Central a ripiti e peticion pa un contesta di Bestuurscollege? Di tres. Ki dia e proposicion di leynan aki a worde presenta na miembronan di Staten? Di cuatro. Ki dia e contesta, si tabatin contesta, di Bestuurscollege di Aruba a worde manda pa Gobierno Central?
Finalmente hopi biaha nos a tende den bos di un of otro di e miembronan cu ta partidario di Gobierno Insular ta menciona palabranan Arubianismo, estranhero y Antiyano. Mi kier a puntra Bestuurscollege mas especificamente diputado Max Croes, cu a bisa awor ey cu e por duna un definicion di Arubiano, Curazoleño, etc.
Kiko especificamente e ta entende door di "Arubiano"?
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Als er geen andere leden het woord wensen te voeren wil ik de raadsleden dringend verzoeken om minder persoonlijk en meer zakelijk te zijn vanwege het late uur. Thans gaan wij over tot de tweede ronde.

DE HEER A.M.ARENDS: Senor Presidente, lo mi ta masha cortico den segundo ronde aki pasobra ya nos sa caba e ideanan di nos amigonan na otro banda. Nos no ta bay perde mucho tempo mas cu nan. Mi ta comprende, Señor Presidente, cu e señornan aki no por haci otro. Mi tin duele di nan pasobra nan no mag di tin opinion propio. Nan mester sigui orden di nan doñonan y si nan no sigui e ordennan nan lo worde castiga mescos cu nan ta castiga bestia di carganan.
Pero un cos si mi mester bisa nan. Si esnan cu ta miembro di Eilandsraad y tambe miembro di Staten apoya e proposicion di Landsregering aki pa kita parti di nos autonomia cual a worde logra door di hopi trabao, cu ta nan tres ta responsabel pa destino di Aruba y pa tur e consecuencianan. Tambe mi ta haya cu nan tres, cualnan tres no ta representa e mayoria di voto di Aruba mi ta haya cu no ta consecuente pa nan tres ta representa minoria di vota den Staten pa haci mal uso pa forsa ariba e mayorianan di voto di Aruba cos cu nan no ta desea.
Pesey un biaha mas lo mi kier pidi nan, pensa bon ki paso nan lo tuma na Corsow. Pasobra e pueblo di Aruba no kier cambio y si bosonan impone esaki riba nan bosonan ta responsabel pa tur consecuencia.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, bo por hiba un burico na pos pero bo no por obligué di bebe awa. Ya nos a mira caba cu discusionnan, argumentonan y ideanan ya no ta sirbi pa convence e grupo di otro banda di cu e pasonan cu nan ta tuma ta contra e dignidad di e pueblo Arubano. No tin mas sordo cu esun cu no kier tende ni mas ciego cu esun cu no kier mira. Toch lo mi kier bay masha cortico den algun punto.
Tocante di e asunto di trafico pa uniformidad Gezaghebber como representante di Landsregering, semper si un eilandsverordening mester worde accepta aki den cu ta contra e tratado di Geneve e por y realmente mester draag e voor pa vernietiging na Gouverneur pasobra ey por bin un problema.
Tocante loke Señor Alders a comenta - mas tanto e a papia di e comision pero ya diputado Max Croes a hala su atencion ariba dje - di e persoonlijke autonomie y cu diputado Betico Croes no a comprende segun mi, e persoonlijke autonomie tabata e persoonlijke autonomie cu nos colega Kock a tuma den e ultimo reunion di vota aki banda.
Esey ta persoonlijke autonomie. Di hopi di e hendenan di otro banda nos a haya di tende cu na Holanda e kieswet tambe ta geregeld asina.
Tur cos cu Holanda tin nos mester tin tambe. Juist esey ta bay contra nos autonomia. Na Holanda ta asina pero na Cuba ta otro. Na Rusia ta otro y na Merca ta otro. Ta nos tin cu dicidi con e mester ta aki nan.
Mi ta bolbe ripiti cu argumentonan no ta sirbi pa nada pasobra di e tresnan cu lo mi kier convence awe nochi cu nan pasonan ta robes, un tin e decencia di sinta y scucha. Esey ta Señor Finck. E dos otronan ni decencia nan no tin pa scucha mi argumentonan den segundo ronde. Ta poco tristo.
Señor Finck cu mi conoce como basta bon politico a desapunta mi awe nochi di ta masha naïf. E tabata masha naïf, Señor Presidente, pasobra cu e a bisa di un correspondencia cu tabatin, a pesar cu lo e mester ta vertrouwelijk. Toch e tabata sabi di dje. Di con ami no sabi.
Pero e aanbieding di e cambio di ley a ser haci promer cu e comision a worde lanta aki den. Por ta cu Señor Finck no ta lesa su papelnan bon. Casualmente mi a haya un di mi colega aki. Ta duel mi cu mi no ta den Staten. E ta data dia 27 di december 1967. Kier meen anto cu e ontwerp di Landsverordening a worde manda aden dia 27 di december. Pero por ta cu Señor Finck no ta lesa su cosnan bon of por ta cu e kier duna un otro interpretacion pa pueblo kere cu e banda aki ta fout.
Señor Finck a bisa tambe cu e no tabata prepara. Pero sí e ta prepara pa vota contra. Straño cu sin preparacion, sin cu nan papia cu otro, mesora Señor Finck a lanta y bisa cu e ta bay contra e mocion aki y cu tur ta bay contra tambe sin ningun preparacion. Straño.

DE VOORZITTER: Mijnheer Maduro, denkt U aan Uw woorden!

DE HEER F.L.MADURO: Wat zegt U, Mijnheer de Voorzitter?

DE VOORZITTER: Wat was het laatste woord dat U daar zei, Mijnheer Maduro?

DE HEER F.L.MADURO: Straño.

DE VOORZITTER: Dan heb ik U verkeerd verstaan.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, Señor Finck ta sigui bisa cu e mester worde regla pa ley awor aki y cu ta masha urgente - esta pa manda e diputadonan bay cas. Di otro banda Señor Osbaldo Croes ta bisa cu e sa sigur cu e cinco cabayeronan aki lo bay cas sigur si Raad dicidi, pero di otro banda e ta bisa cu e no ta confia si un otro Bestuurscollege bin sinta. Por ta cu e tin experiencia malo di su partido caba di biaha pasa y cualkier dia cu nan bin back na poder lo e tin e mes un mal experiencia. Mi no sa, Señor Presidente.
Mi ta puntra mi mes si no ta asina e ta.

Laga nos no gaña otro. Señores Finck, Osbaldo Croes y Chance a dicidi caba cu nan ta bay vóór. No tin nada pa cambianan. Nan ta bay vóór den cierto sentido pa corta e autonomia di Aruba. Pengel ta bringando ayanan y e mester apoyo di tur Surinameño pa yude aya nan. E a cuminsa mobilisa caba. Mi no ta kere cu ainda nos mester mobilisa aunke cu tin e cazador "Rotterdam" den haaf. Mi no ta kere cu ta necesario pa nos wante, pero por ta cualkier dia si.
Señor Presidente, e remarca cu si ta berdad cu Bestuurscollege a haya un carta confidencial dia 20 di oktober di Gobierno Central en cuanto proposicionnan pa cambionan den Eilandenregeling y si ta berdad cu ta te e ultimo siman aki e contesta a worde manda, anto mi ta di acuerdo cu oposicion cu Bestuurscollege a faya den e asunto ey cu nan no a contesta mas pronto. Muy di acuerdo. Pero esey no mester ta e motibo pa bisa cu pasobra nan tabata laat nos ta bay vota vóór pa tal proposicion.
E redenering ey ta masha manco.
Di otro banda nos a tende cu: "si pero esaki ta asunto di e comision". Mientras tanto cu e comision ta bay studiando, e ley ta bay cambiando. "While the grass is growing the horse is dying".
Señor Presidente, Señor Osbaldo Croes diripiente ta bisa cu ami ta di acuerdo cune pa kita volmacht. Tanto tempo cu nan tabatin e poder absoluto nunca nan a haya necesario pa kité.
Awor e ta bisa cu ami ta di acuerdo cuné. Realmente e rol ta andersom. Awor ta ey banda ta di acuerdo cu mi.
Tambe e a bisa cu tur partido a comete falsificacion den e asunto di volmacht, aki mi ta declara publicamente cu mi partido no a comete ningun falsificacion ni tampoco mi partido ta dispuesto pa bay den comete falsificacionnan pa gana voto.
Por ta cu ta pesey nos partido ta asina chikito. Mi partido no ta grandi. E no ta di cantidad sino di calidad. Mas vale cabes di un raton cu rabo di un leon.
Señor Presidente, lo mi kier ta masha corto tocante loke mi compañero Kock, cu biaha pasa a mustra su autonomia personal,a bisa.
Nos ta spera atrobe cu e biaha aki e ta usa su autonomia personal aunke cu segun a worde entende e a worde yama aki den y bisa cu e foutnan aki no mester worde comete mas. Pero lo mi kier bisa Señor Kock cu e a menciona cu e "presupuesto" di Gobierno ta pa manda diputado cas.
Señor Presidente, presupuesto ta un begroting. Esey ta placa cu ta worde calcula pa otro aña. Presupuesto no ta pa manda diputado cas. Esey no ta bin riba e presupuesto, Señor Presidente.
Di atakenan baho y vil di diputado Max Croes ami tabata aki den y mi no a tende ningun atake baho. Skerpi si nan ta.
Mas aleuw, manera costumber, e no a bisa nada.
Señor Presidente, na mi colega Chance, por ultimo, cu ta masha di acuerdo cu mi cu e posicion dictatorial di Gezaghebber mester worde corta e cu ta preferibel pa pueblo Arubano eligi su mes Teniente Gobernador, mi ta spera di dje, ya cu e ta bay di acuerdo cu e cambionan aki, anto mi ta spera di dje cu e lo pone un condicion y bisa cu si e posicion di Teniente Gobernador ser cortá y si pueblo Arubano por eligi su mes Teniente Gobernador anto mi ta bay di acuerdo cune.
Ya cu nan a dicidi caba di vota vóór, mi ta pidi Señor Chance e fabor aki ya cu e tambe ta di acuerdo cu mi.
Ademas mi kier pidiéle si e por regla cu Aruba por haya un percentage mas halto di impuesto, pone su spada eynan pa pueblo Arubano reconoce den persona di Señor Chance un defensor di Aruba.
Si acaso e cambio aki worde treci den Staten y worde accepta, ainda tin un lugar cu nos por bay. Ainda nos por apela na Holanda. Mi sa cu Gobierno ta dispuesto pa bay cerca La Reina personalmente pa spliké e inhusticia cu ta worde cometi cu e pueblo Arubano.
...almente si Gobierno Holandes no kier tende, ainda tin mas lugar pa

Nos por bay Nacionnan Uni. Tin otro instancianan tambe cu nos por acudi cerca nan pa haya mas forsa pa mas autonomia pa pueblo Arubano. Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: De vergadering wordt eventjes geschorst om de tape om te draaien.

De Voorzitter schorst de vergadering.

De Voorzitter heropent de vergadering.

DE HEER A.WERLEMAN: Señor Presidente, na promer lugar mi mester bisa cu mi a nota den e discurso di varios di e miembronan cu nan ta evita di papia tocante e punto cardinal especialmente e ley electoral pa Eilandsraad y e ley di trafico pa autonan riba caminda. Nan ta concentra mas tanto riba e bahamento di diputado.
Señor Presidente, bahamento di diputado no ta importante manera e dos otro puntonan cu berdaderamente ta toca nos autonomia.
Tambe mi ta nota cu algun di e miembronan ta bisa cu nos no mester tin tanto miedo pasobra Gobierno Central no ta bay kita nos autonomia. Manera nos a bisa caba, ta para claramente den proposicion cu Gobierno Central kier tuma pa su mes tur loke ta regla e leynan di eleccion di Eilandsraad. No tabatin ni un excepcion. Nos a tende cu Gobierno Central lo bin cu un raamwet. Ta awor nos a tende. Den e toelichting ariba e ontwerp cu nos a haya di Gobierno Central nan no ta papia di ningun raamwet. Mi no sa kiko esey lo bay contene tampoco. Podiser e miembronan di otro banda sabi, pero nos no sabi. Y si Gobierno Central berdaderamente ta di buena fe lo e manda un copia di e raamwet ey pa Bestuurscollege y tambe pa Eilandsraad di e verslagen. Te ainda nos no a ricibië. Señor Presidente, ey nos kier mira anto cu Gobierno Central kier haya e carte blanche, esta poder completo pa haci y deshaci.
Un bes nan haya e poder ey, lubida. Ken por bay garantisa nos cu nan no ta kita nos autonomia completo. Ken por garantisa nos cu den e raamwet Aruba lo por haya un chance di bay dicidi algo ainda tocante e asuntonan aki? Nos no tin ningun garantia.
Señor Presidente, e cambionan aki no ta esakinan sol. Den e toelichting Gobierno Central ta bisa cu esaki ta promer fase. Nan ta papia mescos cu e ta un proyecto economico cu promer fase y segunda fase. Den segundo fase parse lo mester bin algo mas. Nos sa kiko esakinan ta, esta e dos puntonan pa kita autonomia di Aruba. Nos no sa kiko ainda nan tin mas planea den futuro. Esey, Señor Presidente, ta haci nos un poco mas tristo den e asunto aki pasobra nos no sa kiko e futuro lo contene. Nan a bisa cu esaki ta promer fase y cu lo bin mas. Podiser nan ta capaz di kita e resto di autonomia for di nos. Señor Presidente, esun cu nos mester culpa den e asunto no ta otro cu Señor Osbaldo Croes.
Riba dje tin e encargo grandi aunke e ta bisa cu nos no mester tene miedo pasobra Gobierno Central no ta haci nada. Señor Presidente, mi a bisa caba cu una bes bo duna nan carte blanche, lubida. No tin ningun garantia. Mi mester bisa cu na dje ta sosega e responsabilidad grandi. Un cos sol mi ta spera di dje y esey ta cu e lo no bay traiciona loke su difunto lider a bringa asina tanto pé, esta autonomia pa Aruba y e derechonan sagrado cu nos a adqueri door di Eilandenregeling. Pesey mi ta spera cu e lo no laga su difunto lider na caya.
Señor Presidente, tocante urgencia di e proyectonan aki nos a menciona hopi caba. Pero mi ta calcula si, por tin urgencia berdaderamente, pasobra Gobierno Central kisas ta teme cu e 2/3 parti di mayoria den Staten por cay. Kisas esey ta e urgencia cu nan tin ora nan kier pasa e asunto aki mas liher posibel.

Gracias na Dios cu e tres cu a bay over nan tin e 2/3 parti.
Ken sabi, despues cu e leynan worde pasa nan ta scop nan afor. Nan lo no tin mester di nan mas. Señor Presidente, masha danki.

DE HEER C.YARZAGARAY: Señor Presidente, varios oradornan awe nochi a trece diferente punto y diferente argumentonan adelanti y mi por bisa cu nos por constata cu hopi di e argumentonan tabata positivo y hopi negativo.
En cuanto e bahamento di e diputadonan nos por bisa cu nos ta na haltura cu Señor Cornelis Albert Eman, den su funcion di lider di fraccion den Staten y aki den Eilandsraad, hopi biaha a papia di cambionan den Eilandenregeling pa mas autonomia pa nos isla. Tambe entre otro e a papia di cambionan den cuenta di diputadonan. Den e caso aki, Señor Presidente, mi no ta kere cu nos diputadonan cu nos tin aki riba ni e miembronan cu nos tin aki cu ta forma e Gobierno tin ningun ambicion personal di un puesto di diputado ni un puesto otro pa bin un desunion den e blokea aki cu tin un solo ideal, esta pa trece un cambio general den e sistema di Aruba. Mi no ta kere cu ningun di e diputadonan aki riba, conociendo mi fraccion y conociendo e otro personanan, lo yega un momento di decision cu nan lo cobarda pa interes di Aruba te hasta di baha como diputado en protesta pa nos haya mas autonomia y asina demostra den Antillas Holandes cu nos politica no ta un politica di amigonan personal.
En bista di e sistema cu tin actualmente, manera a worde referi n'é door di Señor Maduro y Señor Chance, e Bestuurscollege aki y e Colegio di Diputadonan colegialmente ta carga un responsabilidad. Den e Colegio aki e Gezaghebber tambe tin un derecho di voto. Si cualkier decisionnan cay cu no ta na agrado di e miembronan cu ta apoya e Gobierno, anto nos por weita con e situacion politica mester worde considera.
Primeramente nos tin cu considera cu Gobernador tin un voz y e derecho di voto. Esaki caba a trece conflicto den e sistema aki. Nos no tin miedo di un ley pa baha diputado ni pa pone un diputado. Nos no tin intencion pa pone diputado cu te ora nan muri nan ta baha, manera por ehempel den cabinet Jonckheer caminda awor aki e ta bayendo su 16 aña como ministro. Mi ta kere cu e cambionan cu mester bin ta pa pone limitacion den e puestonan tambe di ministro, por ehempel cu un no por sirbi mas cu 8 aña.
Presidente Johnson di Merca cu ta e homber grandi tras di movimientonan politico mundial mes no por sirbi mas cu dos termino como presidente. Papiando di cambionan cu mester bin mi por papia te mainta pero papia sol no ta hiba nos ningun parti. Pesey mi no ta bay den detayes riba cambionan cu ta bin pero en cuanto locual mi a tende awe nochi mi ta na haltura cu tin cierto personanan cu ta bon informa tocante e actividadnan politica di Antillas of probablemente ta hopi na haltura di accionnan confidencial patras di cortina.
Desgraciadamente, Señor Presidente, ami como representante den e Colegio aki di e territorio insular y tambe como miembro di Staten di Antillas a experencia esaki den hisamento di belasting ariba accijzen ora cu e parlamento di Antillas no sabi cu nan ta hisa accijnzen. Esaki ta un sistema cu nos no por critica pasobra ta nan ta manda pa Democraat dicidi.
En cuanto remarcanan haci caminda Partido Nacional di Corsow kende su lider mi a menciona awe nochi, mi kier refresca memoria di hopi hende pa bay den historia.
Historia locual nos a pasa door pa nos por a yega na un Statuut ta un poco confundi. Hopi biaha paginanan den historia ta worde benta un banda y no ta worde treci na claridad pasobra no ta na interes di cierto grupitonan.
En bista di esaki, Señor Presidente, mi kier bolbe bin back pa referi cu locual ta worde haci ta politicanan cu no tin base.

Refiriendo na idealnan di Aruba y na igualdad di Aruba cu Corsow mi kier bay back na aña 1966 sol. Ya nos no tin cu bay den historia leuw. Refiriendo na notulen di Staten di aña 1966 dia 16 di februari caminda cu e fraktieleider di Democratische Partij, Señor Braam, ta ataka poco miembro di parlamento di partido Nacional kendenan entre otro Mr. Torres. Señor Braam a bisa - mi ta lesa for di e notulen di e reunion ey: "De heer Torres sprak over rechtsonzerheid en al die grote termen. Ik zou de heer Torres willen verwijzen naar de notulen van de vergadering van 6 maart 1950 waarin geremarkeerd werd door de heer Da Costa Gomez over de parlementaire gedachten. U weet, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Da Costa Gomez voorstander is geweest van 8 - 8 waartegen de Democratische Partij zich heeft verzet. Er werd maar gedebatteerd en ik vroeg hem de mening van Wijlen de heer Irausquin die destijdsvoorzitter was. Hij zei; ik laat de Staten daarover beslissen.
De heer Plantz zei: "De coalitie beslist."
De heer Braam zei toen: "O, beslist de coalitie?"
De heer Eman zei: "Ja. De coalitie beslist. De Nationale Volks Partij/ Arubaanse Volks Partij-coalitie.
Esaki ta notulennan di aña 1966 caminda Nationale Volks Partij y Arubaanse Volks Partij den e tempo ey a weita padilanti ariba e problemanan cu tabata surgi awe den e mundo comtemporaneo.
Laga nos no busca modo di draai historia. Laga nos ser homber y corregi cierto errornan pasobra nos tur ta humano. Nos tur ta comete errornan. Laga nos no busca modo di informa pueblo ariba locual no ta berdad. Principionan politica no ta basá ariba mentira. Idealnan politica ta basá ariba hechos, contando hunto cuné errores, contando hunto cuné fracasos y contando hunto cuné triumfos.
Pesey nos no por bisa cu triumfos sol tin. Den bida tin hopi fracasos y engaños cu nos tin cu accepta como un factor humano.
Pesey awe nochi mi ta asombra door cu mi ta weita diferente representante ta busca modo di trece cosnan adilanti cu no tin di haci cu e cos importante cu nos tin di papia. E tempo a yega pa nos trece cambio den Antillas. E tempo a yega pa nos trece cambio den e Staatsinrichting. No den Eilandenregeling solamente pero den henter e constitucion Antiyano. Un gran filosofo a bisa: "Alles beweegt en niets staat stil".
Esey ta locual por trece nos den problema. Si nos bay debati y perde tempo nos no ta yega ningun parti. E ora ey economicamente, social- y culturalmente Antillas ta worde perhudica y nos como representantenan ta carga e responsabilidad. Nos como representante ta worde culpa di e accionnan di awe. Pesey laga nos tur uca nos cabes como representante y laga nos tur weita e cos manera e ta. Esaki ta un deseo grandi di e pueblo Arubano sin intencion di discrimina y sin ideal di tuma ningun pasonan drastico contra ningun persona, door di locual nos lo actua contra tur derechonan humano di United Nations. Pesey mi ta spera cu Holanda, ora cu nan ta na haltura di e situacion politica di Antillas, manera mi a bisa den promer ronde, nan ta personanan cu autoridadnan grandi cu nos como fraccion di Partido di Pueblo Arubano y e otro miembronan di Staten a trece ya na orea di e autoridadnan capabel cu por spera un solucion favorabel pa tur e situacion politica. Nos no tin intencion pa apoya gruponan pa interesnan personal.
Nos tin intencion pa apoya progreso pa e lugarnan aki pa asina nos no keda atras den e constelacion mundial y pa nos tambe por yega na unda hopi otro pais a yega. Y con nos por yega na djele? Door di ta responsabel, door di ta capaz y door di sabi kiko cada un di nos mester haci ora cu yega un problema di con ta solucioné conhuntamente.
En cuanto e mocion, Señor Presidente, lo mi duna mi apoyo totalmente na djele y te aki mi discurso. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER J.A.C.ALDERS: Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet dieper op ingaan op al de debatten die hier hebben plaatsgevonden vannacht.
Een ding betreur ik ten zeerste, Mijnheer de Voorzitter, en dat is, dat er gegeven momenten zijn in de debatten dat zekere leden zich geadresseerd hadden tot bepaalde personen, waarbij dan deze persoon zich gegriefd voelt terwijl op een gegeven moment hij dus protesteert en de woorden van de persoon in kwestie die een of ander belediging heeft geuit niet ingetrokken worden. Dat betreur ik ten zeerste, Mijnheer de Voorzitter. Wanneer deze vergadering op een dergelijke wijze moet continueren, dan geloof ik wel, dat wij nooit tot een gezond resultaat kunnen komen, omdat wanneer men eenmaal het recht van het woord heeft ik niet geloof dat het zo moeilijk is voor één of ander lid om een zaak of een persoon te rediculiseren. Daarom hoop ik, Mijnheer de Voorzitter, dat in het vervolg wanneer U merkt, dat er een of andere onparlementaire gebruik gebezigd wordt hier in de Raad dat U dus deze personen er wel op attent maakt. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel kort zijn.
Ik moet U zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat ik een brede politieke rug heb en ik kan alleen maar dankzeggen aan de leden die het nodig geoordeeld hebben mijn persoon op het persoonlijke vlak te betrekken.
Mijnheer de Voorzitter, het is niet de eerste vergadering, dat dit gebeurt, maar nogmaals ik heb een brede rug.
Ik ben blij en zij geven mij alleen maar meer politieke opbouw hoemeer zij mij dus persoonlijk aanvallen. U hoeft hen voor mij nooit te stoppen. U mag hen juist gerust hun gang laten gaan.
Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij dus dat ik geen reactie heb ontvangen over de procedure die bewandeld werd voor wat betreft de correspondentie en naar aanleiding daarvan wil ik de heer Maduro zeggen, dat ik het niet gehad heb over de datum waarop dit concept ingediend werd in de Staten maar de dag waarop dit ter kennis werd gebracht aan het Bestuurscollege. En dat was 22 september, 60 dagen vóór het antwoord kwam van het Bestuurscollege aan de Regering. Dus voordat de Statenleden hier inzage van hadden, had het Bestuurscollege langer dan 3 maanden hiervan reeds inzage en de Landsregering heeft moeten wachten op antwoord tot 2 dagen nadat het door de Regering ingediend is in de Staten.
Het blijkt, Mijnheer de Voorzitter, dat de enige persoon van die zijde die inderdaad met mij mee kan gaan over mijn betoog voor wat betreft het niet antwoorden van de brieven van het Bestuurscollege aan de Regering, de heer Maduro is. Aan alle sprekers die gevraagd hebben hoe ik de data weet van de verschillende brieven die gestuurd zijn door de Regering en door het Bestuurscollege wil ik, in het bijzonder de heer Efraim de Kort, antwoorden en hem aanraden de recherche te roepen om mij te komen controleren. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, den di dos ronde permiti mi atrobe papia como raadslid.
Na cierto momento e miembro di Raad Señor Osbaldo Croes a trece padilanti y a insinua cu e partido cu ami ta tuma parti di dje, den pasado a pusha y a aproba e Interimregeling.
Mi kier a cita e Staatsregeling, pagina 19 di van Helsdingen unda ta pará: "Bij het overleg van de Commissie van Rapporteurs in de Eerste Kamer met de bovenvermelde Antilliaanse delegatie bleek dat alle gedelegeerden, op het Arubaanse lid na, een zo spoedig mogelijk totstandkomen van de Interimregeling van groot belang achtten, opdat men hierin een juridische basis zou vinden voor een zo goed, zo prachtig en zo snel mogelijk verder werken waarbij de Eilandenregeling op het eerste plan diende te staan.

Ten besluite van het overleg verklaarden alle drie vertegenwoordigers der Curacaose partijen dat Aruba zou kunnen regelen op de steun van die partijen en dat zij niets liever wilden dan in een sfeer van broederlijker samenwerking ten spoedigste tot constructieve arbeid te komen waarbij enige overheersing van het ene eiland over het andere, in welke vorm dan ook geen sprake zou mogen zijn.
Uit later ontvangen telegrammen moest de Commissie van Voorbereiding echter afleiden dat alle drie Arubaanse politieke partijen eenstemmig verlangen dat de Eerste Kamer de Interimregeling zoals hij thans met de voorgestelde wijziging in de zetelverdeling, aanhangig is, niet zal aannemen, weshalve de Commissie de wenselijkheid mee te moeten uitspreken tot nader overleg etc., de Nederlandse Regering weet dit volstrekt al".
Señor Presidente, fuera di esey, Señor Osbaldo Croes na un cierto momento a bisa pa nos no haci nos mes Gobierno ridiculo.
Lo mi kier a bisé cu si e vota pa mas centralisacion den e primera fase, den segunda fase e lo mester vota pa e centralisacion y di mes door di esey e ta haci un infraccion grave riba nos autonomia y ta haci e Gobierno Insular marionetanan di Gobierno Central.
Locual e a bisa cu ta spirito nos ta mira mi kier bisé cu si e vota pa centralisacion esta pa e proposicionnan aki, su persona lo weita spirito pasobra esey lo nifica su fin. Cu su fin mi kier meen, fin di su carrera politica.
En cuanto loke nos a tende di Señor Gustavo Oduber, Señor Presidente, lo mi kier a puntré como un Arubiano; en bes di haci algun pregunta insignificante cu lo no ta decisivo ariba nan voto den Staten, no tabata mihor pa e, como un Arubiano, a duna su opinion tocante e centralisacion aki, tocante di dunamento di mas poder pa Gobierno Central contra nos Gobierno Insular?
Awe, Señor Presidente, a keda comproba locual mi colega Max Croes a bisa den un reunion pasa cu locual ta sinta aki banda ta sombra di Partido Patriotico Arubano a keda. Pasobra den e boeki di Doktor Anne Marie Kasteel ta pará cu Partido Patriotico Arubano a worde lanta cu e unico obheto - esta mas decentralisacion den espirito di plan van Poelje.
Awe, Señor Presidente, lamentablemente nos ta tende cu nan lo bay vota pa mas centralisacion - esta hinca mas poder den man di Gobierno Central, e mes Gobierno Central cual a purba trapa e pueblo di Corsow.
Awor nan ta hinca mas poder den su man cu e unico obheto pa awor cu e Gobierno Insular di Aruba no ta di e mes un cu esun central pa nan por tin mas poder pa trapa ariba e Gobierno Insular di Aruba.
Señor Presidente, promer cu mi conclui mi kier referi na locual Señor Alders a bisa cu e ta lamenta cierto ofensanan.
Ofensa no a cay aki den awe nochi. Ofensa lo ta ora di votacion, ora nan vota contra e mocion di awe nochi. Esey lo ser pues ofensa mas grandi contra nos pueblo Arubano.
Locual Señor Finck a bisa tocante e correspondencia, ta berdad cu e carta di locual Señor Maduro tambe a bisa cu e lo ta contra si e dura tanto, nos Bestuurscollege no a manda un contesta cu no ta profundamente fundá cu bon base. Nos Bestuurscollege a haya un carta y a haci un estudio extenso y nos no ta haya cu esey tabata motibo pa Gobierno Central ta purba pasa e cambionan aki cu apuro. Mi ta kere, manera a worde bisá caba, cu e formacion di e comision pa mas autonomia, pa mas decentralisacion lo tabata suficiente pa Gobierno Central para cu e proposicionnan ey.
Mi ta termina, Señor Presidente, cu si pa desgracia di nos pueblo e tres miembronan cu ta representa Aruba, pero principalmente e unico Arubiano, vota na fabor di centralisacion pa hinca mas poder den man di Gobierno Central, lo mi kier haci un apelacion anto na e pueblo Arubano pa nan uni mas pasobra e tempo lo yega cu di un of otro manera nos lo yega na mas autonomia, na e ideal tan desea di ta baas den nos mes cas.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER T.LEEST, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, lo mi ta masha cortico comokiera cu hopi palabra a worde haci uso di djé awe nochi aki den.
Hopi ta weita e esfuerso cu ta worde haci aki como un cos di menos importancia cu nan ta duné manera Amigoe di Aruba a scirbi a penas un kolom y te hasta cu un krenchi di cherche, cu na unda na Corsow nan ta stampia hotelnan for di den tera, nos ta busca mas autonomia.
Un krenchi di cherche di banda di Amigoe di Aruba.
Mi tin un krenchi duele cu un tempo mi a yega di druk e corant ey.
Mi no sabi kende ta su redactor awor pero pa Aruba e tin poco respet.
Señor Presidente, mi kier haci uso di e palabra pa solamente trata na envoca den e señores miembronan di e Conseho aki pa accepta e mocion manera e a worde presenta. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi ta priminti bo cu lo mi ta cortico y cu lo mi haci todo mi posibel pa no cay den ripiticion.
Si en caso mi por desvia anto ta keda bo e plena derecho di bati martiew.
Señor Presidente, manera bo por a ripara, nos tin awe nochi den e sala aki dos huesped y pa casualidad nan ta representantenan di Raad na Corsow.
Mi ta contento cu nan ta aki............

DE VOORZITTER: Wilt U zich tot deze Raad beperkt houden, Mijnheer Laclé?

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Mi ta contento di esaki, Señor Presidente. Cu ki doel nan a bin mi no sabi pero mi ta contento cu nan ta aki pasobra lo mi bisa algo awe nochi y mi ta spera cu nan lo hibele na nan isla.
E reunion aki a worde yamá pa e 20 miembronan cu ta aki discuti cambionan den Gobierno Central y den e Eilandenregeling.
Mi tin di bisa aki nan cu en bes di e 20 miembronan di Eilandsraad a mantene nan mas zakelijk cu e puntonan aki cual ta puntonan di suma importancia, e reunion den cierto sentido a perde su balor y a bira netamente un reunion politica cual tabata di spera, pero no di e calibér manera e a bay. Den promer ronde tabatin atakenan poco personal cu no tin nada di haber cu e kern di e reunion aki cu ta trata di cambionan pa nos isla.
Partido Patriotico Arubano den reunion di november a accepta unanimamente pa forma un comision pa discuti y pa presenta na Gobierno Central y na Gobierno di Holanda pa trece mas cambionan caminda nos isla di Aruba por haya mas autonomia.
Partido Patriotico Arubano a vota unanimamente pa e comision aki y awe cu nos a bin pa papia di e cambionan, den cierto sentido, a frena nan mes y a bisa cu muy probablemente nan lo vota pa e cambionan proponi door di Gobierno Central ora cu esey lo bira un punto di agenda.
Mi ta kere cu despues cu e miembronan di Partido Patriotico Arubano cu ta forma parti den Staten di Antillas na e momento ey lo dicidi di un otro manera.
Ta existi na e momento aki den Raad temor pa e cambionan cu Gobierno Central por bin cuné.
E cambio ideal mes cu ta biba den e seno di e pueblo Arubano no a worde presenta awe nochi. E ideal ey ta den mi opinion partner den e Reinado Holandes pero no partner den e constelacion Antillano.
Manera bo sabi, Señor Presidente, ta mas cu 300 aña caba cu e Gobierno Colonial tabata existi riba isla di Corsow. Ta mas cu 300 aña, y historia a mustra esey, cu e pueblo di Aruba no ta accepta cu for di e Gobierno di Corsow, na e mes un tempo di e Gobierno Colonial y awor tambe den e sistema di Gobierno Central ta sali orden pa haci esaki y haci esey.
Lo mi duna mi apoyo na e mocion cual a worde presenta aki awe nochi especialmente pasobra mi ta miré como un aviso na Gobierno Central pa wanta cu cualkier cambionan cu nan ta van plan.

Y pesey tambe mi kier pidi e miembronan di oposicion pa realisa cu e mocion aki ta nada otro sino pa bisa Gobierno Central wanta cu e cambionan cu lo bin den Eilandenregeling, especialmente en cuanto Aruba te ora cu e comision bin cu ideanan cual ta deseonan di pueblo di Aruba y di pueblo Arubano. Asina ta mi ta haci un yamamento ariba e miembronan di oposicion pa accepta e mocion como un waarschuwing na Gobierno Central pa wanta cu e cambionan te ora cu e comision nombrá a haya oportunidad di haci su trabao.
Segun mi e tarea principal di e comision mester ta cu Aruba ta haya un posicion den e constelacion Antiyano. Nos ta un isla den e mar Caribe y nos ta forma parti di Gobierno di Antillas. E doel di e comision mester ta pa nos logra e famado separacion na unda nos ta cay directamente bao di Holanda banda di Corsow pero nada di haber den constelacion Antiyano sino den constelacion di Reinado Holandes. Esey ta loke mi tin di bisa. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER O.CROES: Señor Presidente, den segundo ronde mi no ta kere cu lo mi mester bay den detayes. Berdaderamente si mi mester reacciona ariba tur locual e diferente miembronan a bisa den nan discurso e reunion aki lo dura te mañan den dia, pasobra cu ora un miembro papia algo of trece algo padilanti, anto e miembro cu ta siguiele ta tuma locual e a bisa y trata di trosele, anto nunca nos lo yega na fin di un reunion asina. Mi kier a pone straight e siguiente puntonan.
Den mi discurso den promer ronde mi a trece padilanti parti di e historia na unda cu Arubaanse Volks Partij su representacion dia 13 di oktober aña 1949 a vota pa algo cu nan mes anteriormente a campaña aki na Aruba contra. Aparte di tur locual por a worde bisá na diferente ocasionnan durante e diferente reunionnan cu tabatin na Mesa Redonda na Holanda, aki na Antillas y na Suriname a keda un hecho cu den e famado reunion ey Arubaanse Volks Partij a bay exactamente contra di locual e a campaña pele aki na Aruba. Ta un hecho tambe cu despues di esey Aruba a perde su igualdad di representacion di 8 - 8.
Pues, Señor Presidente, si nos papia di trapa igualdad di autonomia esey a socede anteriormente. Na e momento aki esey lo no ta e punto. Manera mi a bisa caba no ta existi tal cos na e momento aki cu e ta un asunto di trapamento di autonomia, kitamento di derecho di Aruba y di ningun otro isla na Antillas.
Señor Presidente, a worde bisa awor ey cu ta sombra di Partido Patriotico Arubano a keda y cu Partido Patriotico Arubano lo a kita for di e principio pa cual e a worde fundá. Nada di esey ta berdad. Pasobra Partido Patriotico Arubano, como partido politico di Aruba ainda ta e partido mas grandi. Cu si casi 11.000 votadornan e ta e partido mas grandi di Aruba. E actual Bestuurscollege ta steun ariba un coalicion y no ariba un partido sol.
Pakiko e personanan aki awor cu ta papia di e asunto di autonomia no ta bay purba anto di haya algo den e sentido di e plan van Poelje. Mi ta duna esey como un punto pa nan pensa ariba.
Señor Presidente, djies aki nos ta bay haya e asunto di e mocion cu e miembronan di Gobierno a bin cune awe nochi y e ora ey mi ta kere cu e reunion ey lo a yega na su fin pero no promer cu nos bisa lo siguiente. Di tur manera e miembronan di otro banda a trata awe nochi di mustra cu ta worde trata door di Gobierno Central di trapa autonomia di Aruba y di bira e doño. Señor Presidente, esey no ta e caso manera mi a splica caba den mi promer ronde. Den e mocion aki cual a worde entrega na Staten nos a trece padilanti kiko e idea ta. Pesey anto un biaha mas nos ta convenci cu tur locual cu e miembronan di otro banda ta trata na presenta den e reunion aki y den nan pamfleta di ayera cual a worde gerunt den Voorlichtingsdienst di Aruba, tur esakinan ta pone e asunto robes den pueblo. Tempo lo demostra kende tabatin, tin y lo tin rason den e asunto aki. Señor Presidente, esaki ta tur. Masha danki.

DE HEER E.M. DE KORT: Señor Presidente, naturalmente inmediatamente mi mester reacciona ariba e ultimo comentario di Señor Osbaldo Croes. Mi mester bisa fuertemente cu nada di e pamfleta ey a worde gedruk na Voorlichtingsdienst. Partido di Pueblo Arubano tin nan mes drukmachine autonatico y esey ta den posicion di e secretario di Arubaanse Volks Partij.
Tambe Señor Hubert Dennert a haci un acusacion y lo mi kier a aclara cu ningun momento mi no a ataka Señor Osbaldo Croes personalmente.
Pero si, mi a ataka su posicion politico y pa su accionnan politico.
Pero nunca mi a ataka Señor Osbaldo Croes den su bida priva of den su familia. Esey ta atake personal.
Riba comentario di Señor Finck nos yama recherche, kisas nos por a trecele pero lastimamente nos Gezaghebber no ta aki.
Señor Presidente, Corsow conoce tres politico cu ultimamente a bin masha hopi ariba e voorgrond. Nan a worde yama "De Drie", Parse mi, Señor Presidente cu pronto Aruba tambe lo tin "De Drie". Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER D.I.LEO: Señor Presidente, ami tambe lo ta corto e biaha aki. Manera mi a bisa den promer ronde mi ta spera cu den futuro e reunionnan lo worde hiba na un nivel halto y cu hendenan lo no hiba atakenan personal y cu nan lo lucha pa bienestar di Aruba.
Señor Alders, kende den promer ronde a papia Holandes pa e señornan di prensa cu no ta comprende Papiamento, a bolbe papia Holandes den di dos ronde. Pediser e tin miedo pa pueblo Arubano tende su opinion cu e ta contra e mocion aki. Mi ta spera cu nos tur aki den awe nochi, ora cu yega e momento pa e mocion, lo duna nos voto unanimamente pasobra nos sabi cu esaki ta algo pa nos pueblo. No ta algo pa un persona of un grupo. Pero esaki ta algo pa henter pueblo di Aruba na unda tur cu ta biba aki riba, mi ta kere sigur, lo ta stima e isla aki.
Mi no tin nada mas, Señor Presidente. Masha danki.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, inmediatamente despues cu mi a caba mi presentacion a tuma palabra Señor Virgilio Kock. Señor Virgilio Kock a haya bon di haci cierto remarcanan tocante mi decencia. E a kere cu mi tabata decente. Un hende cu a yega asina leuw di ta miembro di Eilandsraad mester ta sabedor di critica decencia. Pero mi ta di opinion, Señor Presidente, cu di henter e Raad aki Señor Kock ta esun menos cualifica.
For di Señor Osbaldo Croes mi a tende un reaccion cu por ta contene algun promesa. Mi ta bisa por ta contene pasobra cu durante e ultimo lunanan mi a siña conoce Señor Croes como un politico cu ta den posicion precario. Pero na un dado momento e a duna nos na consideracion pa bay back na plan van Poelje.
Señor Presidente, si Señor Croes ta dispuesto pa tira un bista serio cu nos riba e plan van Poelje, pakiko no. Maske cu ta hopi tempo pasa e a worde presenta. Pero e idea basico di dje por tin balor ainda pa nos. Si Señor Croes ta serio den su pensamento mi ta accepta su proposicion y mas liher mas mihor. Laga nos get together y mira e plan van Poelje. Por ta cu aki den por tin e principio di get together cu ideologico politico.
Señor Chance a bolbe haci un comparacion tocante e kieswet di Holanda y e intento di Gobierno Central pa haci un kieswet general pa Antillas.
Señor Presidente, comparacion cu Holanda den e caso aki no ta valido.
Na Holanda e gemeentenan tin un cierto cantidad di autonomia.
Pero aki na Antillas e situacion ta henteramente diferente.
Aki nos promer punta di consideracion ta e zelfbeschikkingsrecht, esta e derecho pa manda den nos lugar y aki no tin ningun otro consideracion mas cu ta valido ni den e historia di nos desaroyo historico di nos autonomia ni den ningun otro sentido.

E argumento cu ta costa mas pa haci tur cos separa riba e islanan no ta hunga un rol den e asunto aki.
Loke ta hunga un rol ta nos derecho pa auto-determinacion. Cu esey mi ta kere cu mi a pone e remarca di Señor Chance den e propio perspectivo.
Señor Oduber a haci algun pregunta tocante e correspondencia cu a tuma lugar entre Gobierno Central y Gobierno Insular tocante e cambionan proponi.
Señor Presidente, ya cu e colega di Señor Oduber, Señor Finck, ta asina bon na haltura di e correspondencia confidencial aki, no tin nodo di haci e preguntanan na Bestuurscollege. E por a tuma e datonan exacto manera Señor Finck a relata nan. Nos lo asumi cu nan ta correcto.
Oficialmente mi kier declara di banda di Bestuurscollege cu en berdad tabata existi cierto correspondencia, pero e fechanan no ta haci al caso. Gobierno Central a duna nos un cierto proposicion pa comentario y nos a comenta ariba dje y nos a debolbe pa Gobierno Central.
Y tabata un contesta bon documenta y bon formula.
Pa final Señor Oduber a puntra Bestuurscollege, principalmente ami, pa un definicion di Arubiano. Mi ta masha agradecido na mi colega, diputado Betico Croes, kende despues di mi a referi na Dolfi como un Arubiano. Luego e a referi na Señor Osbaldo Croes tambe como Arubiano.
E a menciona dos ehempel. Lo por bisa, "zie daar de Arubaan".
Awor pa mi duna mi propio bista. Nunca ainda e concepto aki legalmente a worde defini. Arubiano den boca di pueblo ta esun cu tin e acceptacion. Un acceptacion ami ta considera un titulo di honor, un titulo dificil pa adqueri. Pero e titulo por worde perdi. Y ami ta spera cu e desicion cu mi coleganan na banda pariba tuma lo causa cierto di nan di perde nan titulo. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER V.KOCK: Señor Presidente, un punta di bista a worde treci padilanti den e cuenta di e beruchte zelfbeschikkingsrecht van Aruba y no tin nodo pa ripiti tur loke nan a bisa. Pero lo mi kier bisa lo siguiente, aunke mi no ta gusta papia riba e cuenta aki. Pero mi ta haya mi obliga.
Parse cu Señor Maduro no ta scucha bon of no kier scucha bon. Mi no a menciona e palabra presupuesto, solamente e palabra mocion y idea.
Pero podiser e palabra aki ta hopi den su cabes. Ta un mal soño pele cu e ta kere cu tur hende ta corda riba djele. Sorry Señor Maduro, mi no a menciona e palabra aki. Mi no kier haci bo ridiculo na ningun manera pasobra esey no ta pas den mi caracter.
Ami tambe ta haya cu Señor Max Croes ta e persona menos cualifica den e Eilandsraad aki pasobra nunca den mi bida mi a laga un partida politico pa bay den otro y despues bolbe bay den e partida ey. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER H.R.DENNERT: Señor Presidente, mi mester bisa cu mi ta contento cu Señor de Kort a aclara loke e a bisa den promer ronde. Mi a bisa caba cu mi no a spera esey di dje. Su palabra si a zona diferente. Pesey mi a mustra riba esey. Pero conociendo Señor de Kort ta mes ora un atake personal e a lanta aki nan.
Tambe, Señor Presidente, mi kier bisa cu mi a keda agradablemente sorpresa door di e palabranan di diputado Señor Casper Lacle. Señor Lacle a papia na un manera cu si nos tur a tene nos awe nochi na e forma ey nos lo por a comprende otro bon. Sinembargo tin algo cu mi no ta di acuerdo cuné. Esey tambe ta bay pa Señor Max Croes cu den promer ronde a bisa cu e intencion di e partidonan of pueblo Arubano, mi no ta corda con e a bisé precies, ta pa Aruba bay los di Corsow.
Señor Lacle a bisa cu Aruba lo kier ta partner den Reinado Holandes, pero no partner den constelacion Antiyano.
Señor Presidente, mi no ta di acuerdo cu esaki. Ami si ta kere den e constelacion di Antillas Holandes.

Ami si ta kere cu ta importante pa e tres islanan cu nos tin aki ser unifica den un nacion, laga nos yamele asina, pa asina den union nos por ta mas fuerte. Antillas Holandes, Señor Presidente, no a worde crea di nada. No ta asina cu na cierto momento nan a cohe un par di isla y uni nan como Antillas Holandes. Antillas Holandes ta algo cual a crece den historia y door di esey awe ta pará fuertemente den mundo en berdad ariba su mes. Den e Raad aki awe nochi atrobe a ser comenta varios biaha cu Antillas Holandes ta algo artificial. Pasobra por ehempel tin tanto diferencia entre Corsow cu Aruba.
Señor Presidente, mi no ta kere cu esaki ta berdad. Mi no ta di e opinion aki. Den e islanan cu ta forma Antillas Holandes, especialmente e islanan Aruba, Corsow y Bonaire, tin lasonan fuerte cu ta mara nos.
Ta existi lasonan di geografia, lasonan historico y tambe ta existi lasonan comercial. gubernamental, lasonan familiar y lasonan di sanger.
Señor Presidente, e pueblonan di e tres islanan aki ta papia e mes un lenga, esta Papiamento. Y no tin un laso mas grandi cu e laso di palabra ora un hende por comprende otro den e mes un idioma. Pero, Señor Presidente, e cosnan aki ta cos cu henter e Raad aki mester ta di acuerdo cuné. Den e mocion cu nos a accepta unanimamente, nos a demostra, Señor Presidente, cu nos partido no ta contra mas autonomia pa Aruba.
Al contrario, Señor Presidente. Den e mocion ey ta para ....

DE VOORZITTER: Het gaat hier niet over de motie, Mijnheer Dennert.

DE HEER H.R.DENNERT: Señor Presidente, e mocion a worde tuma dia 20 di november. Den e overwegingnan ta pará, "uitdrukking te geven aan het onder de Arubaanse bevolking steeds sterker levende verlangen om - met behoud van de band met de overige eilanden der Nederlandse Antillen en de andere Koninkrijkspartners - werkelijk eigen interne aangelegenheden te behartigen".
Señor Presidente, ta riba e overweging aki e comision a ser instala. Asina cu e Raad aki unanimamente a accepta e mocion aki dia 20 di november cu nos kier tende casonan tambe di otro islanan di Antillas Holandes y awe nos ta tende un otro palabra. Podiser berdaderamente loke mi a tende awe, Señor Presidente, ta locual ta sinta den curazon di esnan cu a expresa esey. Podiser esey ta loke nan kier. Es decir, nan no kier ta partner den constelacion Antiyano.
Señor Presidente, si ta asina anto dia cu nos a tuma e mocion dia 20 di november nan mester a expresa esey den e mocion y no bin cu e mocion, "met behoud van de band met de overige eilanden der Nederlandse Antillen". Pasobra mi a bisa caba ami si ta mira e importancia di Nederlandse Antillen. Ora nos ta den un comunidad manera Antillas Holandes, berdaderamente un comunidad maske nos ta biba den un mundo moderno, ta dificil pa tin comunicacion cu otro. Pasobra nos ta islanan chikito rondona door di laman. Sinembargo mi ta kere cu den e union aki di e islanan aki nos por busca forsa afor. Esey ta mi opinion, Señor Presidente.
Ora cu bo ta den un constelacion asina bo ta haya cu tin momento bo mester duna y cu bo mester tuma. "Geven en nemen", manera ta bisa na Holandes.
Awe nochi nos ta trata un asunto cu segun opinion di hopi miembro aki den Raad ta haci un infraccion riba autonomia di Aruba. Ta berdad cu cada cos cu por kita di un hende lo ta haci un infraccion riba djé. Pero ora bo ta biba den un comunidad, Señor Presidente, manera nos ta den Antillas Holandes, bo tin di duna y tuma. Awor mi ta comprende tambe cu esnan cu ta mira den proposicionnan di Gobierno Central pa cambia Eilandenregeling, pa cambia e cuenta di kieswet y trafico pa via di nan sentimento y especialmente pa via di miras politica, cu nan tin temor, manera a ser expresa awe nochi den Raad aki y cu esey lo por trece mas kitamento di e autonomia y cu esey lo duna Gobierno Central mas poder.

Señor Presidente, mi ta comprende esey. Pero mi kier tambe pa esnan cu tabatin e mira ey comprende nos y ami, ora mi bisa cu ami no tin e temor ey. Mi no ta mira e cambionan cu lo bin aki como algo cu ta di tanto importancia pa autonomia di Aruba. Si Gobierno Central a trece un proposicion pa kita Openbare Werken for di Aruba esey lo ta un cos grave. Pero pa via di uniformidad Gobierno Central ta pidi algun cambio, ami personalmente no tin miedo cu esey lo ser usá contra di Aruba. Ta pesey mi no ta mira ni un necesidad pa bay contra di e proposicionnan aki. Señor Presidente, mi ta spera cu mi tabata claro den mi presentacion. Mi ta comprende masha bon cu esnan cu tin cierto temor, esnan cu a yama e reunion aki, mi ta comprende nan intencionnan pero nan mester comprende tambe cu nos y ami tin un otro opinion. Mi ta kere cu nos mester respeta opinionnan di otro y nos no mester bin cu cosnan riba nivel personal of cu cosnan riba nivel discriminatorio cu no tin nada di haber cu e asunto. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb in de eerste ronde gevraagd of er correspondentie is geweest. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om vooral de heer Max Croes dank te zeggen voor de wijze waarop hij mij van antwoord heeft gediend. Hij heeft het niet nodig gevonden om verschillende jassen aan te doen door de ene keer als raadslid en de andere keer als gedeputeerde te spreken. Hij heeft mij van antwoord gediend volledig in zijn hoedanigheid van gedeputeerde.
Alhoewel wij van mening verschillen, Mijnheer de Voorzitter, respecteer ik de mening van de heer Croes en ik verwacht ook dat hij dan, alhoewel het niet overeenkomstig is met de zijne, mijn mening zal respecteren.
Mijnheer de Voorzitter, zoals ik eerder heb gezegd, ik zie helemaal geen beknotting van de zelfstandigheid van Aruba of welk ander eilandgebied door het toekomstige aannemen van deze wijzigingen in de Eilandenregeling.
Mijnheer de Voorzitter, het zijn alleen maar dingen waarover velen van ons zelf hebben gepleit óf in de Eilandsraad óf in de Staten van de Nederlandse Antillen.
Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de verkeersregeling en de kieswet, heb ik al eerder gezegd wat ik hierover denk. Mijnheer de Voorzitter, ik ben nog steeds van mening dat het naar huis sturen van een gedeputeerde iets is dat noodzakelijk is. Ik vind dit helemaal geen afbreuk aan de zelfstandigheid van een eilandgebied. Ik vind dit zelfs aan meer zelfstandigheid die aan de eilandgebieden wordt gegeven. Op het ogenblik hebben wij als raadsleden het recht om een Bestuurscollege te benoemen maar wij hebben niet het recht om datzelfde Bestuurscollege naar huis te sturen als zij de meerderheid niet meer achter zich heeft. Dus, Mijnheer de Voorzitter, ik zie het als meer autonomie of als meer recht, dat aan de Eilandsraad gegeven wordt om hun eigen beslissingen te nemen, zoals zij goed vinden. Mijnheer de Voorzitter, er wordt ook naar voren gebracht dat ten aanzien van de kieswet bijvoorbeeld de Verenigde Staten bepaalde kieswetten heeft. Mijnheer de Voorzitter, God behoede ons, dat wij zulke wetten op Aruba of in de Nederlandse Antillen zouden hebben. In deze beroemde Texas, Georgia of Alabama die zijn aangehaald, Mijnheer de Voorzitter, daar mogen bepaalde mensen wegens hun kleur of hun afkomst niet eens stemmen. Zij moeten bijvoorbeeld pooltax betalen, voordat zij het recht mogen gebruiken om hun stem uit te brengen. Ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, is dit een vrees dat men heeft voor de verandering van de Eilandenregeling? Of wil men misschien het systeem van Texas invoeren op Aruba en in de Nederlandse Antillen?
Mijnheer de Voorzitter, vanavond is weer de plaat van de heer gedeputeerde Betico Croes gedraaid. Iedere vergadering, Mijnheer de Voorzitter, wordt erop gewezen, dat ik moet stemmen naar het goed denken van de heer Betico Croes, althans hij wil deze gedachte naar voren brengen.

Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik in deze Eilandsraad of in de Staten soms een fout maak.
Dat maakt misschien elke vertegenwoordiger de een of andere keer.
Maar, Mijnheer de Voorzitter, iedereen wordt geacht naar geweten en eer te stemmen op iets dat voor hem is gelegd in de Eilandsraad of in de Staten.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer het volk na onze vierjaarperiode van mening is dat wij zulke grove fouten hebben gemaakt en dat zij niet meer hun vertrouwen in ons, of één of ander persoon als volksvertegenwoordiger, kan stellen dan moet het volk beslissen wie, hij, ik of wie dan ook als volksvertegenwoordiger wil hebben.
Mijnheer de Voorzitter, het valt niet onder de competentie van de gedeputeerde Betico Croes om uit te maken vòor mij hoe ik mijn stem in de Staten moet uitbrengen of niet.
Mijnheer de Voorzitter, het kan mij geen bliksem schelen hoe de heer Betico Croes hierover denkt. Hij heeft zijn mening en ik heb de mijne. Hij kan het goed vinden of hij kan het niet goed vinden.
Het maakt voor mij geen verschil uit. En ik wil nu een einde hier aan maken, Mijnheer de Voorzitter.
Straks kan hij weer zijn positie als gedeputeerde gebruiken om mij voor de derde keer te antwoorden. Hij kan ook voor ondervoorzitter spelen en weer een kansje krijgen om mij te antwoorden. Misschien wil hij zelfs voor Voorzitter spelen en dan krijgt hij een vijfde of een zesde kans om antwoord te geven. Maar dat maakt voor mij geen verschil, Mijnheer de Voorzitter. Zoals ik gezegd heb, fouten mag ik maken. Fouten mag iedereen maken. Maar ik denk niet, dat nadat wij zovele keren hiervoor hebben gepleit en dat nu het moment is gekomen dat wij de heer Betico Croes in de gelegenheid mogen stellen dit tegen te houden omdat hij dit niet goed vindt. Zoals ik gezegd heb, het kan mij geen donder schelen....

DE VOORZITTER: Wilt U op Uw woorden letten, Mijnheer Chance?

DE HEER L.A.I.CHANCE: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Dank U, Mijnheer Chance.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, er wordt de indruk gewekt alsof er alleen maar drie afgevaardigden zijn die Aruba vertegenwoordigen. Mijnheer de Voorzitter, er zijn 8 vertegenwoordigers die bijna iedere week naar Curacao gaan om Aruba te vertegenwoordigen in de Staten van de Nederlandse Antillen. Ik vraag mij af of deze andere vijf leden geen verantwoordelijkheid dragen jegens Aruba en haar bevolking. Of wordt de verantwoordelijkheid gelegd op de schouders van de drie die de Regering steunen? Mijnheer de Voorzitter, wij hebben de Regering gesteund en wij voelen er nog steeds voor om de Regering te steunen.
Want toen de laatste verkiezingen van de Staten werden gehouden is de Partido Patriotico Arubano als de grootste partij uit de bus gekomen. Na vier jaar als het volk denkt dat wij niet goed hebben gehandeld dan moet zij de beslissing nemen om ons naar huis te sturen.
Maar, Mijnheer de Voorzitter, dit maakt voor ons in ieder geval niet gedeputeerde Betico Croes uit. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi kier a contesta Señor Virgilio Kock - no critica sino rectifica - loke e a bisa di mi colega luchador pa e mes un causa, e causa pa mas autonomia pa nos pueblo pa nos ta baas den nos mes cas. Mi kier a bisé cu mi colega Max Croes no a laga un partido y a bolbe join e mes un partido.
Señor Virgilio Kock cu varios bes a bisa den e Raad aki cu e kier kader den e Raad aki, mas kader y cu e ta un di esun cualifica den e Raad aki.

Señor Virgilio Kock no sabi kiko ta coalicion.
Señor Max Croes a lanta un partida y despues a forma coalicion den e Gobierno aki. Pero Señor Virgilio Kock, bo no a hiba bo mes ariba un tereno peligroso? Bo mes no ta biba den un cashi of den un cas di glas? Pues no tira piedra. Mira rond di bo, huzga bon. Mi kier sabi cu Señor Virgilio Kock ta ofendiendo su mes hendenan.

Señor Presidente, Señor Chance a caba di bisa cu nan por vota segun nan consenshi den Raad, Ami, como Arubiano, ta na mi lugar. Mi no a haya ningun cabey boto, Señor Presidente, pa bin Aruba.
Mi a nace aki riba. Y ora mi ta grita cu nos ta bay bringa pa mas autonomia, ta for di mi curazon e ta sali. Awor Señor Chance cu a bin for di un otro isla, si awe e Señor Chance aki.........

Er ontstaat een opschudding in de publieke tribune.

DE VOORZITTER: Als het publiek zich niet rustig houdt, dan laat ik de zaal ontruimen.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, si e Señor Chance aki a keda na su isla awe e lo no ta ganando sueldo barbá.
Señor Presidente, ta ki mishi Señor Chance tin e poder di bin bisa un Arubiano den un sala di Eilandsraad di Aruba y habri su boca asina grandi?
Señor Presidente, aki na Aruba Arubiano por habri su boca con e ta haya ta bon. Y mi ta pidi Señor Presidente, den futuro, por fabor, ora un persona manera Señor Chance habri su boca asina grandi no lagué sigui pasobra esey no ta un ofensa contra mi persona sol pero ta un ofensa contra Señor Presidente su persona y contra tur e Arubianonan aki den nan persona. Naturalmente, politicamente Señor Chance mester vota pa atrapa y pa mas decentralisacion, pasobra e no tin sentimento ninguno pa nos pueblo Arubano. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, mi kier a pidi bo si ta posibel pa mi haya e contesta di Bestuurscollege cual a worde pidi den eerste ronde.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, segun mi tur pregunta di Señor Oduber a worde contesta. Si e ta bao di impresion cu no ta asina nos lo kier pa e ripiti su preguntanan.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, mi a haci 5 preguntanan y gustosamente lo mi kier ripiti nan. Ki dia Gobierno Central a notifica Bestuurscollege di Aruba tocante e proposicionnan di e ley aki? Si en caso nan a notifica Bestuurscollege - di dos- cuanto biaha Gobierno Central mester a recurri na bolbe pidi un contesta di Bestuurscollege?
Di tres, si Bestuurscollege tin e informacion aki lo mi kier a sabi ki dia e proposicion di leynan aki a worde presenta na miembronan di Staten? Di cuater, ki dia contesta di Bestuurscollege di Aruba a worde mandá pa Gobierno Central si esaki a tuma lugar? E di 5 pregunta mi a haci pasobra Señor diputado Max Croes den su discurso a bisa cu e por duna un definicion di Arubiano. Door di bisa cu Señor Osbaldo Croes ta Arubiano y cu ami ta Arubiano, mi no ta haya esey un definicion concreto segun su opinion kende ta Arubiano.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, e fecha cu e carta a worde manda na Bestuurscollege a worde menciona varios biaha aki den door di Señor Finck. Cuanto biaha Gobierno Central a ......

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, un punto di orde.
Mi no a haci ni un pregunta na Señor Finck. Mi a haci mi preguntanan na Bestuurscollege.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi kier declara cu e correspondencia entre Gobierno Insular y Gobierno Central tabata riba base confidencial. Asina ta Bestuurscollege no ta na libertad pa contesta e pregunta aki. Lo mismo ta aplica pa e segunda pregunta, cuanto biaha Gobierno Central a pidi contesta. Esaki ta parti di e correspondencia confidencial y nos no ta na libertad pa contesta e pregunta na e momento aki. Ki dia e leynan a worde presenta na Staten?
Señor Oduber ta sinta banda di un miembro di Staten kende gustosamente lo por contesta e pregunta ey. E procedimento cu Gobierno Central ta sigui entre e intercambio entre Gobierno Central cu Staten no ta asunto di Bestuurscollege y no tin nada cu por importa Bestuurscollege menos. E contesta pa Gobierno Central a sali siman pasa. Mi no sabi e fecha exactamente. Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Thans sluit ik de beraadslagingen en wij gaan over tot de behandeling van de motie.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, mi kier haci uso di e palabra.

DE VOORZITTER: U mag het woord niet meer voeren.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, mi kier referi na articulo 35 di Reglamento di Orde na cual e indieners di un voorstel tin libertad di papia mas cu dos biaha.

DE VOORZITTER: De motie is nog niet aan de orde. Ik was bezig de beraadslagingen te sluiten en dan de motie aan de orde te brengen.

De beraadslagingen worden gesloten.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, punto di orde. Lo mi kier referi na articulo 21, lid 2 pa Raad en bijzonder geval pa sta mi toe di haci uso di palabra.

DE VOORZITTER: Artikel 21 van het Reglement van Orde luidt als volgt: "De Raad kan in bijzondere gevallen toestaan, dat een lid, in afwijking van de in het eerste lid gestelde regelen, het woord voert".
Is de Raad bereid de heer Maduro de gelegenheid te geven om voor de derde maal het woord te voeren?

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, alhoewel wij hier geen bijzonder geval in zien, willen wij toch meegaan om de heer Maduro nogmaals te laten spreken.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, mi kier gradici e miembronan di Raad pa e oportunidad aki. Lo mi ser masha corto.
Ora nos bay trata e mocion nos no mester bay perde tempo. Sí mi kier duna e conseho ey banda cu si toch esaki pasa lo tin otro medidanan desagradabel tambe cu nos por tuma - no pasobra nos kier tuma nan, pero por ta cu nos mester tuma nan.
Por ultimo, Señor Presidente, na mi colega, Señor Kock, cu a nenga cu e no a usa e palabra "presupuesto" mi kier bisé cu esey lo ta riba e tape. Si e tape no worde cambia e lo bin tambe den notulennan y lo mi kier pusta cuné cualkier suma, cu e a usa e palabra "presupuesto" y e suma ey gustosamente lo mi kier a usé pa e comision di autonomia pa nos haya mas autonomia.

En cuanto e observacion di cu e no kier haci mi ridiculo den e Conseho aki, mi no ta kere cu e tin di e hopi capacidad ey pa haci mi ridiculo. Ta masha poco hende por haci otro ridiculo sin cu haci nan mes ridiculo. Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Zijn de beraadslagingen nu definitief klaar? Dan hoop ik dat wij over kunnen gaan tot behandeling van de motie.

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, semper cu mi tabata asisti e reunionnan di Eilandsraad, no como miembro pero como mirones, e hendenan cu entrega un mocion semper tin derecho di trece nan punta di bista dilanti.

DE VOORZITTER: Nu gaan wij dus over de motie praten. Dus in deze beraadslagingen kunt U drie keer praten. Ik hoop, dat U het niet doet maar het mag wel.
Thans is de motie aan de orde. Wensen de indieners het woord?

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, lo mi ta masha cortico ya cu henter e anochi aki nos a scucha di tur banda e pro y e contranan. Resumiendo tur loke a worde papia mi kier declara na nomber di Partido di Pueblo Arubano cu nos lo no sosega ningun momento y cu nos lo sigui lucha y haci tur cos na nos alcance pa defende libertad di Aruba y usa tur medionan cu mundo liber ta ofrece nos pa nos logra esaki.
Si por tin cualkier instancia cu ta kere lo contrario nan ta ekiboka. Pesey un biaha mas mi kier haci un apelacion na e tres representantenan di Partido Patriotico Arubano den Staten pa vota contra e proposicion di Landsregering pa trapa derecho di Aruba y coopera y apoya e mocion cu nos ta entrega awe nochi. Coopera y yuda Aruba. No stroba ni traiciona e lucha aki. Pasobra cu boso apoyo of nó, e lucha lo sigui. Y si sacrificio mester worde haci mi por garantisa un y tur cu nos como representante di pueblo di Aruba lo sabi di haci esaki y cu pueblo di Aruba ta decidido tambe di sigui padilanti sin dal un paso atras te ora cu nos lucha vence. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, ami lo no papia riba e mocion ya cu nos a papia hopi caba awe nochi. No mas mi kier a sugeri un cambio chikito. Den e overwegingen riba pagina 2 tin un fout. Den derde regel ta pará: "dat er toch geen enkele noodzaak bestaat de wetgeving inzake het wegverkeer aan de bevoegdheid der eilandgebieden te onttrekken nu tot dusverre in de praktijk niet gebleken is, dat bestaande regeling" y djey e ta sigui: Dus, "in de praktijk niet is gebleken dat bestaande regeling in de praktijk". Esey segun mi tin cu cay afor. E tin cu sigui anto: "dat in de praktijk niet is gebleken dat de bestaande regeling tot bezwaren aanleiding geeft".
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER A.WERLEMAN: Señor Presidente, mi tin solamente un remarca chikito. Mi ta spera cu e personanan na otro banda lo no usa solamente palabranan sino tambe accion di acuerdo cu principio di nan partido y nan lider difunto. Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Mag ik een voorstel doen tot een kleine wijziging? Volgens artikel 131 van de Eilandenregeling wordt de Eilandenregeling aangehaald als "Eilandenregeling Nederlandse Antillen"en niet als "Eilandenregeling voor de Nederlandse Antillen".
Het is maar een kleine verandering waarbij dus twee woorden wegvallen. Dus overal in de motie waar dus staat "Eilandenregeling voor de Nederlandse Antillen" wordt gelezen "Eilandenregeling Nederlandse Antillen.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, den tur intercambionan y debatenan cu tabatin awe nochi den Eilandsraad, mi a straña masha hopi cu ariba mi preguntanan Bestuurscollege, den voz di Señor diputado Max Croes, a pone un geheim......

DE VOORZITTER: Maar, Mijnheer Oduber, wilt U slechts over de motie spreken?

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, podiser bo ta poco cansa y nos tur ta poco cansa pero mi ta kere cu toch na un caminda bo mester principia bo discurso cu ta trata e mocion aki di partidanan cu ta sostene Gobierno Insular, pa mi remarca cu te na e momento aki nos no por a haya informacionnan concreto di Bestuurscollege pa cual a yega na un mocion awe nochi den Eilandsraad. Informacionnan cu segun articulo 62 di Eilandenregeling Nederlandse Antillen Bestuurscollege mester duna Eilandsraad "gezamenlijk of persoonlijk" cu awor e geheimhouding a worde poni riba e correspondencia. E mocion aki, Señor Presidente, ta representa, na mi opinion y opinion di nos fraccion, un mocion cu ta trata riba un presentacion di Gobierno Central na Gobierno Insular cual a tuma - ya cu mi no por a haya un contesta di Bestuurscollege mi ta accepta cu loke a worde papia den Raad anteriormente ta berdad - anto 4 luna pa Bestuurscollege considera.
Awor awe nochi e mocion aki ta worde presenta pa den apenas 7 ora di tempo nos mester, segun e partidonan di Gobierno, bay hunto cu nan pa sostene e mocion aki. Tur e argumentonan cu a worde presenta awe nochi mi no kier detayá. Pero manera mi a bisa for di e principio di e reunion lo reina un politica partidario completamente. Nos no por a worde convenci den e 7 ora di tempo aki, algo cu Bestuurscollege mes a tuma 4 luna pa considera. Mi ta kere cu e mocion aki tambe ta un infraccion di nos autodeterminacion, pero mas bien cu pidi reunion pa mocionnan di semehante clase, mi ta kere anto cu mas bien nos lo ta di acuerdo pa e actual College y su sostenedornan den Raad concentra nan esfuersonan riba e bienestar di Aruba, riba e trabaonan necesario via establecimento di mas industria y un economia mas fuerte pa nos isla. Mi ta spera, Señor Presidente, cu e mocion aki cu nos no por bay di acuerdo cunele lo ta e ultimo di 3 mocionnan di sentimentalismo y fanatismo cu no ta correspondiente den un Gobierno responsabel.
Pesey mi ta kere cu nos fraccion lo bay contra. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, como diputado mi kier comenta riba e presentacion di Señor Oduber pasobra Señor Oduber, cuesta loke cuesta kier haci uso di e oportunidad cu e reunion aki ta worde trasmiti pa laga pueblo cu mal impresion.
Señor Oduber ta haci tur su posibel pa e por salba podiser su propio cara y di su partidarionan.
Señor Presidente, mi mester rectifica cu ami no a impone e geheimhouding. Ta Bestuurscollege. Si Gobierno Central manda nos un carta "vertrouwelijk" e carta ey no ta sali riba caya y nos no ta na libertad pa discutié cu Raad. Asina ta mi ta kere cu den e sentido ey Señor Oduber lo mester mustra comprendemento. E hecho cu e concepto di ley a worde entrega na Staten ta implica cu e geheimhouding ta termina.
Pero ainda nos no a worde avisa cu e geheimhouding a termina.
Na di dos lugar, Señor Presidente, mi ta kere cu Bestuurscollege a cumpli cabalmente cu su obligacion pa contesta preguntanan haci door di miembronan di Raad.
Señor Oduber ta referi na articulo 62.
Mi ta kere cu Bestuurscollege lo ta di acuerdo cu mi cu e a cumpli debidamente cu su tarea.

Ademas e declaracion cu e mocion di awe nochi ta un infraccion contra e tarea cu a worde duna na e comision, esey ta un argumento cu por worde expresa solamente door di un persona cu ta sufri di cansancio podiser pa motibo di e ora laat. Raad a duna e comision su tarea pa bay traha. Raad ta liber pa cambié, pa modifiké of pa kitele.
Awor si Raad dicidi lo contrario anto e comision debe responsabilidad na Raad. Naturalmente mester tin argumento pa sembra confusion.
Pero mi kier pone cla cu e comision debe responsabilidad na Raad y no ta posibel pa un hende pretende cu Raad ta infringi ariba tarea cu Raad a duna e comision. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi kier rectifica y aclarea un punto di mi discurso. Mi ta contento cu mi colega Dokter Dennert a elogia mi cu mi discurso.
Mi a bisa na principio di mi discurso, Señor Presidente, cu tin aki nan dos huesped di Corsow y mi kier aclarea awor aki pa nan sabi cu locual mi a declara aki den ta mi punto di bista personal. Cu e hecho cu mi ta kere..........

DE HEER G.A.ODUBER: Mijnheer de Voorzitter, een punt van orde. Is het een beraadslaging over de motie of niet.

DE VOORZITTER: Het is een beraadslaging over de motie, Mijnheer Oduber.

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi mag sigui papia riba locual........

DE VOORZITTER: Spreekt U als gedeputeerde?

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi kier aclarea anto, especialmente pa e huespednan sabi cu ora cu mi bisa cu mi opinion ta pa nos ta den e sistema den Rijksverband y no den sistema federativo den Antilliaans verband, cu esaki mi no kier meen locual Dokter Dennert a bisa. Mi kier remarca aki nan cu no pueblo di Corsow, Señor Presidente, sino e sistema cu e gobernantenan di Corsow semper a hiba, especialmente contra di Aruba den e sentido riba base comercial........

DE VOORZITTER: Wilt U over de motie spreken en niet afwijken?

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, ora yega e momento di votacion lo mi kier sigui riba e punto aki. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, masha cortico mi kier remarca riba e palabranan di mi colega Señor Oduber unda e ta acusa nos di fanatismo en cuanto mas autonomia insular. Si e grupo aki ta worde critica di fanatismo ora cu nan ta defende e autonomia insular anto e ora ey mi ta puntra mi mes si en berdad ta asina cu Señor Oduber no sabi kende ta Arubiano. Pesey e a haci e pregunta ey na diputado Max Croes.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER A.WERLEMAN: Señor Presidente, mi ta spera cu pronto e votacion aki lo tuma lugar pasobra ta birando hopi laat. Un remarca mi kier a haci ta riba e fecha di e mocion aki.
Mi ta spera cu Señor Presidente lo cambiele pa dia 17 pasobra nos a yega na dia 17 caba. Masha danki.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, lo mi ta masha cortico y lo mi kier reitera loke mi a papia den eerste ronde y pone mas enfasis riba e manera mucho mas constructivo cu nos Gobierno Insular lo por traha pa bienestar di Aruba. Mi a pidi en berdad, manera mi colega Maduro, Frans Lodewijk Maduro, a bisa mi a pidi un definicion di kiko ta e interpretacion di Bestuurscollege riba kende ta Arubiano. Te awor aki mi no a haya un contesta y mi ta comprende tambe cu e contesta lo ta dificil pasobra ami sabi kende ta Arubiano.
Pero ta e Gobierno Insular cu ta papia tur ora riba kiko y kende ta Arubiano mester expresa su mes na su definicion concreto.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, Señor Oduber no a haya un contesta pasobra aparentemente e no kier comprende y mi ta sigui puntra cu ora mi a mustra man na dje y mi a bisa "zie daar de Arubaan", te ainda e no a comprende.
Tocante e esfuersonan pa ensancha economia cual e a bin riba dje, eseynan ta sugerencianan cu apenas nos mester tuma di Señor Oduber, kende durante 4 aña tabata diputado di turismo y financias y si mi no ta kiboka pa un corto tempo tambe di desaroyo economico.
Durante e tempo ey no a socede un bliksem manera mi compañé Chance a papia awor ey y awor e kier bin duna sugerencianan.
Señor Presidente, e Gobierno aki ta bastante cualifica y capas pa desaroyo economia di Aruba na un manera basta cu Señor Oduber y su compinchinan no stroba e Gobierno aki den su trabao. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, ta duel mi di mester participa bo cu tabata tin confusion entre nos dos. Ora cu bo a permiti mi palabra mi a kere cu mi por a papia especialmente pa rectifica y aclarea mi discurso. Pero ya na un momento pasa bo a bisa mi cu mi no mag papia den e direccion ey mi ta pidi bo awor aki cu ora lo mi tin cu motiva mi voto si bo ta permiti mi desvia un rato asina.
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Thans zijn wij gekomen aan het einde van de beraadslagingen in de tweede ronde. Wenst een van de leden hoofdelijke stemming?

De heer G.A.Oduber wenst hoofdelijke stemming.

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, manera mi a pidi bo anteriormente mi ta spera cu lo bo duna mi e chance pa papia.
Manera mi a bisa mi kier aclarea un punto di mi discurso.
Especialmente mi kier bisa Señor Dennert.......

DE VOORZITTER: Wilt U Uw stem motiveren, Mijnheer Lacle?

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Mi kier participa Señor Dennert cu mi ta respeta su punto di bista riba e constelacion Antiyano y mi kier bise tambe cu si nos kier drenta den debate ~~esey~~ lo no tuma oranan sino dianan y simannan pasobra nos punto di bista riba esey ta completamente...

DE VOORZITTER: Mijnheer Lacle, wilt U Uw stem motiveren?

DE HEER C.E.LACLE, GEDEPUTEERDE: Mi ta stem vóór, Señor Presidente.

De motie wordt aangenomen met 11 stemmen vóór en 9 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden; A.M.Arends, E.M. de Kort, A.Werleman, G.F.Croes, C.Yarzagaray, D.G.Croes, F.L.Maduro, M.Croes, D.I.Leo, C.E.Lacle en C.B.Boekhoudt.

Tegen stemden de leden: E.R.Finck, O.Croes, H.R.Dennert, D.Tromp,L.A.I. Chance, G.A.Oduber, V.Kock, B.R.Werleman en J.A.C.Alders.

DE VOORZITTER: Thans zijn wij gekomen aan het einde van deze vergadering. Ik dank U allen voor Uw aanwezigheid en sluit de vergadering.

De Voorzitter sluit de vergadering om 3.05 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van......................

De Voorzitter,

De Sekretaris,